

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Szerkesztőség 5-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetési ár belföldre

negyedévre 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Megjelenik

minden nap, hétfőn és
ünnepek utáni napokon is

XXIX. EVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. SZEPTEMBER 11.

KEDD

246. SZAM

A fényűző takarékoság

A beogradi közgazdasági kongresszuson igen érdekes és tanulságos beszédek hangzottak el, amelyek abban a közös gondolatban rimelnek össze, hogy a gazdasági élet fejlesztését függetleníteni kell a személyi és politikai szempontoktól.

A sarajevói kereskedelmi és iparkamara kiküldötte elpanaszolta, hogy mértékadó beogradi körök elhanyagolják Bosznia és Hercegovina érdekeit és ennek következtében ennek a két tartománynak gazdasági élete aggasztóan visszaesett. A sarajevói kereskedelmi és iparkamara nem bizik a kongresszus sikerében és csak azért képviselteti magát a tanácskozásokon, mert nem akarja, hogy távolmaradásának politikai motívumokat tulajdonítsanak. Valóban: a közgazdasági tényezők pedánsan vigyáznak arra, hogy követeléseiket és mozgalmait ne fertőzzék meg a politika bacillusai. Mit használnak azonban, hogy a gazdasági körök nem foglalkoznak politikával, amikor a politika foglalkozik velük és minden jogos igényük kielégülését a politikai helyzet függvényévé kényszeríti?

A kongresszus elnöke sietett megnyugtanni a sarajevói delegátust és biztosította az általa képviselt vidéket Beograd jóindulatú támogatásáról. Az elnök egyben sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy Zagreb gazdasági szervezetei nem vesznek részt a kongresszuson, amelynek teljességén jelentős csorbát üt a horvátok passzív rezisztenciája. A zagrebiek abstinciája nyilvánvalóan és bevallottan politikai elhatározás és egész mélységükben tárja fel azokat a sebeket, amelyek a gazdasági regenerációra irányuló célkitűzéseket meddőségre kárhoztatják. Ha a szerb-horvát megegyezés éveiben nem haladt előre a gazdasági konszolidáció, mit lehet remélni ezen a téren most, amikor az államférfiúi bölcseségnek Beogradot Zagrebbal összekötő hidja beszakadt és helyreállítására még semmiféle érdemleges lépés nem történt?

Maguk a beogradiak is tele vannak panaszszal. A főváros kereskedelmi és iparkamarájának titkára a reakciós törvényekben látja a gazdasági kibontakozás akadályát, a gyáripari kamara titkára többtermelést, jobb belföldi árut, az ipar védelmét, a gazdasági élet racionális átszervezését és a forgalmi adó eltörlését követeli: csupa olyan reform, amelynek megvalósítása csak tisztult közéleti atmoszférában, az ország konstruktív erőinek együttműködésével lehetséges. A gazdasági szanálás ilyen módon politikai problémává alakul át, amelynek megoldásába a tárgyi megfontolásokat felperzselő szenvedély és elfogultság játszik bele.

A kritikai észrevételekre, amelyek között feltűnést keltett a Narodna Banka kormányzójának az a megállapítása, hogy a kereskedelemügyi miniszter személyi politikát űz a gazdasági szükségességek rovására, a kereskedelemügyi miniszterium egyik osztályfőnöke válaszolt. Az a hivatali állás, amelyet az osztályfőnök betölt, magától értetődővé teszi, hogy csak a kormányzat hibáján kívül eső körülményekre terjeszkedett ki, ami az okfejtés pragmatizmusán hézagokat hasít. Az osztályfőnök szerint az agráriusok görditenek akadályokat a középeurópai államokkal kötendő kereskedelmi szerződésnek elé. A forgalmi adót nem lehet eltörölni, mert ezáltal az államkincstár tekintélyes bevételektől esne el. A hazai ipar védelméről szóló törvény meghozatala újabb súlyos pénzügyi áldozatokat róna az államra. Viszont tény az, hogy a vásárló közönség csak a külföldi iparcikkekből bizik és így sok száz millió dinár árad ki külföldre.

Mindezt annak jellemzésül hangsúlyozta a kereskedelemügyi miniszter megbízottja, hogy a gazdasági feladatok kormányzati elvégzése milyen nehézségekbe ütközik. Amde felmerül a kérdés, hogy ezeknek a nehézségeknek a leküzdése csak a lakosságon mulik-e és nem kelle-ne-e a szakminisztériumoknak sokkal többet tenniük, mint eddig, a gazdasági viszonyok meg-

javitásáért. A hazai ipart sem a legelkebb sajtópropagandával, sem a polgárság áldozatkészségével nem lehet fellendíteni, csak azzal az intenzív gazdaságpolitikai támogatással, amelyet iparunk eddig nélkülözött. Jobb adórendszer, az igazságtalan adónemek, ezek között elsősorban a forgalmi adó megszüntetése, az ipari termelés előmozdítása kedvezményekkel és

nem megbénítása súlyos megterhelésekkel: a hazai ipar védelmének csak ez a módja vezethet eredményre. Azok a pénzügyi áldozatok, amelyeket az állam ennek a célnak érdekében vállalna, bőségesen megtérülnének, míg az a takarékoság, amely az ipar pangását idézi elő, semmiféle adóttöbblettel jóvá nem tehető — fényűzés.

Szeptember 24-ikére összehívták a radikális párt szélesebb főbizottságát

A szűkebb főbizottság hétfői döntése hadüzenet Vukicsevics Velja hivei ellen — Vukicsevicsék minden intézkedést megtettek a főbizottság akciójának ellensúlyozására

Macsek vasárnapi beszéde kedvező benyomást keltett Beogradban

Beogradból jelentik: A politikai világ érdeklődése a hétfői napon elsősorban a radikális párt főbizottságának további tanácskozásai felé fordult. A főbizottság hétfői ülésén fontos döntések történtek és többek között elhatározták, hogy

a szélesebb főbizottságot szeptember 24-ikére hívják össze.

A szélesebb főbizottságot csak fontosabb esetekben szokták összehívni és legutóbb akkor hívták össze, amikor Pasics kivánságára kizárták a pártból Jovanovics Ljubát.

A szélesebb főbizottság összehívásával megkezdődik a nyílt harc a kongresszus után legfontosabb pártforum előtt a főbizottság és Vukicsevics Velja között.

A főbizottság hétfői döntését tehát nyílt hadüzenetnek lehet tekinteni Vukicsevics csoportja ellen. Már megkezdődött a seregszemle mindkét oldalon, hogy a szélesebb főbizottság ülésén a szembenálló csoportok biztosítsák maguknak a többséget. Egyelőre nem lehet látni, hogy mi lesz az eredménye a seregszemlének, mert

még nem egészen tisztázott kérdés, hogy kiket fognak a szélesebb főbizottságban mint legális delegátusokat elismerni.

Sok kerületben két, sőt több pártszervezet működik párhuzamosan és ezek mindegyike elküldi delegátusait a szélesebb főbizottságba. A szélesebb főbizottság tagjai a szűkebb főbizottság tagjai, továbbá az egyes kerületi pártszervezetek kiküldöttei, akiket a kerületi pártszervezetek megalakulása alkalmával szoktak megválasztani, nem pedig ad hoc kijelölni. Így

ezeknek a delegátusoknak a megválasztása még Pasics idejében megtörtént és ennél fogva köztük a jelenlegi főbizottságnak van többsége.

Epen ezért Vukicsevics hivei

az egyes pártszervezetekben újból meg akarják választani a delegátusokat.

Ez a pártszervezetek legnagyobb részében előreláthatólag meg is fog történni, de kérdés, hogy az újonnan megválasztott delegátusok mandátumát a szélesebb főbizottság igazolni fogja-e. Résztvehetnek még a szélesebb főbizottság ülésén a párt parlamenti képviselői is, de szavazati jog nélkül.

Vukicsevics hiveit nem érte váratlanul a szűkebb főbizottság határozata és

már megtekintették minden intézkedést, hogy ezt a döntést ellensúlyozzák.

Abban az esetben, ha a velük tartó delegátusok részvételét a szélesebb főbizottság megakadályozná.

a legvégső lépéstől sem riadnának vissza és negligálva a szélesebb főbizottság minden intézkedését, összehívnák a pártkongresszust, ami a párt végleges szakadásával volna egyértelmű.

A főbizottság hétfői ülését délelőtt kilenc órakor kezdték meg. Résztvettek az ülésen Sztanovics Áca, Trifkovics Márkó, Uzunovics Nikola, Makszimovics Bózsó, Jankovics Velizár, Markovics Lázár, Miletics Szlavkó, Miletics Krszta, Kátics Danilo és Kárics Vladimir, valamint néhány képviselő. Az ülés után Trifkovics Márkó informálta az újságírókat és elmondotta, hogy a 24-ikére összehívott szélesebb főbizottsági ülésnek napirendje a következő:

1. Jelentés a politikai helyzetről.
2. A pártstatutumok módosítása és kiegészítése.
3. A radikális párt programjának kiegészítése.

4. A főbizottság és a radikális otthon számadásainak áttekintése.

Feltűnő, hogy a napirendbe nincsenek felvéve az esetleges indítványok. Ez azért jelentős, mert

a főbizottság hivei közül sokan Vukicsevics Veljának és néhány exponált hívének, elsősorban Cvetkovics Dragisa választási miniszternek kizárását akarják indítványozni.

A főbizottság egyes tagjainak magyarázata szerint azonban ezt az indítványt meg lehet tenni a politikai helyzet tárgyalása kapcsán is.

Macsek vasárnapi beszédének hatása Beogradban

Beogradi körök a szerb-horvát viszony további fejlődésében fontos momentumnak tartják Macsek vasárnapi beszédét, amelyben első ízben fejtette ki a nép előtt a horvátok követeléseit.

Különösen fontosnak tartják Macseknek azt a kijelentését, hogy

a horvát nép minden változást, amelyet követel, a jelenlegi országhatárokon belül kíván elérni.

Beogradban úgy vélik, hogy

Macseknek ez a kijelentése megnyitja annak a lehetőségét, hogy a parasztdemokrata koalícióval konkrét tárgyalásokba bocsátkozzanak az alkotmányrevízió kérdésében.

Ilyen tárgyalások megindítására azonban az objektív szemlélők szerint egyelőre kevés esély van, mert a parasztdemokrata koalíció tényezői-

nek ismételt kijelentései szerint a koalíció a mostani négyes koalícióval semmiesetre sem áll szóba, mielőtt a kormány távozásra, a parlament feloszlatására és a teljesen szabad választások kiírására meg nem történik. Éppen ezért

a radikális párt főbizottsága által óhajtott informatív tárgyalásokra sem kerülhet ezidőszere sor.

minthogy a parasztdemokrata koalíció a radikális párt főbizottságában is a négyes koalíció egyik alkotórészét látja.

Popovics Szeptiszlávnak nincs különvéleménye a parasztdemokrata koalícióban

Nagy feltűnést keltett a *Politika* hétfői számának egy yakovári jelentése, amely szerint Popovics Szeptiszláv volt miniszter, független demokratapárti képviselő Vukováron beszédet tartott és a parasztdemokrata koalíció állásfoglalásától elütő nézeteket fejtett ki.

Popovics Szeptiszláv hétfőn Beogradba érkezett és az újságírók előtt ezt a hírt a leghatározottabban megcáfolta. Popovics a következőket mondotta:

— A yakovári beszédemről közölt tudósítás nem hü. A jelentésben foglalt gondolatok teljesen ellentétben állnak azokkal, amiket Vukováron mondtam. Ezt a jelentést azért koholták, hogy azt a megállapítást tehessék, hogy nekem a válságról és annak megoldási módjáról különvéleményem van. Megállapítom, hogy **a parasztdemokrata koalícióban nincs semmiféle különvélemény.** Az ügyvezető bizottság és az elnökség minden határozata összhangban van a koalíció tagjainak véleményével és *Pribicevics Szeptovár nézetei a párt minden képviselőjének a nézetei, így az enyém is.*

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy a tudósítás mely részei nem hüek. Popovics Szeptiszláv ezt válaszolta:

— Nem akarom reprodukálni beszédemet, amely egy óra hosszat tartott. A tudósítók mindössze néhány gondolatot ragadtak ki beszédemből, de értelmét teljesen kiforgatták.

Mit szól Macek Vlatko dr. vasárnapi beszédéhez? — kérdezték az újságírók.

— *Ezt a beszédet minden független demokrata magáévá teszi.* Egészen érthető, hogy

Macek azt követeli, hogy horvát területeken a horvátok legyenek az urak. Ez azt jelenti, hogy a szerb területeken szerbek, szlovén területeken a szlovének dominálnak. Ha ezt a jogot a szerbiaiak elvitatnák, akkor egyáltalán lehetetlen volna tárgyalnunk. Nincs egyetlenegy független demokrata sem az országban, aki ne értene egyet dr. Macek zapresiesi beszédével.

Csütörtökön tart ülést a parasztdemokrata koalíció vezetősége

Zagrebból jelentik: A parasztdemokrata koalíció vezetősége hétfőn nem tartott ülést, csupán megbeszélés volt, amelyen résztvettek *Jelasics, dr. Krnjević, dr. Macek, Kempelja Wilder, Pucelj és Dezman* képviselők.

A koalíció vezetősége csütörtökön tart ülést.

Krnjević Juraj nyilatkozata

Davidovics Ljuba nyilatkozatára vonatkozólag, amelyben a demokrata pártvezér a július 7-iki éjszakai tanácskozásokkal foglalkozott, *Krnjević Juraj* dr. hétfőn a következőket mondta:

— Eddig a nyilvánossággal nem közöltek semmit arról, hogy július 7-én éjszaka azt az üzenetet kapta a horvát nép, hogy Beograd sem perszonálumot, sem föderációt nem akar. Minden kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy Beogradnak az az álláspontja, hogy az államrendezkedés nem szenvedhet változást és ha a horvátok ezzel nem lennének megelégedve, akkor vonják le a konzekvenciákat és vigyék keresztül az amputációt. Minden, ami ezenkívül történt, pusztán komédia volt. A Radicsot ért revolverlövés halálosan megsebezte az egész beogradi parlamentet, amely a horvát nép számára ezzel örökre meghalt és épen így halt meg számunkra a jelenlegi államrendezés is. A horvát nép alkotmányos faktor, a szerb-horvát-szlovén államközösség szuverenitásának hordozója és mindazoknak, akiknek érdekük, hogy az államközösség fennmaradjon és fejlődjék, bele kell egyezniük abba, hogy ezt azokon az elveken építsék fel, amelyeket Radics István hangoztatott 1918-ban és amelyet a múlt héten Macek is fényesen megformulázott. Ez az egyedüli megoldás, amely alkalmas arra, hogy kielégítse a horvát népet és ha Beograd úgy véli, hogy ezen az alapon nem állapodhat meg velünk, akkor nem marad más hátra, mint elválni.

A halottak személyazonosságát egynek kivételével megállapították, ami főleg a zsebekben talált irásokból sikerült, mert a holttestek a felismerhetetlenségig eltorzultak.

Több áldozatnak a feje teljesen össze van lapítva, karokat és lábakat tőből vágott el a száguldó automobil, *egy szedték össze a leszárt végtagokat.* Az áldozatok majdnem kivétel nélkül olaszok, csak három külföldi nő van közöttük, egy görög asszony, aki Milánóban lakott, továbbá egy Ehrlich Teréz nevű asszony, aki olaszhoz ment feleségül. Férje halálosan sebesült meg. A harmadik külföldi egy Dorhewy nevű amerikai nő. A szerencsétlenség a 40 liras tribün előtt történt és az áldozatok mind előkelő emberek.

A tragikus végű Matterrassi még csak 27 éves volt, tavaly a cremonai versenyen 207 kilométeres sebességgel bajnoki díjat nyert s egyike volt azoknak, akik halálmegvető vakmerőségükről voltak ismeretesek.

A kereskedelmi konzuláris szolgálat újjászervezéséről tárgyalnak Beogradban

A konferencia még nem hozott döntést

Beogradból jelentik: Az országos gazdasági konferencia résztvevői hétfőn résztvettek egy másik konferencián is, amelynek a kereskedelmi konzuláris szolgálat reorganizálása volt a tárgya. Az ülésen dr. *Pređes Vladiszláv* elnök részletesen ismertette a konferencia célját és felolvasta a határozati javaslatot, végül hivatkozott arra, hogy a reorganizációt a kamarák országos kongresszusa is követelte. Szerinte az a legfontosabb, hogy a kereskedelmi konzuláris szolgálat elegendő legyen. Különösen fontosnak tartja a külügyminisztérium külkereskedelmi osztálya a szerves együttműködést a kereskedelmi minisztérium konzuláris kereskedelmi osztálya és a külkereskedelmi intézet között.

Ezután hosszabb vita fejlődött ki. Különösen nagy feltűnést keltett *Csuresin Milán*nak, a gyáriparosok országos szövetsége titkáranak a felszólalása. *Csuresin* egy központ felállítását követelte, amely a külkereskedelmi kérdésekben a direktívákat megadná.

Fiu lett a lányból

Különös felfedezés egy francia fogház női osztályán

Párisból jelentik: Példálatlan eset történt a montpellier-i fogházban. Az egyik fogházorvos megjelent a fogházigazgatónál és jelentette neki, hogy a női osztály egyik foglya panaszt akart tenni előtte. A fogházigazgató megkérdezte az őrtől, nem tudja-e mi a baj, mire az őr mesolyogva rántott egyet a vállán és így válaszolt:

— Badarságot beszélnek a női osztályon.
— Vezesse hát elő azt a nőt! — adta ki a parancsot a fogházigazgató.

Szöke, huszonnégy éves, széparcu cseléd állt a fogházigazgató elé. Ez a nő kisebb lopások miatt ült a fogházban. Kipirult arccal, szégyenkezve és dühösen panasolta el a leány a fogházigazgatónak azt a furcsa esetet, ami vele történt és ami izgalomba hozta a fogház egész női osztályát.

— Hárman vagyunk közös cellában — beszélt a leány. — Egy arab nő, aki részegeskedés miatt botrányt okozott, azután egy Juliette Renondon nevű szállodai szobalány... Itt valami borzasztó dolog történt. Tessék intézkedni. Ez a Juliette különös dolgok művelt velem. Éjszaka arra öbödtem, hogy valaki simogatja az arcomat és hevesen megcsókol. Felugrottam és láttam, hogy Juliette ül az ágyam szélén. Atölel, tovább csókolgat. Ez a Juliette — férfi! A fogházigazgató megdöbbenve hallgatta ezt az elbeszélést és azonnal intézkedett, hogy vezessék elébe ezt a Juliette Renondon nevű foglyonőt.

Egy héttel ezelőtt történt, hogy a rendőrség letartóztatta a Hotel du Cheval Blanc egyik pincéjét, Jules Labouryt és egyik szobalányát, Juliette Renondont. Mindkettőjüket lopásokon érték és a vizsgálat megállapította, hogy a pincér és a szobalány egy év óta rendszeresen fosztogatták a szállodai szobákat. A Hotel du Cheval Blanc tulajdonosa egyidőben fogadta fel őket és eleinte semmi panasz sem merült fel ellenük. Letartóztatták mindkettőjüket. Labouryt a férfiosztályon, Juliette Renondont pedig a női osztályon helyezték el.

Most aztán, amikor Juliette Renondon a fogházigazgató előtt állt, kiderült, hogy a rabnő csakugyan — férfi. Azt a furcsa történetet adta elő, hogy tizennégy éves koráig valóban leány volt és ebben az időben férfivé változott, de annyira megszokta a női ruhát, hogy egyáltalán nem volt kedve nadrágot, gallért és nyakkendőt felvenni.

Az orvos megvizsgálta a különös foglyot. Az orvosi vizsgálatnak az volt az eredménye, hogy a Hotel du Cheval Blanc tolvaj »szobalányát« a fogház férfiosztályára szállították át.

Huszonegy halottja van a monzai véres autóversenynek

Matterrassi kétszáz kilométeres sebességgel rohant bele a negyvenliras tribün előkelő közönségébe és haláluccát vágott a tömeg között
A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy két kocsikereke összetörött

Milánóból jelentik: Az utóbbi évek krónikája nem ismer hasonlóan borzalmas szerencsétlenséget, mint amilyen a monzai nemzetközi autóversenyen történt. A rettenetes katasztrófának, amelyet — mint már jelentettük — az idézet elő, hogy

egy versenyző kétszáz kilométeres sebességgel belehajtott a közönségbe, huszonegy halottja és huszonhat súlyos sebesültje van.

Vasárnap délelőtt féltizenegy órakor volt az európai nagydíj startja a monzai versenypályán, amely oly kitűnő, hogy neha vannak éles kanyarodói, mégsem történik soha szerencsétlenség hat év óta, amióta itt futják a legnagyobb olasz autóversenyeket.

A nagy tribün előtt mintegy három kilométeren nyílt egyenes az út, amelyre azonban hirtelen kanyarodó vezet.

A szerencsétlenség az egyenes pályán történt, közvetlenül a versenyintézőség és a pályabírák emelvénye alatt. Ezt a helyet körülbelül 3 méter széles bokorkerítés s azon túl két méter mély árok választja el magától a pályától. Végig a kerítés mellett rózsafák pompáznak, amelyek most is javában virágoznak. Itt történt a borzalmas katasztrófa.

A nagytribünről és a hatóság emelvényéről a közönség és a hivatalos emberek az első forduló után lesiettek a tribün előtt elterülő pázsitos térre, hogy egészen közről lássák az elrobogó versenyzőket. Még mind a 22 startoló kocsik benne voltak a versenyben, holott a 600 kilométeres távolság első fordulóját, a 170 kilométert már megtették a kocsik.

Matterrassi, a favorit firenzei versenyző, az ötödik helyen száguldott, mert az élről lemaradt, mikor az első forduló végén egyik kerekét ki kellett cserélnie. Mikor aztán az éles kanyarodóból a három kilométeres egyenesbe ért, *pokoli tempót vett, hogy a négy előtte levő kocsit beérje.* Így történt, hogy *Forest* versenyző Bugattiját surolta,

kettőjük kereke egy szempillantásra összekakadt, *Matterrassi* kocsija jobbfelé kivágódott, mikor a sebességmérő 200 kilométert mutatott. A ver-

senyző elvesztette lélekjelenlétét,

kiengedte kezéből a kormányt és a kocsit keresztülhajtotta a sövénykerítésen, átugrott az árkon s egyenesen balerohant a tribün előtt álló közönség tömegébe.

Mint a kilőtt ágyugolyó, úgy süvített a veszettül száguldó versenykocsi, sok embert letiport, aztán egy nagyot zökkent, hátsó kerekére ágaskodott és felborulva visszahúnt az árkokba. A többi versenyző tovább vágatott, mintha semmi sem történt volna, a versenybírók sem esengette le a futamot. Mind a 21 kocsit elshant a pályabírák tribünje előtt.

Azon a helyen, ahol *Matterrassi* kocsija belegázolt a közönségbe, mely árok keletkezett,

mintha becsapó gránát tarta volna föl a földet s a görögben egymás hágyón-látán emberi testek hevertek. A szerencsétlenül jártak legnagyobb része nő volt,

pazar nyári telettekben, mert különösen a hölgyek mentek le a tribünről a pázsitos térre, hogy a nyáruzó divatját sőtálltassák a férfiközönség előtt.

Növele a bajt, hogy a tribün közelében nem volt mentőállomás. A mélyen fölragott gödörből kézen vették az áldozatokat a tribün aljára s az orvosok, akik kéznél voltak,

egymásután tizennyolc emberről állapították meg, hogy szégyenhaláltak.

Azután a férfiak kiemelték a tribünökön lévő ajtókat, kihúzták a kerítésekből a fáiéceket s azokból hevenyésztek herdágyakat, amelyeken a sebesülteket gyorsan kivitték a nagytribün előtt álló magánautókra s úgy szállították a monzai kórházba.

Matterrassi is kerítéselecekből összeállított hordágyon vitték el. Még élt, de

estére meghalt

a monzai kórházban.

A kórházban hétfőn reggelre két súlyos sebesült meghalt és két másik a halállal vívódik.

HA ÖN

a szappant arcának és kezeinek mosására — tehát toilette szappanként — használja, úgy gondoljon arra kérem, hogy jó szappant jó anyagokból és rossz szappant rossz anyagokból készítsenek. Rossz anyagok olcsóak,

JÓ ANYAGOK

drágák, a RAY-szappan a legkitűnőbb zsiradékokból és tyúktojásból készül. Ha arcát, kezeit, testét szappannal nem csak tisztán tartani, hanem ápolni is akarja, úgy válassza e célra a

„RAY”-SZAPPANT.

Ljapcsev miniszterelnök visszaadta megbízatását

Nem sikerült megalakítani az új bolgár kormányt

Szófiából jelentik: Ljapcsev miniszterelnök vasárnap audiencián volt Boris királynál és előterjesztést tett az új kormány névsorára vonatkozóan. Külügyminiszternek Molov mostani pénzügyminisztert akarta kineveztetni Ljapcsev, míg a pénzügyi tárcát Szemergevvel, a vasutügyit Szajmovval, a kereskedelemügyit Milanovval akarta betölteni. A király hozzá is járult az előterjesztéshez, annál is inkább, mert az új kabinetben szerepelt volna Burov külügyminiszter három elvarátja is.

Ljapcsev kormányalakítási kísérlete azonban mégis meghiúsult, mert magának a deszignált miniszterelnöknek pártja, a demokrata párt nem hagyta jóvá a jelöléseket és azt a határozatot hozta, hogy ellenzékbe megy, ha a kormányt így alakítják meg. Ljapcsev miniszterelnök emiatt visszaadta a megbízatását.

A szófiai rendőrség állítólag merénylettervnek jutott a nyomára. A rendőrség megállapítása szerint Vlkov volt hadügyminiszter hívei megakarták ölni Burov és Cankov volt minisztereket.

Briand nagy beszédet mondott a Népszövetségben a kisebbségek védelméről

Kínát nem választották meg újra a Népszövetségi Tanácsba

Genfben jelentik: A Népszövetség hétfői teljes ülésének eseménye Briand francia külügyminiszter nagy beszéde volt. Előzőleg lefolytatták a szavazást arról, hogy Kínát újból megválaszthatják-e a népszövetségi tanács nem állandó tagjának. Az új választáshoz a szavazatok kétharmadrésze szükséges, de

ötven delegátus közül csak huszonhét járult hozzá az újráválasztáshoz és így Kína nem lett újból tagja a népszövetségi tanácsnak.

Kína veresége a kis- és középpállamok magatartására vezethető vissza, mert ezeket elkeserítette, hogy az ügyrendi bizottság a három nem állandó tanács tag közül kettőnek újráválasztását javasolta. A kis államok magatartása tulajdonképpen tiltakozás volt a nagyhatalmak állásfoglalása ellen.

Briand beszédét zsufozt ház hallgatta végig. A francia külügyminiszter nagy tapsal fogadták, amikor a szónoki emelvényre lépett és az ováció még növekedett, amikor Briand beszédének bevezető részében kijelentette, hogy

főleg két kérdéstről akar beszélni, amelyek első sorban érdeklik a Népszövetséget: a nemzeti kisebbségek jogainak oltalmazásáról és a leszerelés vagy helyesebben mondván a fegyverkezés korlátozásának kérdéseiről.

A szónok hitvallást tett, hogy feltétlenül ragaszkodik a Népszövetség eszméjéhez. Ha a Népszövetségben a népek bizalma meginegna, az nemcsak a Népszövetség végét, hanem a béke veszedelmét is jelentené. Vannak, akik lekicsinylően szólnak a Népszövetségről és azt mondják, hogy a Népszövetség még nem érte el célját, pedig, ha meggondolja az ember, hogy milyen veszedelmekbe sodródott volna a világ a Népszövetség nélkül, akkor lehetetlen nem látni, hogy milyen fontos történelmi missziót tölt be ez a nemzetközi

intézmény. Vajjon el lehetett volna-e képzelni, hogy a német kancellár és a francia külügyminiszter egymás mellett üljenek, hol lett volna Locarno és a leszerelési konferencia? Értem, ha a népek és egyesek türelmetlenül várják a Népszövetség céljának megvalósítását, de gondolja meg mindenki, hogy mi nem vagyunk pártemberek és nem alkotunk pártinternacionálét, hanem mi vagyunk a népek internacionáléja.

Briand ezután a leszerelés kérdéssére tért át és lehetetlennek mondotta azt a német követelést, amely a versaillesi békeszerződés alapján a leszerelés teljes végrehajtását sürgeti.

— A német birodalom — mondotta Briand — követeli ezt a leszerelést, de hol van az az államférfi, aki felelőssége tudatában ne azon a véleményen lenne, hogy a teljes leszerelés követelése nem egyéb színvonalú póznál. Az egyik európai állam — Briand nem mondotta, hogy Németországra vagy Oroszországra céloz-e — újból előállt ezzel a színvonalú pózzal és teljes leszerelést követel. Ugyanezért mindenki látja, hogy ebben az országban egyre növekszik a fegyverben álló katonák száma. Németország leszerelt ugyan, de van százezer főnyi zsoldos hadserege, még pedig olyan kitűnő hadsereg, amely milliós hadsereg káderének tekinthető. Az ifjúság katonai nevelése olyan, hogy Németország bármikor kiegészítheti ezt a gárdát. A német ipar minden tekintetben alkalmas arra, hogy ezt a nagy hadsereget rövid idő alatt felszerelje a szükséges hadianyaggal. Ebben a munkában a német faj egész zsenialitása benne van. A németeknek az a kívánságuk, hogy a leszereléssel a tartós békét segítsék elő. Anglia és Franciaország a fegyverkezések korlátozása érdekében mindent megtett, de a nemzetek tovább fegyverkeznek, mindegyik hatalmasabb akar lenni a másikkal, mindegyik uralkodni akar a másik fölött. Azok a részleges eredmények, amelyeket eddig is sikerült

elérni, becsületére válnak a Népszövetségnek.

Briand ezután a kisebbségi kérdésben a görög delegátus álláspontjára helyezkedett. Kijelentette, hogy a világháború előtt többszáz millió kisebbség volt, akiket nem hallgatott meg senki. Ma csak huszmillió kisebbség van, akiknek panaszai számára mindenkor nyitva vannak az ajtók.

Briand beszédét a delegátusok és a közönség nagy tapsal fogadta, csupán a német delegáció tagjai viselkedtek tartózkodóan.

A vukovári kéjgyilkosság az oszijekai törvényszék előtt

Tagadnak a vádlottak

Oszijekről jelentik: Borzalmas büntény tárgyalását kezdte meg a napokban az oszijekai törvényszék. Bajzek Rudolf állásnélküli pincér és Holz Ferdo állásnélküli cipészegéd kéjgyilkosság büntetével vádolva állottak a bíróság előtt. Az volt ellenük a vád, hogy ez év áprilisában bestiális kegyetlenséggel megölték Matics Sztóján sztariukovári állomásfőnök nyolc éves gyermekét, akin a gyilkosságot megelőzőleg erőszakot követtek el.

Még áprilisban történt, hogy egy napon nyomtalanul eltűnt a sztariukovári állomásfőnök nyolc éves gyermeke. Hosszas kutatás után a kisleány holttestét megtalálták egy csatornában borzalmasan megcsontított állapotban. A gyermek rejtélyes halála ügyében nyomozás indult és a rendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot Bajzek és Holz követték el.

Bajzek és Holz a csendőrségen bevallották, hogy azon a napon ki akarták rabolni a vasuti pénztárt, de éppen mikor odértek a vasuti állomásfőnök gyermeke a pénztár ablakánál játszadozott. A két elvetemedett ember ekkor elcsalta a gyermeket s a csatorna partján erőszakot követtek el rajta, majd meggyilkolták és a holttestét a csatornába dobták. A gyilkosság után a két gonosztevő elmenekült, de elfogták őket.

A vizsgálati fogságban Bajzek öngyilkosságot kísérelt meg oly módon, hogy üvegcserepeket és gombostűket nyelt le, de észrevették és megmentették.

Az oszijekai törvényszék ebben a bűnügyben a napokban tartotta meg a főtárgyalást. A vádlottak tagadták és egymásra háritották a bűncselekményt. A szembesítés alkalmával is tagadtak, de a kihallgatott tanúk valamennyien terhelően vallottak ellenük. A vádlottak azt állították, hogy a csendőrségen azért vallottak be mindent, mert verték őket. A vád és védőbeszéd elhangzása után a bíróság az ügy aktáit a vizsgálat kiegészítése és új tanúk kihallgatása végett visszaadta a vizsgálóbíróknak és a tárgyalást bizonytalan időre elnapolták.

Kik nyertek díjat a noviszadi német dalosversenyen?

Noviszadról jelentik: A noviszadi Frohsinn német dalegylet negyvenéves jubileuma alkalmával — mint megirtuk — vasárnap délután dalosverseny kezdődött, amelyen több, mint harminc német dalegylet küzdött az értékes tiszteletdíjakért. A versenyen a dalegyletek három csoportban vettek részt. Az első csoportban vegyeskarok, a 2-ikban a városi férfikarok, a harmadikban pedig a falusi dalegyletek énekeltek. A dalosversenynek, amely este fél tíz órakor ért véget, eredménye a következő: Az első csoportban a közreműködő daloskörök közül a belackvai térti dalegylet nyerte meg az első díjat, a Kulturbund és a Frohsinn együttes ezüstserlegét. A második díjat az indijal térti dalegylet és a noviszadi német evangélikus Jugendhor, akik szintén egy ezüstserleget kaptak. A második csoportban az első díjat a velükikindai német dalegylet, a második díjat pedig a vrsaci dalegylet nyerte meg. Mindkét dalegylet egy-egy ezüstserleget kapott. A harmadik csoportban a gajdobrai német térti dalegylet jutott az első helyre, amelynek a Kulturbund adományozott egy gyönyörű ezüstserleget. A második díjat a deszpotováci, a harmadikat a novapazovai, a negyediket az erdeviki, az ötödik díjat pedig a bácskibresztováci német dalegylet nyerte el. Ezenkívül a zsűri, amelynek elnöke báró Haán Frigyes volt, a zemuni külvárosi német dalegyletnek dicsérelvelet adományozott.

A tiszteletdíjakat késő este adta át a nyertes dalegyleteknek báró Haán, a zsűri elnöke, mely alkalommal rajta kívül dr. Popp Fülöp zagrebi evangélikus püspök tartott beszédet. Ezután Keks János, a Kulturbund elnöke tartott beszédet, aki kijelentette, hogy a Kulturbund serlege, amelyet a második csoportban a gajdobrai német dalegylet nyert meg, ennek tulajdonába megy át, mivel ez a dalegylet a serleget már harmadizban nyerte meg.

A tiszteletdíjak kiosztása után a nyertes dalegyleteket lelkes ünneplésben részesítették, majd hangversenyt rendeztek, amelyen a nyertes dalegyleteken kívül résztvettek a noviszadi »Neven«, a petrovaradini »Neven« dalegyletek, a noviszadi nőzeneigylet, Frohsinn és a noviszadi Polgári Magyar Daloskör.

A gyógyszerészkamara közgyűlése

A gyógyszerészek tiltakoznak a munkás-biztosító gyógyszerterárium felállítására ellen

Zagrebból jelentik: Jugoszláviának — mint ismeretes — egyetlen gyógyszerészkamara van Bégrad székhellyel. A kamara elnöksége szeptember hó 9-ére rendkívüli közgyűlést hívott össze Zagrebba, amelyen a tagok nagy számmal jelentek meg.

Jankovics Dusan elnök üdvözölte Mirkovics miniszteri osztályfőnököt és a megjelent tagokat, majd megnyitotta a gyűlést és javasolta, hogy Úfelségének hódoló táviratot küldjenek. A javaslatot a közgyűlés egyhangúlag elfogadta. A közgyűlés Mihajlovics Cseba közegészségügyi minisztert is táviratilag üdvözölte.

A betegségyógyászati normák tárgyalásánál Moljac hecskeróki gyógyszerész volt az előadó. A munkás-biztosító pénztár központi vezetése folyomódott a miniszterhez gyógyszerészeti laboratórium és központi gyógyszerraktár felállításáért. Ezt az intézményt engedélyezte is a miniszter azzal a kikötéssel, hogy a laboratóriumot és a raktárakat gyógyszerésznek vagy vegyészeti doktornak kell vezetnie. A rendeletet a kamara megfellebbezte az államtanácshoz, amely azonban helybenhagyta a miniszter döntését.

A gyógyszerészeti kamara kompromisszumos megoldást létesített a munkásbiztosítóval a normák alakjában. A normák: a gyógyszerek alacsonyabb árai azonban katasztrófával fenyegették a gyógyszerészeket, amit a minisztérium is belátott és felemelte az árakat. A közgyűlés a jelentés tudomásul vette.

Ezután Zimmermann kamarai alelnök referált az újonnan felállított hatósági közgyógyterárium ügyében. A kamara a patikák felállítására ellen felebevezést jelentett be a zagrabi főispánnal, aki az államtanács elé terjesztette a panaszt. A gyógyszerteráriumot azonban mindezek ellenére felállították.

A közgyűlés ezután határozatot hozott, amelyben elítéli a szerbiai gyógyszerészegylet eljárását, hogy személyes érdekért a közérdek kárára küzd a kamara érdeke ellen. Különösen helyteleníti dr. Gajának a miniszternél tett lépését a közgyűlés összehívása végett: ezzel a kamara autonómiáját sértette meg.

A közgyűlésen még több kisebb jelentőségű felszólalás hangzott el.

Nem történt visszaélés a szentai városházán

Ráics Szvetiszláv főispán nyilatkozata a vizsgálat eredményéről

Szentáról jelentik: Ráics Szvetiszláv tartományi főispán — mint ismeretes — néhány nappal ezelőtt vizsgálatot rendelt el a szentai városházán. A vizsgálat megindítására az szolgáltatott okot, hogy

a demokrata pártiszervezet egy állítólagos kétszáz ezer dináros visszaélés ügyében rendkívüli közgyűlés összehívását kérte.

Gyorgyevics Szlobodán polgármester össze is hívta a közgyűlést, de bizonytalan időre el kellett halasztani, mert időközben a közigazgatási bíróság megsemmisítette a tisztviselőválasztásokat. A belügyminisztérium azonban értesült az állítólagos visszaélésekről és vizsgálatot rendelt el,

amely pénteken kezdődött meg. A vizsgálatot vezető bizottság tagjai dr. Zubkovic Payle főispáni jogügyi referens, Bérics Vászta tartományi árvaszéki ülnök, Védrikszki Szrgije főispáni jegyző és Fossz József tartományi főszámvevő, azonkívül elutazott Szentára Ráics Szvetiszláv főispán is, aki még pénteken este jelentést tettett magának a vizsgálat állásáról.

Ráics Szvetiszláv főispán szombaton fogadta a Bácsmegeyi Napló munkatársát, akinek nyilatkozott a vizsgálat céljáról és jelenlegi állásáról.

— Már csütörtök óta folyik a vizsgálat a városházán — mondotta Ráics főispán. A vizsgálat megindítására az szolgáltatott okot, mert egyes képviselőtestületi tagok azzal vádolták meg a város vezetőjét, hogy

a tisztviselőfizetések fedezésére illetéktelenül vett fel kétszáz ezer dinárt különböző alapokból.

Az eddigi vizsgálat során megállapította a vizsgálatot lefolytató bizottság, hogy a városi tanács a közevetvám-alaphól két ízben vett fel kétszáz ezer dinárt, mert júliusban és augusztusban a pótdadókban nem folyt be megfelelő összeg a város pénztárába. Ezt az összeget azonban már vissza is fizették. Miután a közevetvám a városi házipénztár jövedelme, — amit az 1928. évi városi költségvetés nyolcadik szakasza is bizonyít — ez nem képez semmiféle alapot, mert az alapnak alapítólevéllel kellene bírnia és az alaphól csak a kamatokat lehet elkölteni. A városi közevetvám jövedelmének nincs alapítólevele és

a háza ott történt, hogy a pénzt nem a házipénztár számláján, hanem más számlán helyezték el a bankban.

A közevetvám jövedelmét a pénztári főnaplóba vezeték be és miután a városi szabályrendelet értelmében a főösszegek készpénzt jövedelmezőleg kell gyűmölcsöztetni, az a szokás, hogy a közevetvám jövedelmét hetenként kell elhelyezni a felhasználás idejéig. Számellenőri szempontból

a városi tanács eljárásából nem állapítható meg semmiféle szabálytalanság,

mert a városi tanács rendelkezik a város jövedelmével. Tekintetbe véve azt, hogy a városi tisztviselők és alkalmazottak illetményeinek kifizetésére nem volt elegendő készpénz a házipénztárban, hanem csak a

takarékpénztárban, a takaréketét felhasználása szabályos volt. A tartományi vizsgálóbizottság semmiféle szabálytalanságot nem talált.

Ami a város ügykezelését illeti, igen szép haladás észlelhető. A városi tisztviselői kar nagy szorgalommal és szakértelemmel végzi munkáját, úgy, hogy rövid időn belül, ha a munka ilyen hozzáértéssel és ilyen tempóban folyik tovább, a városi közigazgatás teljesen rendbejön.

Ráics főispán végül még kijelentette, hogy a városnak nagy súlyt kell helyezni a rendőrség modern felszerelésére is.

Pénzügyi nehézségek miatt nem sikerült megalkotni a vajdasági szintársulatot

Évi másfélmillió dinár kellett volna, de az állam semmit sem akart adni

Konyovics Péter, a Neviszad—osziyei színház igazgatója — mint ismeretes — néhány hónappal ezelőtt mozgalmat indított, hogy a Vajdaságban Szubotica székhellyel állandó vajdasági opera és operett együttest alakítsanak. A színházgató elkészítette a pénzügyi és művészeti tervet és azokat bemutatta a szubotici, neviszadi, szombori és osziyei polgármestereknek és az osziyei és a bácskai tartományi választmány elnökeinek. A tervet a hatóságok képviselői elvben elfogadták és május hónapban Sztipics Károly dr. Szubotica város polgármestere konferenciát hívott egybe a kérdés részleteinek megbeszélésére. A konferencián megjelentek Szubotica város képviselőin kívül Makszimovics szombori, Borota Branislav dr. neviszadi, Hengl Vjekoslav dr. osziyei polgármesterek, Klicin Mita, a bácskai tartományi választmány elnöke és az osziyei tartományi kiküldöttjei. Az értekezleten a színházgató tervét minden kiküldött elvben elfogadta, a pénzügyi vonatkozású kérdésekben azonban nem tudtak határozni, mert erre nem volt megbízatásuk. A kiküldöttek jelentést tettek az ügyről a városi képviselőtestületnek és ezután újabb tárgyalások kezdődtek meg a pénzügyi kérdésekről. Ezek a tárgyalások azonban eredménytelenül végződtek, amennyiben a városok és a tartományok nem tudták a szükséges pénzügyi fedezetet

biztosítani a létesítendő opera és operett együttes részére.

A Bácsmegeyi Napló munkatársa előtt a kérdés egy alapos ismerője így nyilatkozott:

— A terv csupán a szükséges pénzügyi támogatás hiányában bukott meg. A két együttes részére évente körülbelül egy és félmillió dinár lett volna szükséges, amit a városok és a tartományok nem tudtak összeadni. Az illetékes körök megkísérelték azt is, hogy némi állami szubvenciót biztosítsanak a vajdasági színház részére, de ezek a kísérletek is sikertelenek maradtak, mert a közoktatásügyi minisztériumban kijelentették, hogy az állam csak egy vajdasági színházat támogathat és a létesítendő opera nem számíthat az állam pénzbeli támogatására.

— Szubotica és Szombor városok elkövettek minden lehetőt és nem riadtak vissza nagyobb anyagi áldozatoktól sem, de a tartományok és a többi érdekelt városok magatartásán az ügy teljesen megfellebbezett.

Egyelőre semmi remény sincs, hogy a vajdasági opera és operett társulat néhány éven belül meg fog alakulni. A színház szezon már néhány nap múlva megnyílik és a Vajdaság városaiiban csak az anyagi nehézségekkel küzdő Neviszad—osziyei szintársulat fog felváltva működni.

„Moszkvából Genfen át vezet az út Európa felé“

Procopé, a Népszövetségi Tanács elnöke nyilatkozott a Bácsmegeyi Naplónak a Népszövetség feladatairól és munkájának eredményéről — A csont és bőrkiviteli tilalmak megszüntetése volt a múlt évi munka legfontosabb eredménye

Genf, szeptember hó.

— A Népszövetségnek az elmúlt évben elért eredményei közül, melyiket tartja Elnök ur, közvetlen, gyakorlati szempontból a legfontosabbnak? — kérdeztem Procopé finn külügyminisztertől, a Népszövetségi Tanács új elnökétől, amikor végre sikerült szórakapnom őt.

Nem volt egészen könnyű dolog négy szemkört beszélni vele, mert a megnyitó ülésnek természetesen az új elnök volt a primadonnája: Elsőben valósággal zár alá fogták a különböző nemzetű sajtók kiküldöttjei, akiknek ő a kérdés szerint angolul, németül, franciául felelgetett, folyékonyan és választékosan beszélve mind a nyelveket. Mikor már intett nekem, hogy félrevonjunk egy percre, akkor meg Quinones de Léon fogta el hosszabb beszélgetésre. Miközben várok rá, akaratlanul is arra kellett gondolnom, hogy e nagy népszerűségében talán külső megjelenésének is van valami része: kétségkívül ő a legmutatósbab a delegátusok között, valósággal elnöknek született sudár alakjával, nyílt, világos szemével, amelyhez oly idegenszerűen hat fekete haja. A hangja is elnöknek való zengzetes lágy hang: mindenki szívesen hallja — ő maga is. Mikor kissé kimerültem már, kikerült egy pillanatra a spanyol államférfi kezéből, egyenesen szembebeszéltem vele a kérdést.

— Hogy mi volt a legfontosabb — gyakorlatilag? — ismétli elgondolkozva egy pillanatra. Talán meg lesz lepve: **En a csont- és bőrkiviteli tilalmak nemzetközi megszüntetését célzó intézkedést tartom annak.** Látszólag érdektelen részletkérdés ez, valójában azonban az első komoly és gyakorlati lépés a mesterséges fogalmi akadályok megszüntetése felé, ami egész földrészünknek legnagyobb érdeke.

— Ez a határozat mutatja, hogy az egyes államok közötti gazdasági viszonylatok örvedetes megújulásának kezdetén vagyunk. Kezdődött ez az új éra a nyolcadik népszövetségi gyűlésen, a »Comité Consultativ« megalakításával, melyben kompetens emberek vették kezükbe a gazdasági kérdések megoldását. Ezzel szoros kapcsolatban állott a következő lépés: a közlekedés akadályainak megszüntetésére folytatott konferencia és ennek első pozitív eredménye a fentemlített konvenció a bőr- és csontkiviteli tilalmak felfüggesztéséről.

Ez a szoros értelemben vett nemzetközi multilaterális megegyezés, példája annak, hogy a Népszövetség teljesen gyakorlati kérdésekben is tud praktikus és határozó eredményeket elérni. Szentül hiszem, hogy ez csak a kezdet, melyet nagyon gyors ütemben, talán egy éven belül, fognak követni újabb nemzetközi megegyezések, amelyen a vas, szén és fészéktermékek szabad forgalmát fogják szabályozni, illetve lehetővé tenni. Az Önök olvasói talán könnyen belátják mindennek kivételes fontosságát, minthogy felfogásom szerint a forgalmi és kereskedelmi szabadság első sorban az önök hazájának léteéréke.

— De — folytatta elkomolyodva, lendületes nagy gesztussal, mely ugylátszik szokásos mozdulata — a Népszövetség feladatait természetesen nem tekintem kizárólag gazdaságiaknak, ha hangsúlyoztam is főntebb egy gazdasági vívmányunk nagy fontosságát. A Népszövetség voltaképpen feladata a politikai: a háborúk megakadályozásáért folyó küzdelem: a nemzetközi bíráskodás, a határok biztosított békéje és a fegyverkezések korlátozása, melyhez most legutóbb a párisi paktum vezetett ismét egy lépéssel közelebb.

— Vajon komolyan vehető-e az oroszok csatlakozási szándéka a Kellogg-paktumhoz? Nem burkolt célokat takar-e e mindenáron való közeledés? Vagy a gazdasági nyomor kényszeríti erre a Szovjetet?

— Nem egyedül a gazdasági szükség — vélte a Népszövetség elnöke, ki mint a Szovjettel határos Finnország külügyminisztere, az orosz kérdésben valóban kompetens. — A magam részéről inkább azt hiszem, hogy — bármely okokból is történjék ez — Oroszország valóban és őszintén szeretne résztvenni a nemzetközi békemunkában. Ha nem is csatlakozott még a Népszövetséghez: delegációkat minden esetben kiküld és hogy csak egy példát említsék: a fegyverkezések korlátozásának kérdésében igazán értékes segítséget nyújtott munkánkban. Talán éppen Genf lesz az út Moszkvából — Európa felé...»

Benedek Károly

A legjobb könyvek a „Minervá“-ban kaphatók

Vérvád mesével rémitik Petrovoszeló lakosságát

Lelkiismeretlen izgatók a zsidók ellen lázították a falut, mert egy fiatal boltlány e tünt — Takács Margit, az „áldozat” egy hét múlva előkerült, de az izgatók újabb rémmesét találtak ki

Sortüzzel kellett elkergetni a tömeget Pollák Miksa kereskedő házából

Petrovoszelóról jelentik: Csaknem két hét óta lázas izgalomban él Bácskopetrovoszeló lakossága. A község népét egy fantasztikus híresztelés izgatta fel és a lakosság már szinte forradalmi hangulatban van, mert

a községben a vérvád rémmeséje terjedt el. A hatóságok minden lehetőséget elkövetnek, hogy a kedélyeket megnyugtassák és meggyőzzék a lakosságot, hogy a vérvád nem egyéb oktan és rosszakaratu kitalálásnál, hiszen

az állítólagos áldozat már elő is került, mégis a fanatikus tömeg még mindig izgalommal tárgyalja a szörnyű mesét és

az izzó hangulat már erőszakos kirobbanásra is vezetett.

A csendőrségnek csak tegyveres közbelépéssel sikerült a tömeget lecsendesíteni.

Az eltűnt kifizetőlány

A félrevezetett nép vádemelésére az adta meg az

Terjed a vérvád

Az eltűnt lánynak tehát nem akadt nyomára és a nép között

suttogni kezdtek arról, hogy a leányt a zsidók tüntették el.

Ugy azután hamarosan megszületett a vérvád és pár nap múlva már

az egész falu azt a képtelenséget mesélte, hogy a zsidók Takács Margitnak vért vették és az épülő szentái zsidótemplom falába keverték.

A habonás nép körében a rémmese hitre talált és hiába igyekeztek a józanabbak megmagyarázni a népeknek, hogy

Megkerül az áldozat

Epen akkor, amikor a tömeg már be akarta törni Pollák üzletének lezárt redőnyeit,

egy rendőr kíséretében megjelent az eltűnt lány, akit Sztaribecsejen fogtak el fiuruhába öltözve.

Sztaribecsejen, amely Petrovoszeló közvetlen szomszédságában van, csütörtök délelőtt egy detektív figyelmes lett az uccán

egy sovány, sápadt és feltűnően idegesen viselkedő fiatalemberre.

A detektív igazolásra szólította fel a gyanús idegent,

Újabb rémmese

Am a nyugalom csak egy napig tartott. A lakosság hamarosan tudomást szerzett arról, hogy

Takács Margit betegesen érzézt haza és nem tudja pontosan megmondani, hol volt.

Mindez elég volt arra, hogy az oktan vád újból és új formában merüljön fel. Azt már nem lehetett terjeszteni, hogy a leányt megölték, hanem

a nép izgatott új fordulatot adott a vádnak: azt mondták, hogy a zsidók valamilyen titkos módon megfenyegették és az orán keresztül vették vért.

azért olyan gyenge és sápadt a lány. A néppel, amelyet az előző napok eseményei már nagyon felizgattak, könnyű volt elhitetni ezt a verziót, bármennyire is ostoba és hihetetlen mese.

A leány állapota

A leányt barna férfiruhában és kis sapkában fogták el. A ruha, mint kiderült, Pollák fiának volt a tulajdona és a leány minden valószínűség szerint ellopta, hogy szokásában ne ismerjék fel. Dr. Lambrics Mirkó és dr. Stiefelmayer Adám községi orvosok megvizsgálták a leányt és megállapították, hogy

a több napi bolongás és éhezés következtében leenygült, semmi szervi baja nincs és az a vád, mintha mesterségesen vérért távolították volna el testéből, alaptalan kitalálás.

Az orvosok megállapításai azonban még mindig nem nyugtatták meg a tömeget és hogy az izgalomra újabb alap legyen, lelkiismeretlen uszítók azt a hírt kezdték terjeszteni, hogy Takács Margit eszméletlen állapotban papokat és templomot emlegetett.

aki hosszas habozás után kijelentette, hogy augusztus 27-ikén eltűnt a faluból Takács Margit tizenöt éves leány, aki Pollák Miksa petrovoszelói fiúkereskedő üzletében volt alkalmazva, mint kifizetőlány.

A jól fejlett szőke lányt gazdája aznap elküldte Adler kereskedőhöz, hogy néhány mérlegsúlyt hozzon el.

A lány eltávozott az üzletről, de nem ment el Adlerékhöz és nem is tért többé vissza.

Az eltűnt leány szülei jelentést tettek a rendőrségen, amely azonnal megindította a nyomozást és táviratban értesítette a szomszéd községek hatóságait az eltűnéséről. Minthogy többen azt állították, hogy az eltűnés napján

a lányt egy noviszadi uszályhajó matrózáának társaságában látták,

a rendőrség a noviszadi kikötőparancsnokságnál is érdeklődött, de azt a választ kapta, hogy a leány nem volt Noviszadon.

a vérvád alaptalan mese, amely a legsötétebb közéleti szellemi és az ilyen állások terjesztői súlyos büntetéssel sújtja a törvény, a rémmese egyre terjedt és csütörtökön már majdnem erőszakos kirobbanásra vezetett az ostoba legenda. Pollák Miksa üzlete előtt ugyanis nagy tömeg gyűlt össze és

felelősségre akarták vonni a kereskedőt a lány eltűnése miatt.

A tömeg egyre fenyegetőbb magatartást tanúsított és a minden alap nélküli meggyanúsított kereskedőt szorongatott helyzetéből csak a szerencsés véletlen mentette meg.

aki nyomban kijelentette, hogy nem férfi, Takács Margitnak hívják és Petrovoszelóra való.

A detektív a leányt bekísérte a rendőrségre és a petrovoszelói közövelő alapján még aznap visszazsárolították Petrovoszelóra, ahova épen akkor értek oda, amikor

a nép be akart törni Pollák házába.

A leány megjelenése lecsillapította a kedélyeket, a tömeg szétszórt és a megkerült leányt a rendőrség átadta szüleinek.

Ezzel az ostoba mesével ismét felizgatták a falu népet.

Dobszó a vérvád ellen

A hangulat szombaton délután már olyan izzó volt, hogy Iskruljev Tószó községi jegyző kénytelen volt megelégedő intézkedéseket tenni Pollákék védelmére

Pollák Miksa lényegesen előrséget állítottak és a jegyző dobszó útján a következő hirdetményt tette közzé:

Tudomásul adatik, hogy Takács Margit nevű tizenöt éves leányt, aki egy hétig távol volt a szülői házától Sztaribecsejen megtalálták. A leány most a szülőinél van s teljesen egészséges, semmiféle testi károsítása nem volt. Mindenféle hazug híresztelés, hogy talán a vért felhasználták volna szemtelen halug híresztelés, melynek célja nem más, mint izgatás más vallás ellen, ami pedig a törvény értelmében szigorúan büntendő. Mindenkinél kötelessége, hogy ezen központi rémhírterjesztésnek elejét vegye és minden ilyen rémhírterjesztőt azonnal bejelentsen az előjárásnak, hogy azután az illető vakmerő állítását be is bizonyítsa a törvényszék előtt.

Újabb ostrom Pollákék ellen

A kedélyek lecsillapítására azonban a dobolás nem volt elég és

a petrovoszelói zsidóság kénytelen volt a rendőrséghez fordulni védelemért. Szombaton már egész nap megerősített csendőrszörök cirkáltak a faluban, amelynek szinte ostrom-állapot-képe volt.

Közben besötétedett és a falu uccái elcsendesedtek

Egy légyfogó hallatlan hatása

Egy „AEROXON” légyfogó, amely az egész világon a legjobbakat tartalmazó, és 1 dinárért beszerezhető, a következők szerint alkalmazható:

1. Az „AEROXON” összefogja az összes legyeket és rovarokat és így megszabadítja a legyek-otok a kellemetlen szagoktól és bajuktól. Ez a munkát 4-5 héten át végzi, amikor is, amikor Ön alszik.
2. Egy német tudós kimutatta, hogy a legyek másra is képesek, hogy a millió és millió bacillus és posztem is tapad.
3. Megakadályozza, hogy a legyek, luszterjeit, buorait és képeit a legyek okozza.
4. Önnek és gyermekeinek egészséges és zavartalan a vást biztosítja.

Kirívókat elkészít az előző: az új rendszerű légyfogókkal szemben, amelyek drágák, kevéselemelene, nem higiéniai usak és tűzveszélyesek

8079

Már mindenki azt hitte, hogy a kedélyek lecsillapodtak, de egyet azonban váratlanul új támadás történt.

Egy nagyobb csoport amely csupa fiatal legényekből állott, csendben megközelítette Pollák házáat, adott jelre követek kezdtek dobálni és az összes ablakot betörték.

Ekkor már futva a helyszínre érkeztek a rendőrök, de a támadók olyan sokan voltak, hogy a

a rendőrség csak riasztó sortűz leadásával tudták szűkíteni a fanatizált legényeket.

A támadók közül nem sikerült senkit sem elfogni.

Az izgatók munkája

Az eltűnt és megkerült Takács Margit állandó orvosi kezelés alatt áll és a kezelőorvosának dr. Lambrics Mirkó véleménye szerint

állapota napról-napra javul és a kimerültegen és éhezés okozta legyengülésen kívül nem is volt semmi más baja.

A leányt részletesen még nem lehetett kihallgatni, de az orvos véleménye szerint valószínűleg egy-két napon belül annyira megerősödik, hogy kihallgatása megtörténhetik és akkor véglegesen világosság derül a férfiruhában elszökött leány titokzatos utjának körülményeire.

A petrovoszelói hatóságok, amelyeknek az oktan rémmese sok munkát és kellemetlenséget okozott, azt hiszik, hogy

lelkiismeretlen izgatók kezdték a rémhírek terjesztését és tartják állandóan ébren a falu lakossága között a bálhét.

hogy a keletkezett felfordulást bűnös céljaikra használják fel.

Petrovoszeló lakossága még mindig állandó izgalomban él és a hatóság mindent elkövet, hogy a lelkiismeretlen izgatók munkáját ellensúlyozva, meggyőzze a lakosságot, hogy

a vérvád alaptalan mese, amelyet józan ember nem hisz el és amelynek terjesztőit a törvény szigorúan bünteti.

A rémhírek terjesztőinek felkutatására indított vizsgálat eddig még nem vezetett eredményre.

Takács Margit vallomása

Hétfőn délután érkezett jelentés szerint hétfőn már annyira javult Takács Margit állapota, hogy ki lehetett hallgatni. A leányt beidéztek a község házára, ahol anyjával együtt jelent meg. A község házában Iskruljev Tószó jegyző előtt elmondotta, hogy augusztus 27-ikén lelopta a palasztról az ott talált férfiruhát és elszökött, mert másutt akart munkát keresni.

A határban átöltözött, mert azt hitte, hogy férfiruhában könnyebben boldogul. Először Sztaribecsejre, majd Bácskogradistére ment, ahol a földéken aludt. Másnap Temerinbe ment és egész nap vándorolt, de nem mert munkát kérni, mert félt, hogy felismerik, hogy nem férfi.

Temerinből visszatért Sztaribecsejre és az egész időt ott töltötte.

Napokon keresztül alig evett valamit és amikor elfogták, már alig állott a lábán.

Takács Margit vallomásával az oktan vérvád teljesen megoldott

és már csak a rémhírterjesztők és izgatók ellen folyik a nyomozás. A noviszadi törvényszék vizsgálóbírája kedden száll ki Petrovoszelóra a vizsgálat folytatása végett.

Szekrénybe rejtőzött detektívek kihallgatták Neumann és Kladekné beszélgetését

Pintér Mária nővérét a rendőrség szabadon engedte, a többi gyanúsítottat átszállították az ügyészségre

Mázics Andrija rendőrkapitány Pintér Mária titokzatos elhalálozása ügyében hétfőn befejezte a kihallgatásokat és Pintér Teréz, az elhunyt nővére kivételével, akit *vasárnap szabadon engedtek*, a gyanúsítottakat a bűnügy irataival együtt hétfőn délután átadta az ügyészségnek. Valamennyi gyanúsított tagadott, de vallomásaikban olyan ellentmondások vannak, amelyek a rendőrség szerint, csak megerősítik a gyanút. Mindenesetre az ügyben a döntő szót a beogradi vegyvizsgáló intézet fogja kimondani, mert a vegyvizsgálat kétségtelenül megállapítja, hogy mérgezés történt-e, vagy sem.

Özvegy Patai Andrásné vallomása

A rendőrség a nyomozás során főképp annak megállapítására törekedett, hogy Kladekné, vagy Neumann mikor voltak legutoljára az elhunyt lakásán és nem vittek-e valami ennivalót a beteg számára. Erre vonatkozóan első sorban özvegy Patai Andrásné, Pintér Mária háziasszonyát hallgatták ki. Patainé első vallomásaiban — mint ismeretes — kijelentette, hogy

az utóbbi hónapokban Kladekék egyáltalán nem jártak Pintér Mária lakásán,

mert rossz viszonyban voltak egymással. Még azt is említette, hogy *ő fizette ki az orvosokat is*, miután Pintér Mária nem volt pénze. Hosszas faggatásra később annyiban módosította vallomását, hogy legutoljára

körülből egy hónappal ezelőtt járt nála Kladekné két fiatalabb lánya,

majd amikor keresztkérdések alá fogták,

beismerte, hogy augusztus 31-ikén pénteken, tehát Pintér Mária halála előtti napon volt nála Neumanné néhány percig.

de he sem ment a beteghez. Azonban *ezt a vallomását is módosította* és legutóbbi kihallgatása alkalmával már a következőket mondotta:

— Kedden, amikor Pintér Mária már rosszul volt elűztem Kladeknét

Kladekné azonnal ájtott és ott volt akkor is, amikor Sztójánovics Szpaszoje visszatért orvossal.

„Mindennek a vőm az oka“

Kladek Félixné vallomásaiban nem akar tudni semmiről és mindent a vejére hárít. A nála talált gyógyszerokról, amelyeket még ezideig nem analizáltak, csak kettőről tud magyarázatot adni, a többiről kijelentette, hogy *nem tudja, hogyan kerültek a lakásába.*

— Mindennek a vőm az oka — mondotta vallomásaiban. — Ő akarta behiztosítani Pintér Mária, én csak csendes társ voltam.

Járt-e Pintér Mária lakásán? — kérdezte a rend-

„Az anyósom az oka mindennek“ — mondja Neumann Károly

Neumann Károly vallomásaiban viszont mindent anyósára hárít.

— Elismerem — mondotta — hogy Pintér Mária biztosításánál, mint nagybirtokos szerepelek, tudomásom van arról is, hogy a kötvényben engem mint az elhalt Mária szeretőjét tüntettek fel. Mindezt Rosenfeld ügynök rábeszélésére tettem. A biztosítási díjat magam vittem fel a biztosító intézetbe.

Pintér Mária anyósom, Kladek Vécóné rábeszélésére biztosítottam.

Február hónapban az anyósom eljött hozzánk és rábeszélte, hogy kössek életbiztosítást Pintér Mária részére. Én beleegyeztem és megbízam Rosenfeld ügynököt, aki a biztosító társaságnál mindent elintézt. Amikor anyósom az elhaltal elment, hogy megkössék a biztosítást, a biztosító igazgatójának felesége elment velük a társulat orvosához, dr. Kleinhez, utközben anyósom azt mondta az igazgató feleségének, hogy ő az én nagynéném és hogy én nagybirtokos vagyok. Az orvos felülvizsgálta Pintér Mariskát és

teljesen egészségesnek találta.

Amikor megtudtam, hogy nagyobb összeget kell a biztosításért fizetni, elmentem a biztosító igazgatójához, közöltem vele, hogy nem vagyok nagybirtokos és ezt csak azért mondtam, mert Rosenfeld rábeszélte. A befizetéseket anyósommal együtt május elsején kezdve kezdtük meg. *En körülbelül 1700 dinárt fizettem be.* Pintér Mariskát még 1925-ből ismerem. Ugy emlékszem, hogy

Mariska két hónappal ezelőtt nálunk lakott

és segített ruhát mosni. Lehet azonban az is, hogy Mariska többször is volt anyósomnál a mi lakásunk-

— Ki fizette ki az orvost? — kérdezte a rendőrkapitány.

Patainé pillanatig gondolkodott, majd ezt válaszolta:

— Kladekné.

Patainé azután még elmondta, hogy *szombaton, amikor a beteg állapotja rosszabbra fordult, Kladekné ismét átment hozzájuk.*

Kladekné főzött a beteg részére

Patainé többször módosított vallomásának sok tekintetben ellentmond Pintér Mária volt házastársának, Sztójánovics Szpaszojónak a vallomása. Sztójánovics a következőket mondotta jegyzőkönyvébe:

— Az igaz, hogy Kladekék többször jártak nálunk és sokat kértek engem arra, hogy egyezzem bele a Mariska behiztosításába. Amikor kérdeztem tőlük, hogy miért akarják behiztosítani, azt válaszolták, nem akarják, hogy feleségem öregségére koldus legyen. Kladekné többször még azt is mondta nekem Patainé előtt, hogy ne akadékoskodjam, mert **a feleségem halála esetén kétezer dinárt fog fizetni nekem.**

Ugy tudom, hogy négy-öt helyen is voltak a Mária-val, de csak egy helyen tudták biztosítani. A feleségemnek sohasem volt viszonya Neumannal, azt csak a biztosító intézetben mondta Neumann. A biztosítás után Mária sokszor volt Kladekékénél. Legutoljára augusztus 25-ikén volt Kladekékénél.

Aznap este azután már arról panaszkodott, hogy fáj a gyomra.

Kedden, augusztus 28-ikán a feleségem nagyon rosszul lett és folyton hányt. Másnap reggel bementem a piacra és amikor hazaértem, ott találtam Kladeknét a leányával együtt.

— Melyik leányával?

— A Neumannéval. Egy csirkét hoztak. Kladekné főzte meg és a levest is ő adta oda a betegnek aki azonban utána ismét hányni kezdett.

— Volt-e máskor is beteg Pintér Mária?

— Nem, soha nem volt semmi baja.

örkapitány.

— Nem jártam, nem mentem én oda soha.

— Igért-e valakinek még pénzt?

— Nem, senkinek. Akárki mondja, az nem igaz

Én az egészről nem tudok semmit, mindenről a vőm tehet.

Kladekné elmondta még a rendőrkapitány kérdésére, hogy Hanák Pál szegényházi kocsis elhalálozása után a Concordia temetkezési egyletnél felvett huszonötezer dinárt.

Három héttel ezelőtt mondta, hogy Mariska beteg volt és hogy jobban lett.

Később, augusztus 28-ikán egyszer, amikor munkából hazajöttem, anyósom azzal fogadott, hogy Mariska nagyon rosszul van. Miért nem mennek orvoshoz? — kérdeztem. — mire anyósom azt mondta, hogy dr. Munk már volt nála, orvosságot is rendelt. Doktorért Mariska törvénytelen férje ment el. Két három nappal később anyósom újból közölte, hogy a beteg állapota aggasztó és dr. Munk volt megint nála. Másnap azt mondta, hogy a beteg már felkelt. Kijelentem, hogy

sohasem voltam abban a lakásban, ahol Pintér Mária meghalt.

Mariska férje szeptember elsején volt nálam, közölte, hogy az asszony nagyon rosszul van, mire én megdörgöltem, hogy nem tartották be az orvos tanácsait és újból az orvoshoz utasítottam. Tagadom, hogy résztvettem volna Mariska megmérgezésében és azt is tagadom, hogy tudomásom lett volna arról, hogy az elhaltat valaki megmérgezte. Bűnösnek nem érzem magamat, de meg kell jegyezni, hogy **anyósom sűrűn foglalkozott özvegy Patainéval, aki kuruzslással foglalkozott és nem tartom kizártnak, hogy az elhaltat éppen Patainé mérgezte meg**

— fejezte be vallomását Neumann Károly.

**A kezelőorvos szerint megmérgezték
Pintér Mária**

Rendkívül súlyos vallomást tett a rendőrségen dr. Mezei Izsó, aki egyik kezelőorvosa volt Pintér Mária-

nak. Vallomásaiban a következőket mondta:

— Augusztus harmincegyedikén pénteken délután három óra körül eljött rendelembe Pintér Mária törvénytelen férje s kijelentette, hogy felesége állandóan hány és már több mint egy hete beteg. Elmentem a lakásba és ott találtam a beteget özvegy Patainé és a beteg egyik nőrokonának társaságában. Megvizsgáltam Pintér Mária és megállapítottam, hogy kezei és lábai teljesen hidegek, a hasa felpuffadt, úgyhogy ott nyomban kijelentettem, hogy nincs segítség. Ennek ellenére tíz pont rendeltem, hogy minden két órában vegyen be egyet a beteg, de ezek a porok teljesen indifferensek voltak. Most, hogy megismertem a vizsgálat egész anyagát,

az a véleményem, hogy az asszonyt valóban megmérgezték.

Megjegyzem, hogy nem emlékszem arra, mintha Pintér Mária már hónapokkal ezelőtt a biztosítás megkötése előtt felülvizsgáltam volna. Azt hiszem, hogy

egy másik asszonyt vezeték hozzám az ő neve alatt.

A szegényházi kocsis halála

A rendőrségen kihallgatták dr. Mezei Izsót Hanák Pál szegényházi kocsis fizetéses halála ügyében is. Mint ismeretes, Hanák Pál, Maczkó Ferenc szubotcai trafikós beíratta a Concordia temetkezési egyletbe, de miután nem akart tovább fizetni érte, a tagkönyvecskét eladta Kladek Félixnének és a könyv megvásárlása után négy nappal, Hanák hirtelen meghalt. Erre vonatkozóan dr. Mezei a következőket mondotta jegyzőkönyvébe:

A múlt év elején egy izben beszélgettem Mackó Ferenc dohánytűzsdéssel és beszélgetés közben elmesélte nekem, hogy egy halottaskönyvet, amely a szegényház kocsisának nevére szült, eladott Kladekéknek. Azt mondtam neki, hogy jól tette, mert

az öreg még teljesen egészséges és még sokáig élhet.

Másnap újból beszélgettem Mackóval, amikor éppen arra haladt a szegényház kocsija, amelyet az öreg hajtott. Mosolyogtunk és Mackó láthatóan örült, hogy eladhatta a könyvet. Egy napon e beszélgetés után mint városi tisztiorvost és halottkémest a szegényházba hívtak egy halotthoz. Amikor azt mondták, hogy az öreg kocsis halt meg, megkérdeztem Ivics gondnokot, hogyan lehetséges az, hogy az öreg ily hirtelen meghalt. Ivics akkor azt felelte nekem, hogy

az öreg Kladekné vendéglőjében pálinkától berugott és ennek következtében halt meg.

Akkor ez nekem nem volt gyanús elhalálozás, de most azt hiszem, hogy

az öreg kocsist, Hanák Pált valamilyen módon megmérgezték.

Erre vonatkozóan az exhumálás tudna magyarázatot adni.

Ivics István szegényházi gondnok — akit a rendőrség szintén kihallgatott — a következőket mondotta:

— Hanák Pál teljesen egészséges volt. Egy este az öreg eléggé ittas állapotban jött haza, amiért megdörgöltem és megkérdeztem, hol ivott és miért rugott be.

Hanák Pál azt mondta, hogy Kladekné vendéglőjében volt, aki neki ingyen adott pálinkát. *Az öreg ember leleküdt, egyáltalán nem panaszkodott és*

másnap reggel halva találtuk az ágyán.

Ez alkalommal Mezei Izsó elmondta nekem, hogy Kladekné a szerencsétlen öregembert behiztosította és most meg fogja kapni a biztosítási összeget.

Detektívek a szekrényben

Mázics rendőrkapitány hétfőn délelőtt, mielőtt a gyanúsítottakat átszállították az ügyészségre, ügyes fogás segítségével próbált döntő bizonyítékot szerezni Kladekék bűnösségéről. Délelőtt tízenegy órakor a fogdából lehozatta Kladek Félixné és Neumann Károlyt szobájába, ahol megelőzően a szekrényekben elrejtették Perovics Obrád és Szedlák Mátyás detektíveket.

A két gyanúsított megállt a rendőrkapitány íróasztala előtt és Mázics rendőrkapitány ép egy kérdést akart hozzájuk intézni, amikor benyitott az ajtón egy rendőrségi szolga:

— Kapitány ur, a telefonhoz hívják.

Mázics rendőrkapitány azonnal felkelt helyéről és kiment a szobából, magára hagyva Kladeknét és Neumann. Mindössze néhány percig voltak magukra hagyva a szobában a gyanúsítottak, majd Mázics visszatért és mindkettőjüket felkísértette a fogdába. Amikor a foglyokat eltávolították, az egyik szekrényből kiengettek Perovics detektívek és a másik szobában jegyzőkönyvet vettek fel vele.

„Mit csináltunk, gyermekem?“

Perovics a következő érdekes vallomást diktálta jegyzőkönyvébe.

— Mázics Andrija rendőrkapitány ur egy szekrénybe zárt engem. Ezt megelőzően a kapitány ur ismertette velem a nyomozás adatait és figyelmeztetett, hogy hallgassam jól, hogy mit fognak beszélni Neumann Károly és Kladek Vécóné. Kladekné kezdte a beszélgetést és a következőket hallottam:

„Mit csináltunk, gyermekek?” — Neumann ezt válaszolta: „Most már semmit sem lehet segíteni.” Kláreknek erre így szólt: „Dehogyan nem, lehet segíteni, csak a bíróságon mindent titkolni kell, semmit sem kell beszélni, de azért vallottál egyáltalán itt is?”

Ekkor hallottam, hogy nyílik az ajtó, mire elhallgattak. Petrovics vallomása után Szedlák Mátyással vettek fel jegyzőkönyvet. Szedlák vallomásában szóról-szóra megismételte Petrovics detektív szavait.

Fél egykor Mátics rendőrkapitány felment az ügyészségre és Csullovics Ferdo dr. államügyésznek jelentést tett a nyomozás eredményéről. Egy órával később pedig Neumann Károlyt, Kladek Félixét, özvegy Patai Andrást és Sztojanovics Szpaszojét átkísérték az ügyészség fogházába.

Sztojanovics Radován vizsgálóbíró valószínűleg kedden kezdi meg a gyanúsítottak kihallgatását.

A becskerek-i milliós kasszarablás harmadik gyanúsítottját is felmentették

Trifunovics Dragutint csak csavargásért ítélték el három hónapra

Becskekről jelentik: Érdekes bűnyűvet tárgyalt hétfőn a becskerek-i törvényszék. 1926 május huszonkilencedikén — mint ismeretes — kirabolták a Becskerekre érkezett személyvonat postakocsiját és onnan hatvanezer dinárt zsákmányoltak. Október 11-ikéről 12-re virradó éjszaka újabb rablás történt a becskerek-i vasútállomáson. A rablók ezúttal a vasuti pénztárt fosztották ki és nyolcszáz ezer dinár készpénzt és kétszáz ezer dinár értékű értékpapírt vittek el.

A nyomozás során a gyanú Vasziljevics Miloje becskerek-i vasuti hivatalnokra és két társára: Trifunovics Dragutin és Trifunovics Voja szubotícai élelmiszerkereskedőkre irányult, akiket le is tartóztattak, de Trifunovics Dragutinnak sikerült a fogházból megszöknie. Vasziljevics és Trifunovics Voja ellen ez év március elején megtartották a fő tárgyalást és a bíróság bizonyítékok hiányában mindkettőjüket felmentette.

A közben sikerült Zagrebban elfogni a harmadik gyanúsítottat: Trifunovics Dragutint is, akit Becskerekre szállítottak. Trifunovics Dragutin bűnyűjében hétfőn tartották meg a becskerek-i törvényszéken a fő tárgyalást. A vádirat mindkét vasuti rablás elkövetésével Trifunovicsot vádolja, aki kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondotta, hogy 1922 óta van Szubotícai élelmiszerárú bódéja, ezenkívül pedig ékszerkereskedelemmel is foglalkozik. Két foglalkozása tisztességes megélhetést biztosít neki és így semmi oka sem lehetett arra, hogy rablásra vetemedjék.

Bunics Ivo elnök: Milyen tőkével alapította meg üzletét?

— Amikor a szaloniki frontról visszatértem — hangzott a válasz — 50.000 drachmát hoztam magammal és ezzel a pénzzel fogtam az üzlethez. 1926 május óta nem is jártam Becskerekre, Szuperka Alekszandar vasuti pénztárost és Vasziljevics Milojet nem is ismerem. A vasuti rablás napján Szubotícaán tartózkodtam, amit lakásadónómmal is bizonyítani tudok.

Az elnök: Hát ha ártatlan, akkor miért szökött meg?

— Mert vertek, állandóan bántalmaztak.
— Hogy történt a szökés?
— Utközben, felelte a vádlott, sikerült kiszabadítani kezeimet a bilincsekből és észrevétlenül elfutnom. A tárgyalásra haza akartam jönni, az útságokban figyelemmel kísérttem az ügyet, de a tárgyalás napját mégsem tudtam megállapítani.

Az elnök: Maga Zagrebban álnéven élt.
— Igen. Mihajlovics Dragutin néven szerepeltem, ez azonban az apám neve és így azt hittem, hogy jögom van viselni.

— Hogy van az — kérdezte tovább az elnök — hogy magát az ország valamennyi rendőrsége nyilván tartja?

— Hát erről igazán nem tehetek — felelte a vádlott.

— Megmotozásakor — folytatta kérdéseit Bunics elnök — ezer dollárt találtak magánál. Honnan vette ezt a pénzt?

— Éppen abban az időben — felelte a vádlott — egy amerikai adtam el ékszereket és az dollárokból fizetett.

Az elnök ezután a vádlott elé tárta Mátics szubotícai detektív vallomását, amely szerint a detektív nála Amerikába szóló utlevelet látott.

— Máticsot nem is ismerem — felelte Trifunovics — Amerikába pedig különben sem kell utlevél. Az ember megveszteget pár száz dollárral egy hajóskapitányt és szabadon kiutazhat.

Az elnök: A postarablás napján többen látták magát Becskerekre.

— Ez lehetetlen. Azon a napon én Szubotícaán tartózkodtam.

A vádlott után Makszimovics Nikola rendőrkapitányt hallgatták ki tanuként, aki ismertette a rendőrségi nyomozás eredményét. Szpajovics Voja detektív lényegtelen vallomása után Vujevics Joca szubotícai élelmiszerárú hallgatták ki, akinek árusító bódéja szomszédos a Trifunovics-testvérek standjával. Bunics elnök felolvasta a tanu előtt a szubotícai rendőrségen tett vallomását, amely rendkívül terhelő Trifunovicsra. A tanu kijelentette, hogy a jegyzőkönyvben foglalt terhelő kitételek nem tőle származnak. Tóth Juliska szubotícai asszony elmondotta, hogy a Trifunovics-testvérek több ízben laktak nála. A tanu a szubotícai rendőrségen tett vallomásában elmondotta, hogy lakóitól többször hallotta, beszélgetés közben Vasziljevics Miloje nevét említeni. Tóth Juliska ezt a valószínűsítést visszavonta és elmondotta, hogy Mátics detektív bírta őt a vallomás megtételére, amelynek ellenében pénzt ígért neki.

A következő tanu Rackov Szvetozár becskerek-i állomás főnökhelyettes volt, aki elmondotta, hogy a kasszarablást közvetlen megelőzően a forgalmi irodában látoit egy polgári öltözetű embert, akiről Vasziljevics Miloje vasuti tisztviselő azt állította, hogy a testvére. A vádlottban azonban nem ismeri fel ezt a gyanús idegent. Gladics Ljubomir és Atimovics Bozsódr vasuti alkalmazottak, akik ugyanabban az időben szintén a forgalmi irodában tartózkodtak, vallomásukban elmondották, hogy ők is látták az idegen embert, de azt a vádlottban határozottan felismerik. Rackov Szvetozár ezután módosította vallomását és kijelentette, hogy időközben tudta meg, hogy a vádlott időközben hajuszt növesztett és így mégis valószínűnek látszik, hogy azonos az irodabeli gyanús idegennel.

A bíróság ezután még több tanut hallgatott ki, akiknek lényegtelen vallomás után a bizonyítási eljárást befejezetteknek nyilvánította. Dr. Pérvány Andrija államügyész vád- és dr. Bratic Dusan ügyvéd védőbeszédé után a bíróság kihirdette az ítéletet, amely szerint Trifunovics Dragutint a hátrébeli kasszarablás vádjá alól bizonyítékok hiányában felment, azonban csavargásért elítéli három havi fogházra. A büntetést a vizsgálóati fogsággal kitöltöttnek is vették. Az ügyész ítélet ellen felebbezést jelentett be.

tányt hallgatták ki tanuként, aki ismertette a rendőrségi nyomozás eredményét. Szpajovics Voja detektív lényegtelen vallomása után Vujevics Joca szubotícai élelmiszerárú hallgatták ki, akinek árusító bódéja szomszédos a Trifunovics-testvérek standjával. Bunics elnök felolvasta a tanu előtt a szubotícai rendőrségen tett vallomását, amely rendkívül terhelő Trifunovicsra. A tanu kijelentette, hogy a jegyzőkönyvben foglalt terhelő kitételek nem tőle származnak. Tóth Juliska szubotícai asszony elmondotta, hogy a Trifunovics-testvérek több ízben laktak nála. A tanu a szubotícai rendőrségen tett vallomásában elmondotta, hogy lakóitól többször hallotta, beszélgetés közben Vasziljevics Miloje nevét említeni. Tóth Juliska ezt a valószínűsítést visszavonta és elmondotta, hogy Mátics detektív bírta őt a vallomás megtételére, amelynek ellenében pénzt ígért neki.

A következő tanu Rackov Szvetozár becskerek-i állomás főnökhelyettes volt, aki elmondotta, hogy a kasszarablást közvetlen megelőzően a forgalmi irodában látoit egy polgári öltözetű embert, akiről Vasziljevics Miloje vasuti tisztviselő azt állította, hogy a testvére. A vádlottban azonban nem ismeri fel ezt a gyanús idegent. Gladics Ljubomir és Atimovics Bozsódr vasuti alkalmazottak, akik ugyanabban az időben szintén a forgalmi irodában tartózkodtak, vallomásukban elmondották, hogy ők is látták az idegen embert, de azt a vádlottban határozottan felismerik. Rackov Szvetozár ezután módosította vallomását és kijelentette, hogy időközben tudta meg, hogy a vádlott időközben hajuszt növesztett és így mégis valószínűnek látszik, hogy azonos az irodabeli gyanús idegennel.

A bíróság ezután még több tanut hallgatott ki, akiknek lényegtelen vallomás után a bizonyítási eljárást befejezetteknek nyilvánította. Dr. Pérvány Andrija államügyész vád- és dr. Bratic Dusan ügyvéd védőbeszédé után a bíróság kihirdette az ítéletet, amely szerint Trifunovics Dragutint a hátrébeli kasszarablás vádjá alól bizonyítékok hiányában felment, azonban csavargásért elítéli három havi fogházra. A büntetést a vizsgálóati fogsággal kitöltöttnek is vették. Az ügyész ítélet ellen felebbezést jelentett be.

TŐZSDE

Zürich, szept. 10. (Zárlat.) Beograd 913, Páris 20.28, London 25.19 és egynegyed, Newyork 519.49, Brüsszel 72.20, Milánó 27.17 és fél, Amszterdam 208.20, Berlin 123.75, Bécs 73.18, Szófia 3.75, Prága 15.39, Varsó 58.22 és fél, Budapest 90.55, Bukarest 3.16.

Szonori terménytőzsde, szept. 10. Buza bácskai vasut 232.50—237.50, rozs bácskai vasut 230—240, zab bácskai vasut 215—220, árpa takarmányi 64—65 kg. 230—255, ótengeri bácskai vasut 295—300, lisztek: Ög 350—370, Ög 350—370, kettős 320—350, ötös 310—320, hatos 280—300, hetes 230—250, nyolcas 200—210, fiuom korpa 185—190. Irányzat: változatlan.

Novizadi terménytőzsde, szept. 10. Buza bácskai 79—80 kg. 235—237.50, felsőbácskai 237.50—240, bácskai tiszavidéki 237.50—240, bánati 230—232.50, szerémi 232.50—235. Árpa bácskai, szerémi és bánati 64 kg. 250—255, bácskai tavasi 68—69 kg. 290—295. Zab bácskai, szerémi és slavóniai 220—222.50. Tengeri bácskai 297.50—300. Lisztek: Ög és Ög 355—365, kettős 335—345, ötös 315—325, hatos 265—275, hetes 230—240, nyolcas 200—210, korpa bánati és szerémi 180—185, bácskai 185—190. Irányzat: változatlan. Forgalom: 96 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, szept. 10. Határidőzárlat Buza: októberre 26.68—26.86, zárlat 26.65—26.68, márciusra 29.10—29.30, zárlat 29.10—29.12, májusra 29.94—30—20, zárlat 29.96—29.98. Rozs: októberre 25.52—25.68, zárlat 25.54—25.56, márciusra 24.92—25.08, zárlat 27.94—27.96. Tengeri: júliusra 28.70—28.84, zárlat 28.74—28.76. Készáru: buza 26.10—27.15, rozs 24.75—25, takarmányárpa 26.25—27, sörárpa 27.50—30, repce 27.45—26, tengeri 31.50—31.75, zab 25.10—25.26, korpa 21.75—21.

Budapesti értéktőzsde, sept. 10. Magyar Hitel 84, Osztrák Hitel 47, Kereskedelmi Bank 116.5, Magyar Cukor 178, Georgia 15.4, Rimamurányi 105.6, Salgó 70.2, Köszén 80.6, Bródi Vagon 35.5, Beocsi Cement 2.4

Járt-e Kosztka Istvánné a találkahelyen?

Valérián ezredes meggyilkolásának epilógusa

Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényszéken kedden tárgyalták Szekeres Melanie magán-tisztviselő bűnperét. Szekereset hamis tanúzással vádolta az ügyészség, mert a lány 1926 január 30-ikán Kosztka István és felesége válóperében többek közt azt vallotta, hogy Kosztkáné Valérián ezredessel, akit mint ismeretes, Kosztka az uccán agyonlőtt, Budai Józsefné Kőfaragó-uccai találkahelyén többször találkozott. Szekeres Melanie azt a vallomást annakidején zárt tárgyaláson tette.

A tárgyalást rendkívül nagy érdeklődés előzte meg, mert Valérián ezredes meggyilkolása Budapest egyik legszenzációsabb bűnügye volt. A hétfői tárgyaláson úgy az ügyész, mint a védő a nyilvánosság kizárását indítványozta, a bíróság azonban nem rendelt el zárt tárgyalást. A tárgyaláson kihallgatták Szekeres Melanie-t, aki megismételte a válóper folyamán tett vallomását, majd Kosztka István elvált feleségét, aki most Tomka Zoltán huszárezredes neje hallgatták ki. Tomka Zoltánné kijelentette, hogy a Kőfaragó uccában csak egyszer járt ügyvédjével, Polonyi Dezsővel együtt, de már a válóper után, Budáinét azelőtt nem is ismerte.

Budai Józsefnét nem lehetett megidézni és ezért a jegyzőkönyvből olvasták fel a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, amely szerint sohasem ismerte sem Kosztkánét, sem Valérián ezredest. Hasonló vallomást tett Kálozci György házfelügyelő, majd a bíróság Kosztka Istvánt hallgatta ki. Kosztka elmondotta, hogy három évre van elítélve, de az ítélet végrehajtását felfüggesztették, mert perújítási kérelmet adott be. Magára az ügyre nézve lényegeset nem tudott mondani.

A pert dr. Daday Jenőné vallomása döntötte el. Dadayné elmondotta, hogy gyakran látta Kosztkánét és Valérián ezredest együtt és külön-külön bemenni a Kőfaragó-ucca 7. számú házba.

A bíróság Szekeres Melanie-t a vád alól felmentette, mert az ítélet indokolása szerint beigazolást nyert, hogy nem tett hamis tanuvallomást, hanem állításai megfeleltek a valóságnak.

Az ügynek rendkívül érdekes következménye, hogy Kosztkáné mostani férje, Tomka Zoltán huszárezredes levelet intézett a budapesti lapokhoz, amelyben közli, hogy meggyőződött arról, hogy felesége ellen rágalomhadjáratot indítottak és minthogy tisztán kardjával nem tudja lemosni a felesége becsületét ezért feltölt, rangjáról lemond és felgyűrt ingujjal, összeszorított ököllel az egész világgal szembe száll felesége becsületéért.

Budapesten azt hiszik, hogy ennek az ominózus ügynek még igen szenzációs következményei lesznek.

Erdély réme haldoklik a fogarasi kórházban

A tömeg megrohanta a kórházat, hogy Balan rablóvezért meglincselje

Fogarásról jelentik: Balan, a hírhedt erdélyi bandita, aki hosszú heteken át tartotta rettegésben az erdélyi megyéket s rövid egymásutánban hat rablógyilkosságot követett el, a fogarasi kórház egyik betegágyán küzd a halállal. Az üldözött csendőrmester golyója veszélyes sebet ejtett rajta, átjárta a haramia-vezér beleit, súlyosan megsértette tüdejét és a hasfalát. Cornea kórházi főorvos kioperálta a golyót a handita testéből és a műtét után azt lehetett hinni, hogy Balan szívóssága le fogja győzni sebesülését. Ez a föltevés nem vált be. A vérvesztés és sebláz annyira legyengítette a banditát, hogy életbenmaradásához alig van remény. Az orvosok szerint Balan agonizál s halála minden percben bekövetkezhet.

A fogarasi kórházat állandóan nagy tömeg veszi körül, csendőrök tartják távol a tömeget, amely állandóan szitkokat halmoz Balan fejére. A tömeg többször megrohmozta a kórházat, hogy hozzáférjen Balanhoz és meglincselje.

Balan még agonizálása előtt részletes vallomást tett Simonescu vizsgálóbíró előtt. Kihallgatása alatt cinikusan viselkedett. Rémtetteiről a legteljesebb közöny hangján számolt be. A memóriája egyenesen bámulatraméltó, a legkisebb részletekre is emlékezett. Elmondotta, hogy a rablott pénz legnagyobb részét nőkre költötte. Élelmét hilyongása közben többnyire a hegyi pásztoroktól szerezte be és minden falatért bőségesen megfizetett. Balan nagyon büszke a bőkezűségére, lovagnak képzelte magát, mert egy-egy kiló kenyérért 100 lejt is adott a rabolt pénzből.

Érdekes dolgok derültek ki a vallomásból. Már egész Románia területén üldözték, minden faluban kifüggesztették az arcképét, vérdíjat tűztek ki a fejére és Balan mégis elmerészkedett a városokba. A feke-

thalmi gyilkosság előtt való napon is Brassóban járt, ahol esőköpenyt vásárolt, majd a Transylvania éttermében ebédelt a csendőrtisztek asztala mellett.

Legelső áldozata egy Klein nevű hivatalnok volt, akit nem a pénze miatt, hanem bosszúból ölt meg. A csendőrök elől Szeben megyéből Fogaras megyébe menekült, ahol aztán Sebes községben megölt egy pásztor azért, mert megtagadta tőle a kért élelmet. A következő áldozat Bedő András alsóporumbáki állomásfőnök volt, akitől a haramia nyolcvanezer lejt rabolt el.

Arról is részletes vallomást tett Balan, hogyan szökött meg a targocnai sóbányából, ahol láncbaverve őrizték. Ez év június 30-án porkolábokkal cserélték föl a csendőrséget. A ravasz Balan bandát szervezte, amely 30-án délután hat órakor kitörést kísérelt meg a sóbányai fegyházból. Dinamitot csempészték ki a bányából és a petárdát a börtön kapujánál felrobantották. Balan lábairól ekkor lefűrészték a láncokat és így szökhetett meg.

HIREK

Slágvortok Amerikáról

Bratter könyve az U. S. A. történetéről és kulturájáról

A berlini Ullstein-cég kiadásában most jelent meg C. A. Bratter-nak, a kitűnő publicistának egy figyelemreméltó könyve »Az amerikai Egyesült-Államok« címmel, amely abban különbözik a dollárok hazájáról írt témérdek egyéb figyelemreméltó könyvtől, hogy el is lehet olvasni. Nem nagyképű tudnillik és nem unalmas. A szerző, ahelyett hogy hosszadalmasan értekezne és magyarázgatna, rövid széljegyzetekbe foglalja össze mondanivalóját; slágvortokban ismerteti Amerikát, amelyről tud egy kötetten keresztül csupa új és érdekes megfigyelést és adatot közölni.

Mutatóba közlünk néhány rövid fejezetet a könyvből:

A legrégebb amerikai város, amelyet európai bevándoroltak alapítottak, San Domingo, a hasonló nevű köztársaság fővárosa. 1496-ban alapította Kolumbus Kristóf idősebb fivére, Bartolomeo.

Florida állam idáig négyféle tennhatóság alá tartozott: angol, francia, spanyol és az északamerikai Unió uralma alá.

Maryland és Delaware államokban még ma is érvényben van a »whipping post«, mint büntetésnek: az elítéltek nyilvános megkorbácsolása.

Az 1925-iki hivatalos adókimutatások szerint 207 személy él az Egyesült-Államok területén, akinek évi jövedelme egymillió dolláron felül van.

Az 1755-iki függetlenségi harc azzal kezdődött, hogy III. György angol királynak a newyorki Broadway elején felállított ércszobrárt ledöntötték, a szobor anyagából a forradalmárok nyelvenyelcezer puskagolyót öntöttek.

A »százperentes amerikaiak«, ahogy mindjárt a függetlenségi harc kitörése után a nacionalisták magukat elnevezték, a legkomolyabb mozgalmat indították abban az irányban, hogy az angol nyelvnek — az ősellenség nyelvének — használatát teljesen kiküszöböljék és azt a héber nyelvvel pótolják. Az indítványozók arra hivatkoztak, hogy a Jóisten az első embereket a héber nyelvre tanította és azon társalgott velük.

Az Egyesült Államoknak idáig két elnöke volt, szabó: Millard Fillmore (1850—1853) és Andrew Johnson (1865—1869). Johnson egyébként meglőtt ember korában is analfabéta volt még, csak amikor megnősült, tanította meg felesége írni és olvasni.

A legfiatalabb elnöke az Egyesült Államoknak Theodor Roosevelt volt, aki negyvenkét éves korában került a Fehér Háza.

Az első gőzhajó, amely Európa és Amerika között megtette az utat, a »Savannah« volt 1819-ben.

William Walkernak hívták azt az amerikait, aki noha egész életében az Uniónak volt a polgára, öt éven keresztül kormányzott, mint államfő egy idegen országot. Az amerikai történelemnek ez az egyik legromantikusabb alakja Nicaraguának volt 1855-től 1860-ig köztársasági elnöke.

A »National Manufacturers Executive« elnökének 1927. augusztusában közzétett adatai szerint az Egyesült Államok évente 11.000 millió dollárt költenek el törvényhozásukra, igazságszolgáltatásukra és közigazgatásukra. Ezek szerint minden 11 »wage earners«-re (bérfizetéses alkalmazottra) esik egy közalkalmazott.

Az Egyesült-Államokban több mint ötmillió olyan ember él, hozzávetőleges becslés szerint, aki már elmult tízéves, de nem tud írni-olvasni.

A mozis bevétel az Egyesült-Államok területén évente 620 millió dollár. Az amerikai filmipar 1500

millió dollár tőkével dolgozik és háromszázezer alkalmazottat foglalkoztat. Az Unió területén összesen 20.500 mozi van 19 millió ülőhellyel.

(y.)

— Kellog szerint az amerikai szenátus elfogadja a bétepaktrumot. Newyorkból jelentik: A Leviathan fedőzetén Kellog államtitkár a rádióba nyilatkozatot adott. Kijelentette, hogy meg van arról győződve, hogy a szenátus ratifikálni fogja a háborúellenes egyezményt. Az egyezményt egyik párt sem használhatja ki a választási agitáció során és hazaérkezése után meg fogja akadályozni a republikánus pártnak esetleges ilyen törekvéseit.

— Agyonszurtak egy rendőrt Bécsben. Bécsből jelentik: A Simmering egyik kis kávéháza előtt vasárnap este több suhanc gyűlt össze és botrányosan viselkedett. A suhancokat Maikitsch Gusztáv rendőrellenőr csendre intette. A társaságban volt Herndl József, akinek a rendőrrel már többször volt összetűzése. Herndl bicskát rántott és a rendőr nyakába szurt. A rendőrnek még volt annyi ideje, hogy revolverrel egy lövést tegyen, amely meg is sebesítette a támadót. Mire a szomszédos rendőrszemek a helyszínre érkeztek, a szerencsétlen rendőr már ki-szenvedett.

Nürnbergi komlópiac. (S. Wortmann és Fiai cég jelentése.) Felhozatal: Péntek 100 bála vidéki, 300 bála vasuti, szombat 300 bála vidéki, 200 bála vasuti. Eladtak pénteken 300, szombaton 300 bálát. Árak: piaci 100—175 márka, hegyi 185—109, hallertoni pecséttel 195—270, pecsét nélkül 180—235, württembergi 230—260. Zárlat: nyugodt, változatlan.

— A walesi herceg Afrikába megy vadászni. Londonból jelentik: A walesi herceg Afrikában fog vadászni. Szeptember elején öccsének, a glocesteri hercegnek társaságában nagy kísérettel utazik Egyiptomba és onnan Afrikába. Kelet-Afrikában hetekig fognak tartani a vadászatok, amelyeknek végeztével a walesi herceg Rhodészián keresztül Fokvárosba utazik s ott fog hajóra szállani, hogy hazatérjen. Január elején várják vissza Londonba.

— Százötvenmillió dollár szépitőszerekért. Chikágóból jelentik: Az amerikai szépitőszereparosok egyesülete ülést tartott Chikágóban. Ezen a gyűlésen érdekes adatokat vitattak meg a szépitőszereparosok. Többek közt kiderült, hogy Illinois államban az elmúlt évben ötből pénzt adtak ki szépitőszerekre, mint az autótutak karbantartására és kiépítésére. Frances Martelli kisasszony, az egyesület titkárnője bejelentette, hogy Illinois államban a múlt évben 150 millió dollárt költöttek a női szépitőszerekre, ezzel szemben autótutak karbantartása csak 146 millió dollárba került. Ezt a 150 millió dollárt főleg Illinois állam vidéki városaiban élő nők fizették ki a szépitőszerekért.

— Két ősrégi templomot kiástak Rügen szigetén. Stettinből jelentik: Rügen szigetén, Garz környékén már hosszú idő óta ásásokat végez a berlini prae-historikus muzeum egy tudós bizottsága. A kutatásoknak most meglepő eredményük lett. Sikertült napvilágra hozni a tizenkettedik századból való Arcona-templomot. A munka rendkívül nehéz volt, mert a két templom kőalapozaton fából épült. Nagy mélységben megtalálták azonkívül egy keresztény templom falait, amelyet a pogány templom lerombolása után ugyanazon a helyen építettek.

— Felmentettek két republikánus politikust a királysértés vádjáról. Beogradból jelentik: Érdekes politikai sajtópert tárgyalt hétfőn délután a beogradi elsőfoku bíróság. A sajtópernek a szerb köztársasági párt két vezére volt, Prodánovics Jása volt miniszter, a szerb akadémia tagja és dr. Ikonics Dragán, a jugoszláv újságíróegyesület főtítkára voltak a vádlottai. A két előkelő közéleti férfit azzal vádolták, hogy a Republica című lap múlt évi május 27-iki számában egy cikk jelent meg, amelynek inkriminált része kimeríti a királysértés vádjának kritériumát. Az inkriminált cikket Prodánovics Jása írta és a tárgyaláson vállalta a felelősséget. A tárgyaláson Vujanac dr. ügyvéd nagyszabású védőbeszédet mondott, majd Prodánovics Jása tartott beszédet, amelyben nem annyira önmagát védte, hanem igen élesen támadta a háború utáni politikai és közigazgatási rendszert és különösen a rendőrséget. Beszédében rámutatott arra, hogy az inkriminált cikkben nem sértette meg a királyt. A bíróság rövid tanácskozás után meghozta ítéletét és megállapította, hogy a cikk nem tartalmaz királysértést s mindkét vádlottat felmentette.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 272 (+26), Apatin 297 (+55), Bogojevo 308 (+33), Vukovár 230 (+44), Noviszad 190 (+30), Zemun 52 (+8), Pancsevo 30 (+6), Szmederevo 150 (+4), Orsova 102 (—4), Dráva: Osijek 82 (0), Száva: Mitrovica 40 (—2), Beograd 6 (+6)

— Nagy Ferenc budapesti egyetemi tanár meghalt. Budapestről jelentik: Nagy Ferenc, volt kereskedelmiügyi államtitkár, a budapesti tudományegyetemnek régi érdemes tanára, szombaton meghalt. Néhány hét előtt lábát törte, bonyodalmak támadtak és jöllehet a legfontosabb orvosi kezelésben részesült, szombaton meghalt. Az egyetemen tavaly nyugdíjazták, azonban ő még mindig előadásokat tartott és más téren is korához képest szokatlan élénkséggel dolgozott. A kereskedelmi és váltójog tudományának európai hírvétele volt. Nagy Ferenc horvát származású volt. A szlavóniai Verőce községben született 1852-ben. Kitünően beszélt horvátul s az előtte vizsgázó horvát joghallgatókat állandóan horvát nyelven féltette. Az új SHS. állam megalakulásakor szó volt arról, hogy Nagy Ferenc számára híréhez és képességeihez méltó működési kört biztosítsanak, azonban a tervezett kodifikáló osztály felállítása elmaradt, s így Nagy Ferencet sem hívták haza.

— Herriot hír szerint nőül vesz egy osztrák grófnőt. Bécsből jelentik: A Morgen című hétfői lap azzal a szenzációval szolgál olvasóinak, hogy Herriot francia közoktatásügyi miniszter eljegyezte Auersperg Hilda grófnőt, aki elvált első férjétől, báró Parnegg Pollak Ottó osztrák nagyiparostól. Állítólag már legközelebb meg is lesz az esküvő.

— Zsiványbeesület. A Városi Mozi új műsorán George O'Brien filmet hoz, amely Zsiványbeesület címen a múlt század végi amerikai aranyláz hőskorából nyújt le egy érdekesen elgondolt és jóleső korszerűséggel megrendezett történetet. A Zsiványbeesület üdítően üt el a cowboyhistoriák unalomig ismert számszámra sokszorosított kliséjétől és épkezláb meséje, valamint a két főszereplőnek, George O'Briennek és partnernőjének, Olive Bordennek sokszor méltatótt művészete a hajszás, puskaropogtatásos cowboy-giccek fölé emelik. A kitűnő film a Tutankhamenologia című hatásos burleszkkel együtt kerül vetítésre a Városi Mozi új műsorában.

— Százegy szilvásgombócot evett egy csehszlovákiai diák. Prágából jelentik: A csehszlovákiai Neu-Bydsovo városkában Mária Terézia kora óta évente megülik a diákok versenylakmározását, amelyre díj van kitűzve annak, aki a legtöbb szilvásgombócot tudja megenni. Vasárnap volt Brydsovo-ban a versenyévés és egy Deil nevű prágai böcsészethallgató lett a győztes. Megette az ebédet, amely böcsés volt és utána a nemzeti eledelből, a szilvásgombócból 10 darabot fogyasztott el. Övé lett az első díj, amitől olyan jókedve támadt, hogy a bálon sokat táncolt. A versenyben második lett egy prágai technikus 83 szilvásgombóccal.

— Esernyőosztogatás ingyen, zuhogó esőben. Párisban a nagy boulevardon van egy esernyőkereskedés, amelynek tulajdonosa néhány nappal ezelőtt, amikor szakadt az eső, kiállt az uccára és az üzlet esernyőit ingyen szétosztogatta a járókelők között. Egy óra alatt minden esernyőjét — ezernégyszáz darabot — szétkapkodták az emberek és a bolt teljesen kiürült. Most a hatóság lezárta az üzletet, mert kiderült, hogy az esernyőkereskedő megőrült és az esernyőosztogatással minden vagyonát az uccára dobta. Az elmebajos kereskedőt tébolydába szállították.

— A szódavíz feltalálójának különös szobra. Egy kaliforniai városban különös emlékművet állítottak fel, Joseph Priestley híres kémikus tiszteletére. Priestley találta fel ugyanis a szódavizet. Az emlékmű egész szokatlan módon ábrázolja az angol kémikust. A városka főterén hatalmas bronzból készült szódavizes üveget állítottak fel, amelynek az oldalán Priestley domborműve van. A hatalmas szódavizes üvegből állandóan hatalmas sugárban ömlik a víz.

— Egy örült japán farmer méreggel kevert gyümölcsöt küldött a császárnak. Portlandból jelentik: Inoue japán konzul jelentést tett kormányának arról, hogy egy merénylőnek jött nyomára, amely a japán császárnak és családjának élete ellen irányul. A konzul a tokiói postalagazgatósággal és rendőrhatalommal folytatja a nyomozást, amely azonban csak a merénylőt egy-két részletre tudott világosságot deríteni. A tokiói császári palota tisztviselői felbontottak egy a császári család címére kaliforniából érkezett csomagot, melyben a császár egy hü alattvalója gyümölcsöt küldött ajándékkul. A szebbnél-szebb, válogatott gyümölcsökből álló küldeményt vegyi vizsgálatnak vetették alá és az elővigyázatosság teljes mértékében indokoltnak bizonyult, mert a vegyelemzésnél a gyümölcsökben strichninot találtak. A legnagyobb titoktartás mellett indult meg a nyomozás az ismeretlen merénylő után, akit nemsokára Oaklandban egy Higasi japán farmer személyében letartóztattak. A merénylőről megállapították, hogy nem épelméjű és hogy már hosszabb időt töltött ápolás alatt az elmegyógyintézetekben, de mind annyiszor sikerült megszöknie. Az Oaklandi japán vicekonzul Kameto nevében a merénylő kiadását kérte, s a törvényszék úgy határozott, hogy a kérelem formális elintézéséig a delikvenst rabkórház elmeosztályán helyezze el kettőzött szigorú felügyelet alatt. A nyomozás egyébként azt is megállapította, hogy Higasi nemcsak a császári család állapította, hogy Higasi nemcsak a császári család állapította, hanem a portlandi japán konzulnak is küldött a mérgezett gyümölcsből.

— A novisadi újságírók helyek bérlése. Novisadról jelentik: A novisadi városi tanács nemrég nyilvános árlejtést írt ki öt újságírók pavillon bérletére. Az árlejtésre azonban mindössze két elárulítóhelyre érkezett ajánlat, még pedig a Kraljica Mária szálloda és a hid előtti elárulítóhelyekre. A városi tanács figyelmen kívül hagyta ezeket az ajánlatokat habár egy-egy elárulítóhely évi bérlése címén az ajánlattevők tíz-tizezer dinárt meghaladó összeget ajánlottak fel. Ezzel szemben valamennyi elárulítóhelyet bérbeadta évi hétezeröttszáz dinár átlagos bérszövegért Stefanovic Stefan vasuti vendéglősnek. A városi tanácsnak ezt a döntését meglehetősen és a felebezők beadványukban főként arra hivatkoznak, hogy a döntés antiszociális.

— Zátoryra került egy jugoszláv gőzös az amerikai partoknál. Santiago de Chilei jelentés szerint a Nevesinje jugoszláv gőzös a chilei partoknál zátoryra került. A hajó legénységét egy segítségül érkező hajó megmentette.

— Kivonultak a dobrovoljacok a bajmoki tisztújító gyűlésről. Vasárnap délután Bajmokon a községi képviselőtestület tisztújító gyűlést tartott. A közgyűlésen Budanovics Dana községi bíró elnökelt és azon megjelent Csudnovszki Leonid szombori szolgabíró is. Egy közigazgatási, egy adóügyi aljegyzőt, négy irnokot és egy adóvégrehajtót választottak. A közgyűlés elnök Csudnovszki szolgabíró kijelentette, hogy a pályázók között levő Szendrei Sándor, a magyar párt jelöltje, nem választható meg közigazgatási aljegyzővé, mert csak az adóügyi aljegyzői állásra pályázott, továbbá, hogy a demokrata párt által jelölt Basic Márkó sem választható meg, mert a törvényben előírt képesítése nincs meg. Révész Béla magyarpárti bizottsági tag tiltakozott az ellen, hogy a szolgabíró beavatkozzék abba, hogy kit válasszanak meg, mire a szolgabíró kijelentette, hogy ő csak törvényes felvilágosítást adott. A választás eredményeként közigazgatási aljegyzővé Szendrei Sándort 29 szavazattal Basic Márkó 21 szavazatával szemben megválasztották. Adóügyi aljegyző lett Svob Fülöp. A választási eredmény proklamálása után egyik dobrovoljac bizottsági tag tiltakozott az ellen, hogy a tisztviselői választásoknál a szláv pályázókat nem választják meg s tiltakozásuk jelölül husz képviselővel együtt elhagyta a község házát. A visszamaradt 29 bizottsági tag tovább folytatta a szavazást s megválasztotta adóügyi végrehajtónak Keber Józsefet és irnokoknak Fábán Simont, Beslic Márkót, Kolosov Mihályt és Holchacker Józsefet.

— Hat havi fogház rágalmazásért. Novisadról jelentik: A novisadi törvényszéken hétfőn tárgyalták Rác János cservenkai iskolaigazgató sajtópörét, amelyet Crpic Ilonka volt cservenkai, jelenleg kresedini tanítónő rágalmazás miatt indított ellene. A pör előzménye az, hogy Rác János egy ízben sértő nyilatkozatot tett a tanítónőről, mire az ügy a kulai járásbíró elé került és a tárgyalásról a novisadi »Deutsches Volksblatt« tudósítást közölt. Rác a tudósításra helyreigazító nyilatkozatot küldött be a lapnak és ebben a nyilatkozatban megismételte azokat a rágalmazásokat, amelyek miatt a kulai járásbírószágon pör indult ellene. Crpic Ilonka erre sajtópört indított Rác ellen. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Rácot bűnösnek mondta ki és sajtó utján elkövetett rágalmazásért hat havi fogházra, háromezeröttszáz dinár pénzbüntetésre, valamint tízezer dinár erkölcsi kártérítés megfizetésére ítélte. Rác az ítélet ellen felebbezett.

— Einstein súlyosan megbetegedett. Berlinből jelentik: Einstein Albert tanár súlyosan megbetegedett. Lübeck közelében egy rokonának falusi nyaralójában ápolják a világhírű tudóst — akinek a szívja hatalmasodott el. Vasárnap este az a hír jött Lübeckből, hogy Einstein állapota aggasztó. Azért vonult vissza a falusi magányba, hogy legutolsó művét, amely a fizikai tudományban egy új teóriát állít fel, nyomda alá rendezze s munkája közben betegegedett meg.

— Venizelosz meggyógyult. Athénből jelentik: Venizelosz miniszterelnök elhagyhatta a kórházat, miután láza másodnapja nem volt. Az orvosok mégis azt tanácsolták, hogy noha egészségi állapota kielégítő, egyelőre kiméje magát az izgalmtól.

— Egységes listával vesznek részt a parasztdemokrata koalíció pártjai a splíti választásokon. Splítből jelentik: A feloszlátott splíti képviselőtestület helyébe a legközelebb fognak új képviselőtestületet választani. A választásokon a parasztdemokrata koalíció pártjai egységes listával vesznek részt.

— Két hét alatt száztizennyolc krokodilust ölt meg egy vadász. Amszterdamból jelentik: Holland-India legnagyobb szigetén, Borneóban van tudvalevőleg a legtöbb krokodilus. Évente megszámlálhatatlan az áldozatok száma s ezért a holland kormány elhatározta, hogy kiméletlen hajtóvadászatot rendez a krokodilusok pusztítására. India leghíresebb vadásza egy Johler nevű hollandus tizenegy nap alatt nem kevesebb, mint 118 krokodilust ejtett el. Indiában egy krokodilusbőr ára 7.50 és 15 holland forint között váltakozik. Egy bőr súlya 15—20 kilogramm. A magas kiviteli illetékek következtében óriási árakat érnek el a krokodilusbőrökért, amíg azok külföldre kerülnek.

— Gróf Brockdorff-Rantzau tüszös mandulagyulladásban meghalt. Berlini jelentés szerint gróf Brockdorff-Rantzau moszkvai német nagykövet meghalt. Szabadságidejét Berlinben töltötte fivérével. Itt meghalt, ágynak esett, az orvosok tüszös mandulagyulladásra rajta. Szombaton szivgyengeség lépett fel és vasárnapra virradó éjjel szívszélhűdés ölte meg az 59 éves diplomatát. Tünetmentesen gyors volt gróf Brockdorff-Rantzau pályafutása. Brüsszelben kezdte mint attasé, azután követségi titkárként Pétervárott, majd Bécsben működött. Prágában követségi tanácsos volt, onnan került vissza Bécsbe, majd főkonzul lett Budapesten, a háború kitörése pedig a kopenhágai német követség élén találta. Gróf Brockdorff-Rantzau azok közé a diplomaták közé tartozott, akik előreláták a világháború kimenetelét s ő attól sem riadt vissza, hogy Vilmos császárt óva intse erre az eshetőségre, ami kegyvesztetté tette. A nagy átalakulás után Ébert Frigyes, a német birodalom első köztársasági elnöke, gróf Brockdorff-Rantzaut hívta meg külügyminiszterré. A békétárgyalásokra a német delegációval Versaillesbe ment, elsőrendű szerepet játszott, de lemondott, mert az akkori Scheidemann-kormány fáradozásai hiábavalóknak mutatkoztak, nem sikerült a békefeltételeken enyhítenie. 1922-ben Ébert elnök kivánságára gróf Brockdorff-Rantzau lett Moszkvában a szovjetkormány mellett a német birodalom nagykövete s ezt a fontos missziót azóta ő töltötte be egyfolytában. Moszkvában is általános részvétet keltett gróf Brockdorff-Rantzau halálának híre. A szovjetsajtó meleg rokonszenvvel ír a német nagykövetről, aki mindig azon fáradozott, hogy szoros kapcsolatot létesítsen a két nagyhatalom között. Csicserin külügyi népbiztos betegkedik, táviratilag fejezte ki részvétét a berlini kormányfőnek.

— Eljegyzés. Strausz Irén (Subotica) és Pollák Bandi (Budapest) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A szrbobrani községi választások eredménye. Szrbobránból jelentik: A szrbobrani községi választásokat vasárnap tartották meg. A választásokon hat lista küzdött és a radikálisok 14, a független demokraták 8, a magyar párt 8, a szocialisták 7, a munkásblokk 2 és a polgári magyar lista egy mandátumot szerzett.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Egyelőre még meleg idő várható zivatarhajlammal. Később némi hűsülődés valószínű.

— Visszatért szabadságáról a sztaribecseji járás főszolgabírája. Sztaribecsejről jelentik: Katyanszki Sztevó, a sztaribecseji járás főszolgabírája visszaérkezett Vrnjácska-Banyáról, ahol több hetes szabadságát töltötte és átvette hivatala vezetését.

— A kereskedelmi kamarák állítják ki az utazók igazolványait. Pár nappal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy a kereskedelmi utazók kötelesek a kereskedelmiügyi miniszter által kiállított igazolványokat beszerezni. A kereskedelmi miniszterium az ország összes kereskedelmi kamaráihoz átiratot intézett, amelyben ezt a hírt megcáfolja és a kereskedelmi utazók részére szükséges igazolványok kiadását továbbra is a kamarák hatáskörébe utalja.

— A novisadi hitelezők védegyületének ankétja. Novisadról jelentik: A novisadi Hitelezők Védegylete legközelebb ankétot fog tartani a hitelkrisis kérdésében. Az ankéttra meghívják az összes gazdasági érdekeltségeket is.

— Kétszáz zarándok a megáradt folyóba fulladt. Londonból jelentik: Néhány nappal ezelőtt kétszáz zarándok indult Amarnatliba, hogy a szent barlangot meglátogassa. Az egész zarándok csapat nyomtalanul eltűnt. Hír szerint a Thelmos folyó hirtelen megáradt, leszakította a hidat, amelyen a csapat akkor haladt keresztül és valamennyien a folyóba veszték.

— Jegyzőválasztás Kulán. Szomborból jelentik: Szombaton választott Kula község képviselőtestülete községi jegyzőt. A községi képviselőtestület még tavasszal dr. Hofman János szombori ügyvédet választotta meg jegyzőnek, azonban a választást Vildovics Antonije tartományi főispán megsemmisítette. A szombati választáson Pestálics Jako volt sztanisiesi jegyzőt 23 szavazattal választották meg jegyzőnek. Gájics Milán eddigi kulai jegyző 13 és Lambics Szevén 1 szavazatot kapott.

— Nem szüntetik meg a becskerekai német leányiskola harmadik osztályát. Beogradból jelentik: Becskerekben az ottani német polgári leányiskola harmadik osztályába az idén összesen 27 növendék iratkozott be és emiatt az intézet igazgatója saját elhatározásából megszüntette az intézet harmadik osztályát, annak ellenére, hogy a miniszteri rendelet szerint csak akkor lehetne megszüntetni az osztályt, ha három éven keresztül egymásután nem jelentkezne kellő számú tanuló. Ebben az ügyben Neuner Vilmos dr. németpárti képviselő hétfőn délelőtt interveniólt Grol Milán közoktatásügyi miniszternél. A miniszter táviratilag megsemmisítette az igazgató intézkedését és elrendelte a német polgári leányiskola harmadik osztályának további fenntartását.

— **Egy hétig volt a lábában a drót.** Szentáról jelentik: Tóth János, a csókai Léderer uradalom tizen-nyolc éves napszámosa egy héttel ezelőtt a gőzeke drótlába hágott, úgyhogy a drót eltört és befuródott a talpába. Szombaton a vérmérgőzés tünetei jelentkeztek Tóthon, akit beszállítottak a szentai kórházba. A kórházban kihúzták lábából a drótot, beoltották tetanusz ellen és így remény van életbenmaradásához.

— **Hítközség és iskolák pöre.** Molról jelentik: A moli görögkeleti hítközség legutóbb tartott gyűlésén elhatározta, hogy pört indít az iskolaszék ellen és visszaköveteli az ugynevezett tanítói jövedékföldeket, mintegy hatvan lánca földet. A háború előtt a szerb tanítókat az iskolaföldekből fizették és az iskolákat is ezekből a földekből tartották fenn. Minthogy az állam átvette az iskolákat és a tanítók állami hivatalnokok lettek, a hítközség nem hajlandó tovább is hozzájárulni a tanítók fizetéséhez és az iskolák fenntartási költségeihez. Az iskolaföldeket most a hítközség saját számára követeli és a bíróság után akarja kimondatni, hogy az iskolaszék nem köteles hozzájárulni az iskolai földek jövedelmével a tanítók fizetéséhez és az iskolák fenntartásához. A szentai járásbírósnál már meg is indult a pör az ügyben.

— **Elfogtak egy vezedelmes szubotícai betörőt.** A szubotícai rendőrség hetekig tartó nyomozás után elfogta Farkas Ferenc rovottmúltú csavargót, akit betörések és lopások miatt régen keresett a rendőrség. Farkas nemcsak szubotícaiban, hanem a Vajdaság több városában követelt el bünteselekményeket és egészen a legutóbbi időkig vidéken tartózkodott. Hetekkel ezelőtt figyelmeztették a rendőrséget, hogy Farkas Szubotícaiban rejtőzködik. Mázics Andrija rendőrkapitány utasítására több esetben is rendeztek razziait a vezedelmes ember kézrekerítésére, de eredmény nélkül. Szombaton éjszaka sikerült a detektíveknek rajtaérni Farkason, akit letartóztattak. Kihallgatását a napokban kezdi meg Mázics Andrija rendőrkapitány.

— **Bertil svéd herceg agyongázolt egy diákot.** Stockholmból jelentik: A svéd trónörökös másodszülött fia, a tizenhat éves Bertil herceg Filipstad környékén vasárnap késő este elgázolt egy 18 éves diákot, aki szörnyet halt. A hercegnek nincs hajtási igazolványa, tehát súlyos büntetés vár rá, annál is inkább, mert a királyi család tagjai, a király kivételével, a polgári büntetőtörvénykönyv paragrafusai alá esnek.

— **Megbukott a charleston és a black bottom a tánc-tanárok bécsi kongresszusán.** Bécsből jelentik: A hivatásos tánc-tanárok nemzetközi szövetsége szeptember 3-tól 7-ig tartotta meg évi kongresszusát, amelyen a bécsi városi tanács képviselői is megjelentek. A kongresszus keretében bemutatták a jövő idény domináló táncait: a »Jale blues«-t, a »Twist«-et, a »Fox Anglais«-t és a »Tango«-t. A tánc-tanárok hosszabb vita után elhatározták, hogy a jövő évben a charleston és a black bottomot tanítják és ezzel a határozattal minden valószínűség szerint vége szakad a szagattott mozdulatokat kívánó, rapszodikus táncok hosszú egyeduralmának. Az új táncok nyugodt, sima mozgású figurákból tevődnek össze, elegánsak és fairék. A négy napos kongresszuson a jugoszláviai hivatásos tánc-tanítók egyesületét Landau Géza szombori és Szeptepusin Jankó zagrebi tánc-tanárok képviselték.

— **Megszökött egy gyilkosság miatt életfogytiglani kényszermunkára ítélt francia orvos.** Párisból jelentik: A guyanai büntető gyarmatról nemrég megszökött egy dr. Bougrat nevű fegyenc két másik fegyencel együtt. A doktor lakásán annakidején egy fali szekrényben megtalálták egy 1925-ben nyom nélkül elvesztett marseillei pénzbeszedő holttestét, aki 9000 frankkal tünt el. A doktor, aki a pénzbeszedőnek rendszeres orvosi kezelés kapcsán injekciókat adott, azzal védekezett, hogy a pénzbeszedő egy gyógykezelési balesetből kifolyólag halt meg. Az ügyben két évig tartó vizsgálat után, az összes enyhítő körülmények tekintetbe vételével, a múlt évben a doktort életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Ügyvédjé jelenleg azon fáradozott, hogy védenecének perét revízió alá vegyék. A gyarmatügyi minisztériumban még csak annyit tudnak a szökésről, hogy a doktort a saint laurenti kórházban kezelték és onnan szökött el.

— **Haragosok, ha a bálon találkoznak.** Szomborból jelentik: Vasárnap éjszaka Szomborban táncmulatság volt a Brankovics-uccában lévő Cselyuzska-vendéglőben. A táncmulatságon megjelent Trenkovics Ferenc földmives és Svec István szabólegény, akik egy veszekedésből kifolyólag már régi haragosok voltak. A táncmulatságon a két haragos ismét összeszólkózott, ezúttal egy leány miatt. Éjfél után Svec Malbasics István közműves társaságában eltávozott a korcsmából és az ucca egyik sötétebb részén megleszték Trenkovicsot, aki egy félórával később indult haza. Malbasics és Svec a kezükben levő husángokkal megtámadták Trenkovicsot és agyba-főbe verték, majd a Malbasics felhívására Svec revolvert rántott és azzal négyezer Trenkovicsra lőtt. A lövések közül egyik fején horzsolta Trenkovicsot, aki eszméletlenül esett össze. A sebesülte a lövések zajára elősiető rendőrről szállította be a kórházba, ahol azonnal orvosi segítségben részesült. Sérüléséről megállapították, hogy súlyos, de nem életveszélyes. Svecet és Malbasicsot a rendőrség még az éjszaka folyamán letartóztatta.

Szerdán kezdődik a Bácsmegyei

Napló új regénye

László Ferenc új regényének közlését szerdán kezdi meg a Bácsmegyei Napló, miután Tamás István regénye mai számunkban befejeződött. *Új regényünk címe »A férfi, a nő és a Film« és mint a címből is látható, a legmodernebb művészet külszattáiba világít bele a regény, amely renkívül érdekes mese keretében beszéli el két ifjú ember, »a férfi és a nő« küzdelmét az érvényesülésért és a szerelemért. A történet a kisvárosban kezdődik és Hollivódban, a film metropoliszban jut el befejezéshez szenzációsan izgalmas események láncolatán keresztül. Az új regényre felhívjuk a Bácsmegyei Napló olvasóinak figyelmét.*

— **Két év és tízezer dinár egy kiszurt szemért.** Osziyekről jelentik: Az osziyei törvényszék három évi súlyos börtönrre ítélte Djurics Djokó negyvennégy éves osziyei mezőort, mert késsel kiszurta Djurics Mitó osziyekalsóvárosi vendégfő balsemét. Felebbzés folytán az ügy a zagrebi táblához került, amely az ítéletet megsemmisítette és új tárgyalást rendelt el. Az osziyei törvényszék most tárgyalta ezt az ügyet másodszer. A vádlott teljes ittassággal védekezett, amit a tanúk is igazoltak. A bíróság két évi súlyos börtönrre, tízezer dinár kártérítésre és a kezelési költségek viselésére ítélte a mezőort.

— **A szubotícai munkások tiltakozása a munkaidő meghosszabbítása ellen.** A szubotícai munkások vasárnap délelőtt a Páris nagyvendéglőben tiltakozó gyűlést tartottak a záróra szabályrendelet alapján történt munkaidő meghosszabbítás ellen. Határozati javaslatot hoztak, amelyet megküldenek a kormányoknak.

— **Halálos földcsuszamlás Németországban.** Königsbergből jelentik: A palmiekeni Bernstein-művek kotrási területén néhány munkást eltemetett a leomló föld. Négy munkás könnyebb sebekkel menekült meg, kettő azonban teljesen elnyomott a föld, úgy hogy már csak holttestüket tudták kimenteni. Két másik munkást egy lezuhanó mozdony súlyosan megsebesített.

— **A legjobb gyermekek versenye.** Érdekes verseny volt legutóbb Angliában. Lady Iveagh, vidéki kastélya parkjában megrendezte a legjobb gyermekek versenyét. A parkban játszótérre rendezett be és erre meghívta a környékbeli kis gyermekeket. Csak öt éven aluliak vehettek részt a versenyben. Sok száz kis gyermek jött el, akiknek sejtelmük sem volt arról, hogy tulajdonképpen miről van szó. A kis gyermekek szabadon játszottak a parkban, majd uzsonnát kaptak. A szülők kísérhették őket. Itt-ott a lady megbízottai figyelték meg a kis gyermekeket, akiknek legnagyobb része meglehetősen rosszul viselkedett. A zsűri egy Hazel Edwards nevű ötéves kislányt nyilvánított győztesnek. Ez a kis gyermek senkit sem bántott, nem kiabált, sőt rosszkedő társait még ő próbálta rendreinteni. A győztes gyermek arany kupát kapott. Az értékes tárgynak nem nagyon örült, ellenben annál jobban megörült, amikor a győzelmi kupában csokoládét adtak neki.

— **Egy buzásszekér beleszaladt a Tiszába.** Petrovoszeléről jelentik: Fischer Mátyás gabonakereskedő buzát hordatott egy tiszai uszályhajóba. Gál Pál fuvaros lovai a töltésről lefelé menet elszakították a nyaklót és a kocsit a Tiszába rántották. A lovakat és a kocsit kötelekkel sikerült kimenteni, de a hat méter mézsa buza a Tisza fenekén maradt.

— **Revolveres merénylet egy vrsaci ügyvédt ellen.** A következő helyreigazítást kaptuk: Hivatkozással a »Bácsmegyei Napló« 1928 szeptember 3-iki és 243. számában »Revolveres merénylet egy vrsaci ügyvéd ellen« cím alatt megjelent közleményükre vonatkozólag kérem, hogy a sajtótörvény 26. paragrafusai alapján sziveskedjék a következő helyreigazító nyilatkozatomat közzé tenni: 1. Nem felel meg a valóságnak, hogy én dr. Mijatovicsnál költségeim kifizetése végett jelentem meg, ellenben való az, hogy hívására, egy állítólagos végrehajtás fogantatásából, jelentem meg az ügyvédi irodájában. 2. Nem igaz, hogy a számlám kifizetése körül támadt szóváltás, hanem megkérdéztet az ügyedet, hogy megfelelő-e a valóságnak, hogy alkalmazottamnak a számlák prezentálása alkalmával azt mondta, hogy beveri az orromat, mire ő nekem támadt és fojtogatni kezdett. 3. Nem igaz az, hogy amikor Mijatovics engem areul ütött, haza rohantam és magamhoz vettem revolveremet és visszatérve az ügyvéd irodájába, mellémek szegeztem revolveremet, ellenben igaz az, hogy ott nyomban kivettem revolveremet és hogy eljesszem támadómat, a plafonba löttem. 4. Nem igaz az, hogy a merénylet után az ügyvédségnél jelentkeztem, hanem az esetet fellettes hatóságomnak bejelentettem. — Egyébként az ügy a bíróság előtt van és ítéletének nem óhajtók elébe vágni. Csupán azt kívánom megjegyezni, hogy ismerve a nevezett ügyvéd természetét — nem ez az első botrányos esete — nyugodtan nézek a bírói ítélet elé. Vrsac, 1928 szeptember 5-ikén. Tiegermann Ernő bírói végrehajtó

— **Rodics érsek is részt vesz az idei bucsun.** Vrsacról jelentik: Az idei vrsaci bucsu iránt, amelyet szeptember 14-ikén a hagyományos fényes külsőségek között tartanak meg az egész Vajdaságban, osztatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. Eddig mintegy 14.000 vidéki jelentette be részvételét a bucsu rendezőbizottságánál. Szeptember 14-ikét délelőtt tíz órakor a vrsaci templomban Rodics Rafael ünnepélyes nagymisést celebrál utána pedig Szmecyna Ágost lelkes mond szerbnyelvű szentbeszédet. Este a vrsaci espereskerület diszközgyűlést tart.

— **Részeg orvós, aki felgyújtja az éjjeli szállást.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszék dr. Masirevics-tanácsa hétfőn tárgyalta Mörice József bezdáni napszámos bűnügyét, akit az ügyvédség gyújtogatás bűntettével vádolt. Mörice 1922. év november 16. és 17-ike között éjszakán erősen ittas állapotban ment haza Monostorról Bezdánba. Éjszaka lakását keresve lefeküdt Pec József udvarában a szalmakazalba, később onnan távozva a kazal kigyulladt és a tűz elpusztította a szomszédos Virág Pál udvarában levő fészert is. A kihallgatott tanúk beigazolták, hogy Möricet a tűz keletkezésének idején látták Pec háza felé botorkálni, de igazolták azt is, hogy semmi oka nem volt felgyújtani Pec házát. Perkovic ügyész megváltoztatva a vádat, gondatlanságból okozott gyújtogatás bűntettében kérte bűnösnek kimondani. A bíróság elévülés címén Möricet felmentette. Az ítélet jogerős.

— **Vihar, eső és rendőrség akadályozta meg a francia kommunista tüntetőket.** Párisból jelentik: A Páris külvárosaiiban, főleg St. Denisben és Poissyben tervezett kommunista tüntetéseket a rendőrség betiltotta. Csömberben ellenszegülő kommunistákat le kellett tartóztatni. A rendőrségnek segítségére volt a gyűlés időpontjában keletkezett eső és vihar, amely szétkergette a st. denisi tüntetőket.

— **Tettenért kukoricatolvaj.** Petrovoszeléről jelentik: A rendőrség tettenérte Banyari Péter hetvenhárom éves földmivest, amint kocsijára Pásztor György kukoricáját rakta fel. A kukoricát visszaadták a tulajdonosnak és a tolvaj ellen megindították az eljárást.

— **A vrsaci munkásvezetőknel is házkutatásokat tartott a rendőrség.** Vrsacról jelentik: A vrsaci rendőrség az Iparosokthonban és néhány munkás lakásán házkutatást tartott. A nyomozó hatóságok kommunista propagandairatok után kutattak a munkásoknál, de a vizsgálatok eredményéről nem adtak felvilágosítást a nyilvánosság számára. Letartóztatás nem történt.

— **Az Iglói diákok előadása a Katolikus Legényegyletben.** A szubotícai Katolikus Legényegylet műkedvelői szombaton játszották Farkas Imre Iglói diákok című énekes színműjét. Bár a darabot legnagyobb részt az egyesület műkedvelőinek második garnitúrája játszotta, az előadás mégis szép sikert aratott.

— **Az egyesülés tízéves jubileuma Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: A sztari-becseji társadalmi és kulturális egyesületek képviselői a napokban értekezletre gyűltek össze a városházán és megbeszélték az állami egyesülés tízéves jubileumának megünneplését. Az értekezleten a szervezési munkálatok elvégzésére bizottságot választottak, amelynek elnöke dr. Popovics Milán járási orvos, titkára pedig Glavaski Csedomir tanító.

— **Felmentték a sztari-becseji rendőrség létszámát.** Sztaribecsejről jelentik: A sztari-becseji előjáróság a napokban ülést tartott, amelyen megválasztották az új rendőrzeteket és a rendőrlégénység létszámát kiegészítették. A rendőrzeteket: Vilics Csedomir és Bulatovics Luka, alvezetők: Simovics József és Bozoz Péter. A közrendőrök létszámát huszennyolcra emelték fel, ezek között nyolc lovasrendőr van.

— **Adományok a sztari-becseji tüzoltóegyesület javára.** Sztaribecsejről jelentik: A sztari-becseji önkéntes tüzoltóegyesület ötven éves jubileumán a sztari-becseji szerb és magyar leányok bevonásával gyűjtést rendeztek. Az ünnepélyen a következők gyűjtöttek: Ádám Borbála, Andrijašev Angyelka, Botka Dörika, Dorosz'ovaeski Melanija, Gallin Milka, Gáspár Mariska, Gresics Szaveta, Engelsmann Györgyike, Hadnagyev Lepaszava, Horvátzki Julka, Kiss Rózsika, Klaić Ljubinka, Klein Zsuzsika, Krätner Médiike, Liebhart Évike, Lonzei Párike, Martalics Inciko, Martalics Mariska, Müller Sárka, Müller Olga, Pál Rózsika, Szadakovics Mara, Sztankovics Zóra, Sztójcsics Zora, Sándor Györgyike, Schpitzer Ibike, Tihanyi Lilike és Vukszávljevics Zóra. A diszközgyűlés alkalmával Sztapanovics Jován esperes, özvegy Vrhovszky Árpádné, dr. Popovics Milán, Hadzsi-Antunovics ezredes, Radoszavljevics Vladimir, Sumanac Zsivodán (Szbobran), Cziegler Miksa (Novibecsej), Hadnagyev Iván, Markovics József és Bogdanovics Zsivkó 100—100 dinárt, Gruics Lubivoj 40 dinárt adományozott. Az egyesületek közül a sztari-becseji kereskedelmi egyesület 1000 dinárt, a polgári kaszinó, a Szokol-egyesület, a szerb egyházi dalárda, a szerb jótékony nőegylet, a dobrovoljac egyesület, a magyar népkör, a sztari-becseji népbank, a sztarkanizsai, szentai, petrovoszelói, adai, szrbobráni, novibecseji önkéntes tüzoltótestületek 100—100 dinárt adományoztak. Az adományozóknak és a gyűjtést eszközölő hölgyeknek ezuton is köszönetet mond a tüzoltótestület.

SPORT

Szuboticiai versenyző győzött
a zagrebi nemzetközi kerék-
párversenyen

Ünnepélyes keretek között tartották meg vasárnap Zagrebban a Gradjanski kerékpárverseny-pályájának felavatóját, egy nemzetközi kerékpárverseny keretében. A nemzetközi viadalon Szuboticiáról egyedül Erdélyi Dénes, a SzAND tehetséges fiatal versenyzője vett részt a 8250 méteres motorvezetéses versenyben és 10 perc 23 mp. nagyszerű idő alatt első lett. Második Banek (Gradjanski) 12.04 mp., harmadik Gattreing (SK Schönau Graz).

A szimpatikus fiatal szuboticiai versenyzőt a verseny után nagy ovációban részesítették. A zagrebi »Novosztí« Erdélyiről a következőket írja: »A motorvezetéses versenyszámban alkalmunk volt felfedezni egy elsőrangú technikával rendelkező versenyzőt, Erdélyi Dénes (SzAND Szubotica) személyében, akit matematikai pontossággal Šoštar vezetett. Az utolsó kör előtt elfogta Banekot (Gradjanski) és azt a finisben egy teljes körrel hagyta el.«

Vasárnap megkezdődik a
bajnoki szezon Szuboticán

Az idei nyári holszezon hosszabb ideig tartott és elviselhetlenebb volt a szuboticiai futballban, mint más években. A JNS kérelmetlenül parancsára már május elején be kellett fejezni a tavaszi bajnokságot és azóta, teljes négy hónapot telenségben kényszerültek eltölteni az egyesületek. Ehhez járult még, hogy az idei rekkenő hőségben barátságos mérkőzést sem lehetett rendezni és egyesületeink próbálkozása, hogy nemzetközi mérkőzésekkel keltsék fel a közönség érdeklődését, szintén nem sikerült.

A szuboticiai alszövetség területén szeptember 23-ikára sorsolták ki az 1928/29. évi őszi bajnokság első fordulóját. Ezt a dátumot azonban az egyesületek hozzájárulásával Szuboticán egy héttel előre hozták, miután 23-ikán Szubotica válogatott csapata a ljubljana-i válogatottal mérkőzik a szövetségi serlegért. Szuboticán tehát már vasárnap megindulnak a bajnoki küzdelmek úgy az I., mint a II. osztályú csapatok között.

A bajnokság startja az idén megnövekedett érdeklődésre tarthat számot. A szuboticiai alszövetség egyesületei ezúttal első ízben küzdenek a bajnokságért az új rendszer szerint. Szubotica csapatai az idén mindkét osztályban külön csoportot alkotnak, mert az új beosztással Szuboticát szétválasztották a vidéktől. Az új bajnoki rendszer iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg a közönség körében. Különösen Szuboticán várhatunk rendkívül érdekes küzdelmet, ahol a hat I. osztályú csapatnak minden egyes mérkőzése egyenlően fontos lesz a helyezésekre. A bajnokság sorsa a jelenlegi rendszer mellett nem fog olyan könnyen eldőlni, mint az előző években, amidőn a gyengébb vidéki csapatok között mindig akad néhány, amely gólszerző prédája volt a szuboticiai vezető csapatoknak. A hat szuboticiai csapat konkurenciájában minden pontért legjobb tudással kell majd küzdeni, annál inkább is, mert ezúttal a kiesés réme is állandóan ott fog kísértetni a küzdő felek között.

Az új rendszer másik érdekessége lesz az is, hogy a mérkőzéseket már nem az egyesületek, hanem az alszövetség rendezi és az egyesületek mellett a közönség is osztatlan érdeklődéssel várja, hogy az újítás milyen sikerrel válik be a gyakorlatban. Mindent egybe vetve, a vasárnap meginduló bajnoki kampány a négy hónapos letargia után teljes felkészültségben találja a közönség érdeklődését, amely az idén kizárólag a bajnoki mérkőzésekre szorítkozhatik.

Az őszi bajnokság vasárnapi első fordulóját a SzAND-pályán kerül lejátszásra, amidőn az első és a második osztályból két-két pár mér össze erejét a pontokért. Az intézőbizottság úgy osztotta be a mérkőzéseket, hogy a II. osztályukat délelőtt, az I. osztályukat pedig délután játsszák a következő program szerint:

- Délelőtt 8 órakor: Postások—Radnicski.
» 10 » Konobar—Hakoah.
Délután 2 órakor: ZsAK—Villanytelepi SC.
» 4 » SzAND—SzMTC.

Valamennyi mérkőzés egyformán fontos a további küzdelem szempontjából és a szezoneleji kialakult formákat tekintve, bármelyik hozhat meglepetést. Favoritok a startnál nincsenek és mindegyik csapatnak egyformán van esélye arra, hogy pontot szerezzen az első nagy fontosságú küzdelemben.

A délelőtti mérkőzések népszerűsítésére az alszövetség a két II. osztályú mérkőzésre öt és három dináros jegyeket ad ki, míg a délutáni mérkőzések belépőjait 10, 20 és 25 dinárban állapították meg.

Omladina (Novibecsefi)—Szoko II. (Petrovoszeló) 12:2. A mérkőzést Novibecsefen játszották vasárnap.

SZTARAKANIZSA:

Sztaribecseji Tesla — KAC 1:0 (1:0). Barátságos: Bíró: Lesoncy.

Radnicski (Senta)—Szoko (Petrovoszeló) 5:3. A mérkőzést Petrovoszelón játszották. Göndör Mihály jó bíró volt.

EELACRKVA

Belacrkvai Szoko—Tisztí Amatőr 5:1 (2:1).

Uj sportegylet Belacrkván. Belacrkváról jelentik: Belacrkván Radnicski néven új munkásportegylet alakult, amelynek elnökévé Schriebl Sándort választották meg. Az újonnan alakult Radnicski futball csapata vasárnap rendezte meg bemutatkozó mérkőzését a Belacrkvai Sportegylet második csapatával. A kitünő munkásegyletes szép játék után 2:2 arányban döntetlenül végzett ellenfelével.

Uj egyesrepülési magassági világrekord. Newyorkból jelentik: A nemzeti repülőszövetség értesítette Miss Elenor Smith tizenhétéves pilótanőt, hogy augusztus 21-ikén, amikor egyedül szállt fel gépével, 11.633 láb magassággal új egyesrepülési magassági világrekordot állított fel.

KÖZGAZDASÁG
Véget ért a noviszádi
gázkongresszus

Noviszadról jelentik: A gázzakértők hétfőn folytatták harmadik kongresszusukat Noviszadon. Reggel nyolc órakor tartották meg a Kraljica Mária szálló különtermében Crnekovics István, a zagrebi gázgyár igazgatóján Horvátovics Mirkó, betértesztette az egygyűlés ezután a beogradi városi tanácsnak az egyesület mult évi jelentését, amelyet a közgyűlés a további jelentésekkel együtt egyhangúlag elfogadott. A közgyűlés ezután a beogradi városi tanácsnak az egyesülettől kért szakvéleményéről tanácskozott. A beogradi gázgyár építésére adandó szakvélemény elkészítésével egy külön bizottságot bíztak meg. Elhatározta még a közgyűlés, hogy a külföldi országok mintájára felhívják a jugoszláviai vízművek egyesületét, hogy gáz és vízművek egyesület elnevezése alatt alakítsanak egy együttes egyesületet.

Ezután áttértek az egyesület új tisztikarának megválasztására. Elnökké Crnekovics István, a zagrebi gázgyár igazgatóját, alelnökké Bartel Ivánt, a ljubljana-i gázgyár igazgatóját, titkárral Horvátovics Mirkó zagrebi mérnököt, pénztárnokul pedig Rozsics Emeriket a zagrebi gázgyár főpénztárosát választották meg. A felügyelőbizottság tagjai Makkale Iván, sarajevói és Guttwein Ödön szuboticiai gázgyár igazgatója lettek. Délelőtt fél tíz órakor az Odeon mozi helyiségeiben Boltsin Viktor, linzi mérnök tartott előadást a gázipar propagandájáról, utána Rozsics Emerik számolt be a gázipar fejlődéséről.

A kongresszus résztvevői délelőtt tizenegy órakor külön hajóval Beocsinba utaztak, ahol a cementgyár igazgatósága ünnepi ebédet adott tiszteletükre. Az ebéd alatt több felkőszöntő hangzott el, amelynek végzetével megtekintették a beocsini cementgyárat és ennek be rendezéséről és működéséről a külföldi kiküldöttek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Öt órakor délután a kongresszus résztvevői ugyancsak külön hajóval visszaérkeztek Noviszadra, ahol este nyolc órakor a Szloboda szálló nagytermében résztvettek az ünnepi banketten. Kedden délelőtt fél nyolc órakor a kongresszus résztvevői külön hajón Beogradba utaznak, ahol megtekintik a város nevezetességét. Fél egy órakor a vendégek tiszteletére a beogradi városi tanács ünnepi ebédet ad, majd autókön megtekintik a városi és állami intézményeket, valamint az új városi vízműveket. Délután öt órakor a kongresszus tagjai konferenciára jönnek egybe, a beogradi városi tanács sajtó és a közgazdasági körök kiküldötteivel, valamint az egyes szakegyesületekkel, ahol a beogradi gázgyár létesítéséről folytatnak tárgyalást.

Közepes lesz a vrsaci bortermés. Vrsacról jelentik: A vrsaci terméskilátásokra vonatkozólag külföldön olyan hírek terjedtek el, hogy egész bizonyossággal rekordtermésre lehet számítani. A Neues Wiener Zeitung szerint például Vrsacon az idei cefreárak kilencven para és egy dinár husz para között fognak mozogni és a termelők az utóbbi évek legjobb termését várják. Ezzel szemben meg lehet állapítani, hogy a rekordtermésről szárnyrakelt hírek túlzottak. Mennyiségileg az idei hozam talán el fogja érni a mult esztendő átlagát, minőségileg azonban jelentősen gyöngébb lesz. A bogycok nagyrésze a tartós szárazság folytán mogyorónyira zsugorodott össze, úgy-hogy inkább kitünő törkölytermést lehetne jósolni. Egy azonnali bőséges eső néhány százaléknnyit javíthatná a terméskiállításon, amire azonban most nincs semmi remény.

— Véres multság. Noviszadról jelentik: Rumán István kulpinai földmivest azzal vádolta az ügyészség, hogy Kulpinban egy multság alkalmával késsel homlokra szúrta Kuncenka Gligorie ottani lakost. A noviszadi törvényszék hétfőn megtartott tárgyaláson a vádlottat bizonyíték hiányában felmentette.

— Tanítói kinevezések a Vajdaságban. A közoktatásügyi miniszter Reisenhofer Hermína okleveles tanítónőt Sztarivrbaszra, Popov Branimit Lalicra, Arandjelovics Vukoszavát Deliblatora, Risztics Nedeljkat Novoszélóra, Beslic Nevenkat Adára, Katyánszki Dobrilát Dragutinovára, Kamány Bélát Bácskibrégre és Nanjanin-Kucurics Danicát Pribiceviševóra nevezte ki tanítónőnek.

— Hirtelen halál. Noviszadról jelentik: Vajsok István titeli kalaposmester szombaton délután családjával Zsabaljra utazott rokonlátogatásba. Vacsora után elmentek egy vendéglőbe, ahol Vajsok hirtelen lefordult a székről és holtan terült el a padlón. Dr. Dimitrijevic községi orvos megállapította, hogy a halál szívszélhűdés következtében állott be.

Száz szónak is egy a vége,
Veszek verbászi Gayer-bulort,
Akkor legalább meg leszek elégedve

— Mennyit ér egy feleség? A londoni törvényszéknek most azt a bonyolult kérdést kellett eldönteni, hogy mennyi egy feleség — pénzbeli értéke? Walter Thompson londoni kereskedőt megesalta a felesége. A férfi válópert indított a felesége ellen, de ezenkívül nagy kártérítést is követelt tőle. A bíró helyt adott a kereskedő keresetének és a hűtlen feleséget 5000 font kártérítésre kötelezte.

Dentist Reményi Frigyes hazaérkezett és fogászati rendeléseit újra megkezdte. Rendel d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6-ig. Terefon 743.

— Sivatagi autókat épített a német hadsereg. A német hadsereg az egyik braunschweigi gyárban tíz órás személyszállító automobilt készített. Az automobilonak mindegyikének tíz kereke van. A tizkerékű autókat »sivatagi autók«-nak nevezte el a hadsereg. Az egyik német lap gúnyosan megjegyzi hogy talán a jövőben meghódítandó új német gyarmatok sivatagjain óhajtanak-e az automobilon tervezői utazgatni.

Bleyle-szvetterek

gyermekek részére a legnagyobb választékban

KLEIN JENŐNÉL
Novisad, Veliki Bečkerek, Senta

— Előzetes letartóztatásba helyezték a sztarišovei kommunistákat. Noviszadról jelentik: Dr. Novák Viktor, a noviszadi törvényszék vizsgálóbírája hétfőn előzetes letartóztatásba helyezte Marinov Danicsika és Gájin Milán sztarišovei földmivéseket, akiket kommunista üzemekkel gyanúsítanak. Mindkettőjüknél a házkutatás alkalmával nagyobb mennyiségű kommunista röpiratokat és könyveket találtak.

— Szerencsétlenül járt vasúti munkás. Katona Béla szuboticiai vasúti munkás szombat este nyolc óra tájban új vagonokat próbált ki a Majsai-uti feljáró utáni vakpályán. Egy órház előtt teljes erővel ráesett a munkás orrára egy félkiló súlyú vascsavar, amely a sinéket a talpához erősíti. A munkás eszméletlenül esett össze a kocsiban. A szerencsétlenül járt munkást a mentők a vasúti rendőrségre, onnan pedig a kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Influenza, torokgyulladás, tüdőcsueshurut, az orr és garat elnyálkásodása, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes »Ferenc József« keserűviz használata által töltször és alaposan kitisztítsassanak. Közkeletűek főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz orbanánál és más lázzal járó betegségnél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

AUTÓTAXIK

telefonhívásra
minden időben
(éjjel-nappal)

jutányos áron

állnak a közönség rendelkezésére

3 perc alatt ott vagyunk!

Telefon 2-50

Vadonutuj kocsik! Szolid árak!

TÁRCA

Aranyháló

Irta: Lázár István

A halászbárka lágyan ringott lefelé a Dunán. Tűzcsikok remegtek a hűvös habokon, de a partok még köd alatt voltak. Ébredezett a víz a hajnal bitorában. A halászgazda mozdulatlanul állt a csónak orrán s a fölrezenő hullámkarikákba bámult.

— No, kíváncsi vagyok, — mormogta a halász-legény.

Erősvállu, karesu fickó. Csupa izom, csupa erő és fiatalság. Barna, mint a bronz. A Nap gyermeke. Szeme kerek, tündöklő, dévaj és nagylátó. Últ a bárkapadon a halászgazda felesége s rávillantotta forró tekintetét.

— Hol vetettétek ki a horogcsapdát? — mosolygott a legény szemébe.

Ez meg összereszt.

— Ott, la, — intett kőkoponyájával a hid felé, mely hatalmas tömegével sötétben rajzolódott a fakadó hajnalba.

— Nem vótam még harsafogáson, — hunyorított a szép halászgazdáné. — Gondoltam, megnézem...

Sötét szeme nyíldosó lángbimbó. Ördög huncutkodik benne. Értette a legény a csizót, hiszen az ő kedvéért jött el a lilium-menyecske... Ám vigyázni kell! A gazdára sandított óvatosan.

— Nehéz dolog, — felelte rátartó komolysággal, — mer' a harsa biz' a vizek ördöge. Éccaka kell rálesni, vagy nappal, mikor nincs hajójárat...

— Hogy fogjátok? — firtatta a liliumarcu.

— Friss májjal, amibe belerejtjük a horgokat. Hagyni kell, míg a prédát megemészti. Ekkor maga adja tudtul, hogy fogoly, mer' érzi már a horgot. Elkezd pattogni a vízben, de úgy, hogy a csónakot is könnyen felfordítja...

— Jaj! — nevetett a menyecske kacér-ijedősen. — Nem szeretnék feredőzni most...

— A füzes alá, — vezényelte a gazda.

A bárka besiklott, orrát a partra vágta, majd visszahökült s ringott az ár ellen csendesen.

— Noesak!

A legény áthajolt, kiokumálta a zsinór végét, leoldotta a fűzfa derekáról s a bárkapadra hurkolta gondosan. A menyecske is segített neki. A kezük összeért. A szemük összevillant. Csak egy sziporka, de lánggá vált a legény arcán.

— Lassan! — vezényelte az öreg.

Szétrebbentek. A legény markában remegett a kenderkötél. A bárka oldala meg-megdöndült, mint valami koporsófödél.

— Mi döng? — rebhent az asszony pillája.

Gerezes keble a legényhez ért, ahogy vonták, vonogatták a fenékhorgot.

— »Kőponty«, — mormogta ez tikkadt szájjal. — Vizalatti kő, ami a kötélbe akadt...

Megrendült az egész bárka, hogy a legény majd előrebukott.

— Megvan, — kacintot a halászgazda komoran.

De szünt a ficánkolás s a kötél kicsikét meglotyhadt. A gazda meg'ökölt.

— Leszakította magát, — sereintett a vízbe izgatottan.

— Olyan nincs! — bökött vissza a legény. — Csak kifáradt.

— Mint az öreg ember, — sugta oda a menyecske hunyorogva.

Rándult a kötél, ketten fogták, hajlott a bárka, vízmentire fordult: vitte a hal, de sebesen. Csobbant az evező s a bárka vígan siklott lefelé a hullámok ágaskodó taraján.

Luxushajó húzott föl a Dunán, gépei zúgtak, ke-reke örvényt vert, orra gyöngyözve vágta a vizet.

— Nekimegyünk! — szorongott az öreg.

— Ne féljen, — kapott a legény a kötélhez.

Rángatni kezdte, akár a gyeplőt, mintha hajtani akarná a halat.

— Diadalfogat... — vicogott a menyecske.

— Ne böszíts! — hörrent fel a gazda. — Letépi magát a horogról...

A hajómotorok dörgése a vízi táltost megriasztotta s vad ficánkolással oldalt fordult. Vitte a bárkát lefelé. A gazda tisztelgett az urihajónak, aztán leült a hátsó padra és elővette a bojtos pipáját.

— Maj' csak kifárad a beste-lelke, — somolygott magában.

Csobbant a víz, csengett-döngött, örvény gurgulyázott s a szétvágódó hullámkévek mély karikájából nagy korongalaku állati fej bukkant elő. Szeme dül-

ledt, lefelé görbülő szája véres tajtékot hány, nagy mázsás teste öriöngő erővel csapkod s iszapharna farkuszonya villanásszerű mozdulatokkal paskolja, veri a vizet.

— Harsa! — ujjongott föl a halász.

A legény lehajolt lassan s a zsákos hálót a harsa fejéhez tartotta. Hopp! Pattant a harsa, mint a villám, menekülni akart s egyenest a hálóba rohant. A zsák összezsapódott.

— Taksálom vagy háromfertálymázsára, — méregette végig a legény.

— Ha nem több! — lelkendezett a menyecske. — Ketten sem érnék át a Sanyival...

A halász nagyot nézett.

— Mér' épen Sanyival? — vont a össze zuzmarás szemöldökét.

— Hogy miér? piruldozott a menyecske. — Mer' az ő karja szélesebb, mint a kendő...

— Értöm, — morcogta csendesen.

A vizirém megmozdult és csapkodni kezdett a hálóban. Háta kékesfekete, oldala sötétzöld, hasi része világosabb, vörhenyessárga, s olajzöld foltokkal pontozott. Apró szemében állati düh villogott.

— Vergődhetsz! — kacagott a legény.

— Akár az ember, — bólogatott a halász.

— Hogy-hogy? — firtatta a menyecske hamisan.

— Hát a hálóban.

— Miféle hálóban?

— Az aranyhálóban, — nyomta meg a szót az öreg. — Aki a szerelem. Ott pedig a harsa fogja meg a halászt...

— Miféle harsa? — nézett rá a legény.

— Hát az asszonyfejű harsa, — révedt el az öreg a víz fölött.

Összenéztek és a legény kerék szemében megszükkült a fény. Sütött a nap, forrón sütött, mégis összeberzongott fázósan.

— Nem lehet, — ingatta fejét csendesen.

Megmarkolta evezője rudját s nekifeszítette, hogy alatta tornyosan szakadt föl a hullám. Előre! Némán ujjongott, hogy kitephette magát az aranyhálóból... A bárka orra diadalmasan szelte a vizet.

Az öreg rásandított s megenyhült az ábrázata.

— Ugy, ugy fiam... motyogta szelid megértéssel. Napliliomok nyíltak a tündöklő Dunán.

*

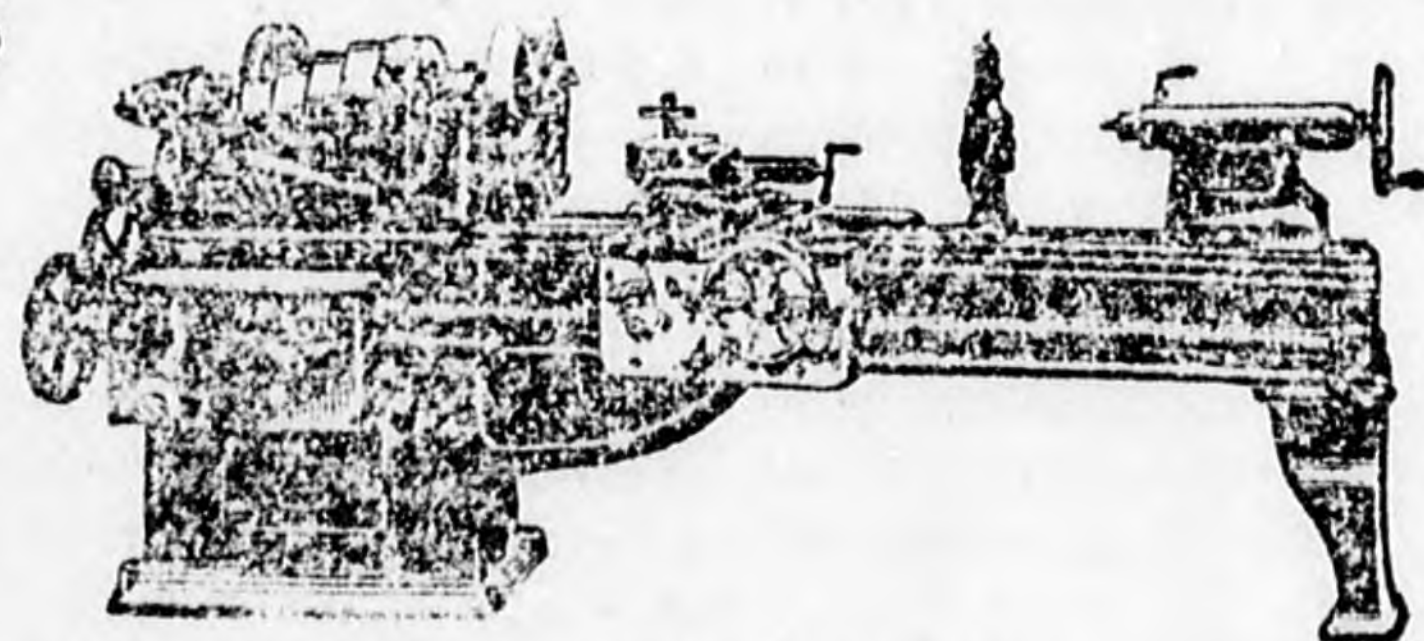
VULKÁN

Gépgyár Részvénytársaság
Budapest, V., Váci-ut 6

Telefon: 906-02, 906-28 Táviratcim: Vulkanus Budapest

Szerszámgépek fém és vas megmunkálására
Famegmunkáló
gépek

Transzmissziók
Fogaskerek
Vasöntvények

Vezér építészlet az S. H. S. Hivatal részére:

Ing. Al. K. Popović műs. aki vállalta Beograd, Jurevića 16

Tel. fon 13-99

Most a legalkalmasabb idő beszerezni
a télre való

szénét és kokszot

Mielőtt bárhol vásárol, forduljon az

Általános Hitelbank Subotica
szénosztályához
(Telefon: 49, 50, 51)

amely vagonvágányokban, bányavágányokon a
leghatékonyabb minőséget szállítja
Viszonyeladónak előnyös árak!

„ALEXA“ nyakkendőgyárban

DIÁKOK SZÜLEINEK!

Középiskolai magán- és rendes tanulóknak!

A »Hajduković« magánintézet tanárai a nyári kurzust kiváló eredménnyel befejezték és már meg is kezdték a beiratkozásokat az új kurzusra (januári vizsgákra). Az intézet, amely már 30 éve áll fenn, szavatol az eredményért, minthogy a tanítás a legteljesebb és a legkiválóbb tanárok vezetésével áll. Az intézetben a következő kurzusok állnak fenn:

1. Magántanulók (nők) részére, akik magánúton óhajtanak egyes gimnáziumi osztályokat elvégezni vagy az érettséget letenni. Egy kurzuson, amely 4-5 hónapig tart, két és több osztály is elvégezhető.

2. Rendes tanulók (nők) részére, akik kénytelenek valamelyik osztályt megismételni vagy akik az állami intézetekből kizárattak. Ezek ebben az intézetben pótolhatják az elvesztett tanulmányi idejüket nagyon rövid idő alatt és a vizsga letétele után tanulmányaikat az állami intézetben újra folytathatják.

3. Állami gimnáziumok tanulói részére, akik tanulmányaikat hamarabb akarják befejezni.

4. Oly diákok részére, akik a katonai akadémiába óhajtanak beiratkozni. Ezeket a tanulókat a rendes anyagon kívül előkészítjük a katonai akadémia felvételi vizsgájára is.

5. Szakiskolák növendékei részére, akik tanulmányaikat a gimnáziumban óhajtják folytatni és azok részére, akiknek bármilyen kiegészítő vizsgát kell tenni.

6. Tiszttviselők, kereskedők, iparosok és munkások részére, akiknek gimnáziumi végzettségre van szükségük. Egy kurzuson két és több osztályt elvégezhetnek és ezzel biztosítják jövőjüket. Ezek levélbeli oktatást is nyerhetnek és így nem kell elhagyni tartózkodási helyüket és szolgálataikat. Ezeknek a tanulóknak a szükséges tananyagot levél alakjában küldjük, a szükséges nyelvtani és szintaktikai magyarázatokkal, kidolgozott nyelvtani és földrajzi feladatokkal, stb.

Azok a szülők, akik azt akarják, hogy gyermekeik bizonyosan letegyék arról az osztályról a vizsgát, amelyre előkészülnek, irassák be őket intézetünkbe. Ebben az esetben nem vész el az eddigi költség, sem a fáradtság.

Az intézet erre a tanévre 20 legkiválóbb tanerőt alkalmazott, akiknek képességei szavatolnak a biztos eredményért.

Feltételeink nagyon kedvezőek. Szegénysorsú tanulók kedvezményben részesülnek. Előadás nappal és este. Az esti előadásokat azok részére tartjuk fenn, akik napközben el vannak foglalva és nem vehetnek részt a nappali előadásban. Oktatási idő 4-6 óra naponként.

Vidéki tanulók részére olcsó internátus a tanári kar szigorú felügyelete alatt.

Az előadások kezdete szeptember 15-én.

Részletes felvilágosításokkal szolgál és a beiratásokat eszközli egész napon át D. Popović, Beograd, Njeguševa 47 (a Szlávia mellett), telefonszám 16-63.

Akar Ön jó és olcsó könyvet?

Akkor fáradjon be a »Bácsmegeyi Napló« könyv-
osztályába, ahol a legmagasabb igényeket is kielégítik

kapható csak a legdivatosabb, legszebb nyakkendő olcsó gyári
áron. Subotica, Korzó. — Fiókküzet: Novisad Jevrejska ulica 6
Fordítás 10 dinár

NYILT-TÉR

Hajnal Dániel t nitó úgy a maga, mint felesége szül. Beer Janka, továbbá gyermekei: Ilonka, Erzsébet és László, nagyszülei: Beer öma és neje, nagynénje: Beer Jakabné, özv. El Schfeld Sándorné, nagybátyjai: Beer Lajos és neje, Beer Márkus és neje nevében fájdalommal megtört szívemmel tudatja, hogy drága szerelmei gyermekei, elváltja, illetve unokájuk

Jenő

életének tavaszán, 22 év s korában, hosszú és kínos szenvedés után augusztus hó 0-án elhunyt.
Drága halottunk emlékeit kegyetlennel megőrizték és fájdalmasan siratták.
B. éke-Topolná, 1928 évi szeptember hó 10.

MESNI ŠKOLSKI ODBOR U KUPUSINI.

Br. 11/1928.

O g l a s

Mesni Školski Odbor u Kupusini želi putem oферtalne licitacije nabaviti 7 vagona prvoklasnih bukovih drva za gorenje bez oblica, panjeva i truleži, stavljeno na željezničku stanicu Kupusine.

Propisno taksirane ponude se imaju dati po vagonu od 10.000 kgr. u zatvorenim kovertama, do 1. oktobra t. g. potpisanim odborom.

Drva se imaju izliferovati u jedanput do 1. novembra t. g.

Kupusina, 8. septembra 1928.

9331 Mesni Školski Odbor u Kupusini.

Csődtömegeladás

Mint — vagyombukott Baumhauer Arnold jareki cég csődtömegének gondnoka — a csődválasztmány meghatalmazása alapján közhírré teszem, hogy a csődletárban 1—99. szám alatt felvett s 14.045 dinárra becsült összes ingóságokat (vasáru, rőfösáru, üvegáru stb.) 1928. szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor a helyszínen, vagyombukott jareki üzletében el fogom adni. Az eladás szóbeli nyilvános árverésen történik s az árverzők az árverés kezdete előtt kötelesek a becsérték 10% át bánatpénz címén tömeggondnoknál deponálni. Fenntartom magamnak a jogot, hogy az árverést elhalaszthassam, ha nem érnék el kedvező eredményt.

A vevő, — akinek ajánlatát a csődválasztmány is elfogadja — köteles 3 nap alatt a bánatpénzt a vételár összegéig kiegészíteni a tömeggondnoknál, ellenesetben a bánatpénzt elveszti.

A vételi illetéket a vevő viseli s köteles a megvett ingóságokat a vételár lefizetésétől számított 3 napon belül az üzletből elvitetni. Az áru az árverés napján, vagy a tömeggondnokkal történt megállapodás szerint más napon is megtekinthető.

Az áru mennyisége és minőségeért sem a választmány, sem a tömeggondnok nem vállal felelősséget.

Temerin, 1928. szeptember 7-én.

Dr. Fehér Mihály ügyvéd, Temerin, mint vagyombukott Baumhauer Arnold tömegének gondnoka.

9322

Meghívó

fényképészek szövetkezetének kongresszusára

amelyet f. hó 18., 19. és 20-án Ljubljában tartanak meg.

Az egyesület értesíti tagtársait, hogy ezalkalomra úgy a vasuti, mint a hajó utazásnál 50% kedvezményben részesülnek.

Az egyesület egyuttal kéri tagjait, hogy jövedelmüket mielőbb bejelentsek — nyilvántartás miatt.

N. Krušedolac,

9328 Vojvodinaí Foto Egyesület elnöke.

Értesítés

Értesitem a n. é. vevőközönséget, hogy betegségből felépülve üzletem vezetését újból átvettem. Kérem a n. é. közönség további szíves támogatását.

Egyben értesitem a m. tisztelt izraelita vevőimet, hogy az

ünnepi kalácsok

előjegyzését már most megkezdtem és kérem, hogy megrendeléseiket még a kellő időben előjegyezni szíveskedjenek, hogy a vállalt kötelezettségeknek a szokásos pontossággal eleget tehessek.

Kiváló tisztelettel

ÖZV. FARAGÓNÉ, PÉKMESTER

Obilić venac 5. szám
régli szalma-piac.

9132

**ERŐS MÁTYÁS
MESTERSÉGE**

TAMÁS ISTVÁN regénye

Gelányi karján Ágota lépdelt lefelé a lépcsőkön. Mátyás szeme elfátyolosodott. Akár az üveg, amelybe friss vizet öntenek és belepi a pára. Hallotta a násznép fecsegését. Elől azt kiáltották:

— Éljen az új pár!

Hátul pedig arról beszéltek, hogy Ulrik ur becsapta a vejét, mert nem iratott rá semmit, továbbra is sakkban fogja tartani a ki nem adott hozománnyal. Az özvegyember hatalma így nőtön nőtt.

— Velencébe mennek nászutra — mondta valaki.

Persze, hová is mehetnének máshová?

Mátyás leszédült egy közeli padra.

Ágota asszony!

Másnak a felesége!

Örökre elvesztette. Talán egyszer még találkoznak ebben az életben. Nem, soha! Ezentul — kizárólagos joggal — Doktor Gelányi fogja csókolni a száját, piros, lüktető ajkát, amelyet csak ő csókolhat azelőtt. Doktor Gelányi fogja kigombolni a bluzát, doktor Gelányi fogja lehuzni a selyem harisnyát a lábáról és doktor Gelányi öleli át majd éjjel egy velencei hotelszobában a pállott lagunák és életunt gondolások városában, hogy egygyőrrjön vele és megkinozza az első szerelem minden gyönyörével.

Sirni kellett.

De köröskörül nagyon sokan ültek. A padokon öregurak sütkéreztek és fiatal szerelmesek az orgonabokrokon kőrisbogarak párosodtak. A rózsafákön levéltettek. Lenn, a park virágain pillangók üzekedtek. A vadgesztenyefák lombjai között veréb ficsurok esdekeltek a verébkisasszony kegyeiért. A virágok szerelmi viszonyát a méhek közvetítették szorgalmasan. A levegő is szerelemszagú volt. Mátyás bement a munkásotthonba. A sztrájkoló egy kicsi, köpcös ember körűl csoportosultak és szidalmazták. Amikor Mátyás belépett, nyomban hozzárohantak:

— Schröder atya követe — magyarázta Dániel — azt üzeni, hogy jöjjünk vissza, minden megvan bocsátva.

— Példátlan szemtelenség! — zúgtak a többiek.

— A gyárban megállt a munka — újságolta örvendezve Máté — a segédek nem tudnak nélkülünk semmire se menni.

— Hatvanhárom vagyunk — mondotta Mátyás — ne felejtsetek el. Mindenesetre megkérdezhetjük, hogy mit ajánl. Tőlünk függ, hogy elfogadjuk-e.

Nyolctagu »delegációt« választottak és délután beállítottak a gyárba. A segédek mind kitódultak az udvarra, a többi inasok pedig a kapun kívül várakoztak, Schröder urra nem lehetett ráismerni, olyan előzékeny és szívélyes volt, mintha legalább is megrendelőkkkel állt volna szemben. Mátyás beszélt valamennyiük helyett.

— Először is engedje meg igazgató ur, hogy gratuláljunk a lánya házasságához.

— Köszönöm.

Az egyezkedési tárgyalások már kevésbé szívélyesen folytak. Ulrik ur körömszakadtáig harcolt. Mátyás sem hagyta magát. Schröder vesztette el hamarabb a fürelmét, kitört:

— Ez a Lenin! Ez a Sobri! Elkommunizálná az egész gyárat! Én felnevelem, tanítom, aztán kinyílik a csipája!...

Valaki rákiáltott:

— Kuss!

Az öreg extázisban folytatta:

— Majd én letöröm a szarvatokat! Aki akar, visszajöhet, mindenkit visszaveszek — és amikor látta, hogy senki se mozdul — mindenkit visszaveszek egy korona órabérrel, de ennek pusztulni kell!

És Mátyásra mutatott csempe fekete körmeivel.

Recipe ferrum!

Az inaskák nemet intettek, Mátyás kilépett és szenvedélyesen gesztikulálva mondotta:

— Vissza kell menetek!

— De mi lesz veled? — kérdezte Máté.

— Elutazom. Ugyis régen elkiváncozom már innen. Majd csak boldogulok — és Ulrik ur felé fordul — minden a kívánsága szerint fog történni.

Schröder Napoleon pózba vágta magát és rákancsított a mellette álló detektivre: »Na mit szól milyen ügyes diplomata vagyok? Vér nélkül nyertem ütközetet.«

Mátyás lehorgasztott fejjel ment el mellette. Schröder rávicsoritott és alattomban belerugott a lábába, mintha csak véletlenségből történt volna az egész. Aztán ádáz arckifejezéssel meghajolt:

— Pardon.

Mátyás nem szólt semmit.

Máténak volt egy vasuti bakter jóbarátja, aki megígérte, hogy felesempészi Mátyást egy külföldre induló tehervonatra. Valamennyien kikísérték az állomásra. Alkonyodott. A pályaudvar lámpái és a váltók vörös szemei álmosan hunyorogtak. Mátyás sorra csókolta a cimborákat. Máté almát dugott a zsebébe, Dániel kis elemőzsiát hozott, egy kulacs vizet és némi fehérneműt. **Meghatottan szorongatták a mancsát:**

— Itt hagyod a hazádat? — kérdezte a bamba Béni, csak hogy mondjon valamit.

— Az én hazám az egész világ — felelte — ahol munkát kapok, az az én hazám.

Annuska egy himzett zsebkendőt ajándékozott neki.

— Benne van a monogrammom is — mutatta és nem sirt.

Mátyás szívét égette a fájdalom, mint a pokkó.

De nehéz is valamit kiengedni a kezünkből, ami a miénk volt, hogy aztán ismét üres kezekkel álljunk odébb és kezdjük mindent újra, előlről! Bizonytalanul, idegenben, ellenségek között. Szaladnak majd a végtelen kilométerek és száguld vele a vonat ismeretlen cél felé. Ilyen az ő egész élete. Mindig megállapodni szeretett volna, egy helyben maradni, szeretni és élni boldogan, ehelyett idegen utakra üzi a sorsa, amit adott neki fukaron, apránként, most mind visszaveszi és kilöki a semmibe; menj és teremts magadnak új világot! És minél váratlanabbul érte a dolog, annál inkább elszorította a szívét, mert úgy érezte, hogy kincseket hagy itt, amit nem vihet magával, az elmúlt éveket, a barátokat, a műhelyt, amelyben együtt viaskodott a kenyérrért, társaival és ez a közös robot összeforrasztotta őket. Az együtt töltött esztendőök olyan közel hozták őket egymáshoz, amit idegenben csak újabb hosszú idő árán szerezhethet meg magának.

A székesegyház harangjai megkondultak, a szél idáig hozta méla bimbamját, amit annyit hallgatott.

— Azért nem kell csavargónak lenned — vigasztalta Máté — legrosszabb esetben levelezőlapokat árulsz, vagy felcsapsz globetrotternek.

A vasuti bakter már várta őket.

— Csak gyorsan — sürgette — mert minden percben jöhet valaki.

Szinte bedobta a vagonba, amelynek oldalán ez állott: »hat ló és negyven ember«.

— A határig a kutya se fog veled törődni — mondta a vasutas — aztán pedig, ha megcsipnek, legfeljebb egy másik vonatra lógsz fel.

És rácsapta az ajtót. Mátyás a kis ablakhoz ment, felágaskodott egy hordóra és a vasra nyomta az arcát. A fiuk lenn álltak a sinek között és határozatlan képpel tanakodtak. A vagon most csatolták a többi kocsihoz. A szomszéd vágányról egy vonat robogott ki az éjszakába. A kerekek, mint egy gyászdzalt kattogták: **É-rős-má-tyás — er-ő-s-má-ty-ás...** Pütyök és káromkodások között megindult a tehervonat is. Még látta Annuska integető karját és különös optikai csalódás folytán az volt az érzése, hogy ő áll künn a szabad térben és a fiuk vannak a rács mögött, amelyen át ő most bekukucskál egyre távolodó tömlőcükbe.

VÉGE.

Valogatott, egészséges
róza- és fehérburgonya
vagon- és kisebb tételben
legolcsóbb napi áron kapható
Kovács B. Novisad
Futoški put 43. Telefon 20-84
Süggöncim: Balkovics

Otthoni konyhám! Előre di Francia konyha
Megnyit
a legmodernebbül újonnan berendezett
PALACE PENSIO
Budapest, VII. Károly-kő utca. Tel. fon. József 416-40 és 417-30
Televízió és rádió a szobákban. Saját fő- és lemező lif
Állandó meleg- és melegvízszolgáltatás
Diétás konyha
Dr. Szilárd Bertalan főorvos vezetésével
Mérsékelt árak!
Szalón Háló: Társalgó Dohányzószoba Közös ebédlő

EDGAR WALLACE
regényei egészen egyedül állnak a regényirodalomban, mert regényeiben
abszolút újat és eredetit ad
és világsikerének ez az egyik, talán a legfőbb magyarázata.
Bűnügyi regényei legközelebb állnak a mai emberhez, mert mindegyik könyve a mai életből van véve és valamenynyinek dátuma tegnap, vagy legkésőbb tegnapelőtt.
Edgar Wallace a magaalkotta műformájában elmegy a legszűkebb határig. Egyre céloz és utal a bűnösre, de úgy, hogy célzásai mind kettős jelentésűek, mert két cselekményre is vonatkozhatnak. Legnagyobb művésze az események ilyen összeállításai: minden könyvében legalább kettős, de nem ritkán hármas, négyes, ötös egyelőre erejű, egyformán érdekes, egyformán izgató mese szalad a kibontakozás felé.
Az események száguldva követik egymást regényeiben, ez sikerének második főoka. Regényei drámák, vagy helyesebben filmdrámák, a filmdráma minden helyzeti energiájával, hibái nélkül. Lehetetlen megszabadulni könyveinek lebilincselő erejétől.
Most jelentek meg:
A Vörös kör ..... 40 dinár
A zöld ijjász ..... 60 "
Kaphatók:
a MINERVA r.t. könyvosztályában,
Szuboticán.

Ha KÖNYVSZAKERTŐRE lesz szüksége
Írjon Borbély L. Novisad, postafiók 75 címre

KINTORNA

— Ez a fickó kétszer is agyalágyultnak nevezett. Följentesem becsületsértésért?
— Egyszerűbb, ha megvizsgáltatod magad az orvossal.
*
— A repülés egyre veszedelmesebb dolog lesz.
— Hogy-hogy?
— Olvasom, hogy már házasságokat is kötnek repülőgépen.
*
Két urféle ember kopogtat be a tanyai házikóba. A gazdát keresik, de csak az asszony van otthon.
— Tessenek bejebb kerülni, mi járatban vannak szegény házuknál?
— Hát bizony, Julis lelkem, nekünk az urára van szükségünk. Jön a tisztujtítás, aztán az ilyen nagyszerű kortes, mint a maga ura, nagyon sokat használhatna nekünk itt a tanyai nép között. Ejnye, ejnye, hogy nem találtuk itthon. No de nem baj, magára nagyon hallgat. Megteszi, ugy-e, rábeszéli, hogy jöjjön el nekünk segíteni?
— Jaj lelkem, naccságos ur, én bizony inkább nagyon is ellene vagyok, megmondom, úgy, ahogy van. Dóga van neki, nem hagyhatja a kis földünket.
— Ne féljen, nem lesz kára belőle, ha jól dolgozik, kap egy szopós malacot a fáradságért.
Julis kedvetlenül legyint az igéretre.
— Á, ősmérem én már azt. A múltkor is úgy vót, hogy malacot ígértek neki, ahelyett ő gyött haza úgy, mint egy disznó.
*
— Az új szobalány mért nem veti le a kalapiját takarítás közben?
— Ma reggel érkezett és még nem tudja, hogy nálunk fog-e maradni.
*
— Hová szaladsz?
— Az orvosért.
— Te vagy beteg?
— Szerencsére csak a feleségem.
*
Bíró: Panaszos azt állítja, hogy igen fájdalmas hat ütést kapott öntől.
Vádlott: Hogy tudhatja azt? Hiszen már az első ütésemre elvesztette az eszméletét!
*
Laborde megjelent egyik unokahuga esküvőjén s mikor a szertartás befejeződött és a násznép kifelé indult, az egyik vőlegényhez fordult:
— Pardon, ön is kimegy egész a temetőig?

Szénát
préselt, prima, réti, sásmentest
Róza- és fehérburgonyát
vagonszámra és kisebb tételben legjobban és legolcsóbban szállít franko bármely állomásra
Léderer Jenő
bank- és biz. üzlete, főzelék és gyümölcskivitel
Novisad, Vilsonov trg 7
Raktár: Temerinska 38
Telefonszám: 22-14 8320 Süggöncim: Léderer

A jelenkor legfőbbkérdése: arcáncó ója!
Szeplőt, májfatot, pattanást
tökéletesen gyógyít.
Arcbőrét bámulato; széppé varázsolja.
Figyelem: ténk mindenkit,
hogy a **va ódi csak**
az alantl cégeknél **szereshető**
be!
Crème Agnès
Megrendelhető:
Br. és Mar. parfümeria, Nov. a. l. F. h. ér. gy. ár. Top. l. l. Pen. drog. r. a. Somb. r. G. v. a. s. k. i. Ne. ad. Sib. ó. r. an. G. o. u. d. a. dro. g. e. r. a. B. -T. o. p. p. a. H. e. r. e. z. g. r. e. g. e. r. a. S. u. b. ó. t. i. c. a. H. é. l. m. a. n. e. u. r. P. a. i. s. K. o. r. n. e. i. k. a. i. d. e. z. e. S. t. a. r. i. -B. é. j. K. a. t. i. n. a. P. a. v. s. t. é. S. a. r. a. K. a. n. j. a. K. a. r. o. r. n. y. a. i. I. l. é. s. S. t. o. r. a. v. e. t. M. i. l. o. v. a. n. T. a. b. é. N. o. v. a. K. a. n. j. a. P. a. l. T. h. e. i. s. N. o. i. -V. i. b. a. s. R. u. d. o. l. f. C. s. e. r. e. y. d. r. o. g. e. r. i. a. B. -P. a. n. a. R. i. s. A. n. a. H. o. r. g. o. S. e. v. a. n. A. r. t. K. u. l. a. S. t. e. v. a. n. R. a. d. u. o. i. é. B. e. l. a. -C. r. a. v. a. S. u. b. i. K. é. r. o. y. M. a. i. -I. d. o. s. S. e. h. ó. n. b. e. r. g. e. r. Á. r. p. á. l. V. -K. i. l. a. n. d. a. S. e. h. e. s. i. n. g. e. r. B. e. l. a. O. s. i. j. e. k. Z. o. l. t. a. n. P. a. p. o. F. e. r. e. i. é. 2593

WEITZENFELD I DRUG
Telefon 192 SUBOTICA Telefon 192
Zs. n. e. r. e. , g. a. b. o. n. á. s. é. s. l. i. s. t. e. s. z. s. k. o. k. ,
v. z. m. e. n. t. e. s. p. o. n. y. v. á. k. , s. z. ö. n. y. e. j. e. k. , l. i. n. o. l. e. u. m. o. k. , b. u. t. o. r. s. z. ö. v. e. t. e. k. é. s. e. g. y. é. b. k. á. r. p. i. o. s. c. i. k. k. e. k. l. e. g. o. l. c. s. ó. b. b. b. e. v. á. s. á. r. l. á. s. i. f. o. r. r. á. s. a. K. r. i. e. n. á. r. a. j. á. v. a. t. o. t. K. ü. l. ö. n. f. e. l. h. i. v. u. t. a. t. v. á. s. á. r. l. ó. k. ö. z. ö. s. é. g. f. i. g. y. e. l. m. é. t. n. y. u. g. á. r. y. a. n. k. r. a. , a. m. e. l. y. e. k. a. l. e. g. j. o. b. b. a. n. y. a. z. ó. l. v. a. n. n. a. k. ö. s. s. z. e. á. l. l. i. t. v. a. é. s. a. l. e. g. o. l. c. s. ó. b. b. a. k. a. z. e. g. é. s. z. k. ö. r. n. y. é. k. e. n.

A legkönnyebb módszerrel tanulhat szerbül
Vujkovic Marica „Szerb-Magyar nyelvkönyv“-ből! —
Ára 30 dinár. Portóra 2 dinár küldendő. — Kapható:
Minerva r.-t. könyvosztályában

Kettős helység
Pašićeva ul. 7 szám alatt
kiadó
Bővebbet
Schäffer Róza
fűszerkereskedésben
Subotica, a főpostával szemben. Tel. 573

VIGYÁZAT!
K. p. v. i. e. l. ö. k. n. e. k. m. a. g. n. o. s. o. k. n. a. k. , k. e. r. e. s. k. e. d. ö. k. n. e. k. m. i. n. d. e. n. h. e. l. y. é. s. é. g. e. n.
nagy kereset
Csak kis kaució szükséges. Ajánlatok Ljubljana, postafiók pretinac 285 küldendő. 9.32

FLIT
Sárga kanna telete sárvál
Elpusztulnak legyek, szúnyogok, hangyák, poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák stb.
Óvakodjunk az utáztatoktól! Csak eredeti, plombált Flit-kannát fogadjunk el!
Főlerakat Jugoszlávia részére:
Jugoszláviai Standard Oil Co. Belgrad

Felsőgallai mész
BECCSINI
portlandcement
és mindenfél
építési anyag
a legolcsóbban
szereshető be
Illgenn Károly-nál
I. kör, Sokolska ulica 17
Telefon: 660

Bolthelyiség
portálial a gyümölcspiacon
kiadó
Cím Rádió Reklam Jugoszlavija, Subotica, Manojlovićeva ulica 7

Ingyen fát nem adunk, ellenben 26 dinárért **kaphat** 100 kg. kemény hulladék I-a tüzfát házhoz szállítva. Poroszszen, ostrai koks kapható **J. Vujković i Drug-nál, Subotica. — Tel. 6-68**

Gőzmalom
1 1/2 vagonos, jömenetelű, vám- és kereskedelmi gőzmalom a Tisza folyó és vasútvonal mellett, más vállalat miatt eladó és azonnal átvehető
Cím a kiadóban

Legelősebben ajánl buzapácoláshoz elsőrendű olasz
kékkövet
kicsinyben és nagyban
Schäffer Róza
Subotica, főpostával szemben. Telefon 573

Naponta garantált friss
1-a teavaj
loghurt, lipcai túró, nagy-lukacsu ementáli sajt, trapista és mindenféle csomagolt sajt. Kapható
Trišić Todor
tejszernyőben
Strossmajerova 22. Halpiac

Fával égetett elsőrendű
építőmész
leszállított árban kapható
Révai Adolf Subotica
Sokolska 2. Telefon 551.

Egy-két diákot vagy diákleányt teljes ellátásra felveszek. Starakanjiža, Szerbucca 31. 9144

ELSŐRANGU MAGYAR KONYHA BEOGRADBAN, A FŐVÁROS KÖZPONTJÁBAN
„BRÜLL“ étterem
Sremska ulica 4. A Prágai Bankkal szemben!

Olaj- és biztosítási üzletben jártas tisztviselőt keres azonnali belépésre
ANGRO PETROL FIÓK SOMBOR

Keresünk irodakísérő asszonyt
szép kézírással, ki az államnyelven kívül németül is lehetőséggel magyarúl is tud, azonnali belépésre. Német vagy államnyelven megírt ajánlatok referenciával és fizetési igények megjelölésével Schmolka híd déli-iródiába Novisad intézendők

A boldogulás és a siker legegyszerűbb receptje: *megvenni, olvasni, követni a Technika Világát!*
Mindenki könnyen megérti Mindenki gyönyörködik benne Mindenki hasznát veszi

A TECHNICA VILÁGA

a könyvek könyve, mert benne van:
a fizika, az elektromosság, a világítás, a motorok, a gőzgépek, a vasutak, a gőzhajók, a rotor-hajók, az autómobilok, a léghajók, a repülőgépek, a távirás, a távbeszélés, a rádió, a távolbalátás, a hídépítés, a csatornázás, a gázgyártás, a hűtőipar, a vegyészeti ipar, a gyógyszervegyészet, a festékgyártás, a műselyemgyártás, a cellulózgyártás, a szemétfeldolgozás, a bányászat, az építészet, a vasbeton, a faipar, a textilipar, a papíripar, a nyomdászat, a litográfia, a könyvkötészet, a fényképezés, a filmtéchnika, az író- és számológépek, a mezőgazdasági ipar, a gazdasági gépek, a modern ipar, tehát benne van a technika minden újítása, teljes ismerettára

A TECHNICA VILÁGA
minden sorát, ezer meg ezer csodálatos fogalmát mindenki könnyen megérti, mert a gyakorlati élet legkitűnőbb oktatómesterei írják.
Útravaló az egész életre A nagy emberi sikerek hatalmas könyve
Nagy lexikon-alak, finom papír, művészi félbőr-kötés, elsőrangú kiállítás, 866 oldal, 738 kép, 42, részben színes műmelléklet. A teljes mű ára 480 dinár.
Havi részletfizetésre szállítja a MINERVA R. T. könyvosztálya Suboticán

----- Itt levágandó -----
T. Minerva štamparija d. d., Subotica
A Bácsmegyei Naplóban megjelent hirdetésre hivatkozva, kérem a TECHNICA VILAGA című műre vonatkozó fizetési feltételek közlését.

----- (Olvasható aláírás) ----- (Pontos cím) -----

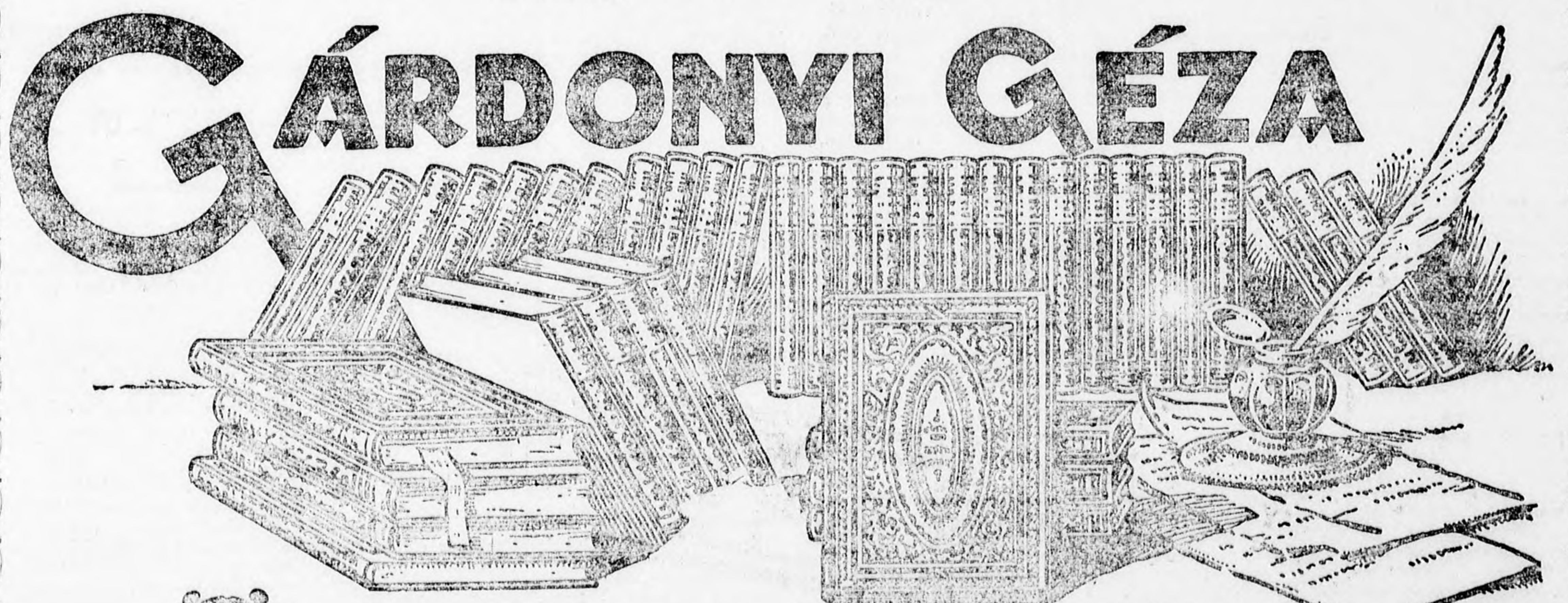
Elsőrendű tisztított diót kg.-ként 28 dinárért nagyban és kicsinyben szállít
Schäffer Róza
Subotica
Főpostával szemben Tel. 573 9162
Postán utánvétellel

Virágai
gyönyörűen fejlődnek és pompásan virulnak ha **Kanipos** növényfáspóval nevelik őket.
Ára 12.50 és 42.- Din.
Szorgalmasan TOJOM aprószárnyasok nevelésére, hialalára és baromfi betegségek ellen utólagosan a **KOKO** baromfi por Ára 10.-, 40.- és 115.- Din.

Az ecetsav-mérgezés már sok gyermek és felnőtt halálát okozta!
Vigyázzon az egészségére! Ne használjon savat. A sav arzenit tartalmaz. Csakis a **főzött esence** nem ártalmas az egészségre. Ezért üzletekben csak a **Kemény D** zsó ecetgyárban (L. Vojnovićeva u. 5) készült ecetet használja! 5476

Gárdonyi Géza összes műveinek

megszerzését megkönnyítettük azzal, hogy azokat igen kedvező fizetési feltételek mellett szállítjuk. — Ezen akciónk már csak rövid ideig tart és azt **a napokban befejezzük**

ÖSSZES MUNKÁI 40 KÖTETBEN

Kérjük mindazokat, kiknek komoly vevőszándékuk van, hogy az alábbi szelvényen jelentsék érdeklődésüket, minthogy ezzel alkalmat akarunk nyújtani a könyveknek kedvező fizetési feltételek melletti megszerzésére

T. Minerva d. d., Subotica. Postafiók 43
Kérem, hogy Gárdonyi Géza összes műveire vonatkozó ismertetésüket megküldni sziveskedjenek.

----- Napközben található vagyok ----- Pontos cím ----- Olvasható aláírás -----

LIFKA KERT-MOZI

Szordán utoljára a brilliáns vi. játék attrakció
John Gilbert operettje
Kisorsolt menyasszony
Lee Pary, Gusztáv Fröhlich

Csü Örtöktől vasárnapig
UFA VILÁGATTRAKCIÓ

JOBBÁGYOK

Peter Nevskog Danisevi c. regénye után
Balalajka kísérettel

LEVELEZÉS

Tegye otthonát vonzóvá,
Bräuchler izléses butorai-
val. Subotica, Halpiac 7211

HÁZASSÁG

Jó megjelenségű vagyonos 24
éves fiatalember, ismeret-
ség hiányában ezután ke-
resi 18—23 éves jónevelésű
leány ismeretségi, aki ve-
le, későbbi házasság céljá-
ból, levelezne. Hozomány
megkívántatik. Lehetőleg
fényképpel ellátott levelek
»Kikinda 1000« jeligére a
kiadóba kéretnek. 9350

Huszonhétéves dús gazdag
családból származó fiatal-
ember vagyok, keresem nem
feltétlen vagyonos hölgyek
ismeretségi komoly házasság
céljából. Teljes című le-
veleket »Önálló« jeligére a
kiadóba kérek. 9055

Menyasszonyok figyelmé-
be! Ajánlja saját készítmé-
nyű valódi lendamaszt,
asztalabrosz, szalvéta, tör-
lüköző, ágynemű és vász-
on, valamint egyéb
gyártmányait, melyek a
műszövészetbe tartoznak.
Varga Flórián, Subotica,
Trumbićeva ul. 3. 8003

FOGLALKOZÁS

Asztalossegédet, munkáslá-
nyokat felvesz Spitzer fa-
ipar, Badalićeva ul. 5. 9339

Keresünk fiatal iroda kis-
asszonyt. Jelentkezés sze-
mélyesen reggel 8—9 óra
között f. hó 14-161 Paje
Kujundžića ulica 125. 9343

Önálló mérlegszerelőt és
szerkovácsot felvesz I. Se-
bestyén mérleggyára, Su-
botica. Ölmöt veszek a
legmagasabb áron. 9335

Zastupnici i zastupnica iz
cijele države, iz svakog
mjesta sa malo volje i
ustrajnosti dobivaju stalnu
zaradu, prodaja zlata i
vrednosnih papira na od-
platu. Pisati na: R. Dj.
Bartulić, Split, poštanski
fah 153. 9327

Fiatallombor inkasszásnak,
vagy küldöncnek teljes ga-
ranciaképességgel ajánlko-
zik. Vidékre is elmenne.
Cím a noviszadi kiadóban.
9268

Provizions utazót és helyi
képviselőket keresünk kurre-
ns tőmegcikk eladására.
Ajánlatokat kérünk: Beo-
grad, postafiók 4. címezni.
9323

3 éves kislányom mellé ke-
resek egy intelligens kis-
asszonyt. Cím a kiadóba.
9345

Asztalostanoncok fizetés-
sel felvétetnek Szakács
asztalostnál. Strosmajerova
20 (huspiac). 9339

Deutsches Fräulein wird
gesucht auf sofortiges Ein-
tritt. Adresse in der Ad-
ministration des Blattes.
9352

Ügyes fiatal kereskedősegéd
azonnali belépésre kereste-
tik, ki a rőfös- és vegyes-
áru szakmában jártas, a
német, szerb és magyar
nyelv tudása szükséges.
Ajánlatot kérem, Denich
József céghez Starisivac
Bačka. 9347

Két kovácssegéd azonnal-
ra felvétetik. Kis Istvánnál,
Mokrin. 9317

Magányos nő, ki a háztar-
tás minden ágában jártas,
felvétetik. Cím a kiadóban.
9314

Manikűrözőnő állást ke-
res. Vidékre is elmegy. —
Cím a kiadóban. 9324

Okleveles tanárnő német
órákat ad, valamint ma-
gántanulókat oktat. Szives
megkereséseket »Tanárnő«
jeligére a kiadóba. 9318

Direktrisszünk külföldi ut-
járól hazaérkezett. Francia
és angol ruhákat olcsó áron
készítünk. Tanoncok fel-
vétetnek. Pirnitzer szalon.
9325

Kéményseprősegédet, fia-
lalt, megbízható, állandó
munkára keres Kovács Bé-
la, Stara Moravica. 9226

Barchesz rendelést az
ünnepekre elfogad Mayer
Alfréd, Kakasiskolánál vil-
lanyerőre berendezett sütö-
de. 9298

Alexa nyakkendőipar, 10
dinárért fordítja ki nyak-
kendőjét. Korzó. 6708

Kutúrú munkások, akik
önállóan tudnak mély ku-
tat és ártézi kutat furni,
jelentsék be feltételeiket.
Czeisel József, Szombor.
9265

Közzetítjük a legrövidebb
idő alatt az engedélyek
minden fajtáját, állampol-
gársági, itt-tartózkodási en-
gedélyt, (trafik, kávékimé-
rés, lícno i mesno pravo
stb.) Nemzetközi Iroda,
Subotica, Aleksandrova ul.
9. 9288

Dr. Katona, Budapest, Rá-
day-ucca 41. előkészít jog-
ra, államszámvitelre, érett-
ségire, összevont magán-
vizsgálatra, polgárra. 9234

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapig és szombat
kétmérésen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felbolygított jelű leveleket továbbítunk.
Kérdésekért fordulj a kiadóhoz.

PALATINUS

géperőre berendezett, modern kőfaragó ipartelepe
Üzlet: Jelačićeva ul. 9. Ipartelep: Mađarska ul. 22

**Modern és stílus
butorokat**

továbbá a szakmába vágó
összes munkákat készítenek
az újonnan átépített mű-
butorgyárunkban
SIPOS FIAI
Zentai ut. 3.
Állandó raktár! 7040

**Képviselőket
keresünk**

minden községben, akik a
falusi lakossággal állnak
összeköttetésben, nagyon
keresett cikk eladására.
Jelentkezni lehet: 9153
»KUKOLIN« Beograd
Uzun Mirkova 6/V.

»DAMA«

FEHERNEMŰ-SZALON
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl
valódi lyoni selyem-
ből készült hálóingeket,
combinéket, ingbugyikat,
ajándéknak
alkalmas pijamákat,
linon zsebken-
dőket, teri-
tőket

Hasznos tudnivalók könyvtára!

Mindenkit érdekel!!

- Bánfi János: Az ősemlék .. 10.—
- Nogrady László: A gyermek. (A gyermek
lelkinevelése) .. 10.—
- Nogrady László: Az alkohol .. 10.—
- Dr. Szelényi Ödön: Az első magyar mun-
káspedagógus. (Tessék Samuel élete
és munkássága) .. 10.—
- Leemann Gábor: A dohány, a szövés, —
a zsír .. 10.—
- Vértessy Sándor: Kulturképek .. 10.—
- Csizik Gyula: Számok és mennyiségek .. 10.—
- Dr. Gondos Viktor: Munkáviszonyok az
Egyesült-Államokban .. 10.—
- Dr. Széchy Ákos: Az aranyról .. 10.—
- Dr. Hajnóczy Iván: A céhek életéből .. 10.—

Megrendelhetők a »Minerva« r. t. könyvosztályában

Utazó, különösen rövidúru
szakmában jártas, szerb,
magyar, német és francia
nyelvismerettel, állást ke-
res. Szives megkereséseket
a kiadóhivatalba kér.
9333

VÉTEL-ELADÁS

Uj kukoricagőré cseréptö-
vel eladó. Pátkay, Városi
Takarék. 9315

Cukorka gyártáshoz szük-
sleges gipszformát, pudertár-
dák és egyéb szerszámok
Noviszadon olcsón eladók.
Cím a noviszadi kiadóban
is. 9329

Szalmaprést keresek lóval
való, vagy géphajtásra, to-
vábbá veszek korpát és fe-
hőbabot, régít és egy kis
hordozható mérleget. Ve-
őslav Horak, Derventa.
9337

Szalagfűrés, kocsira sze-
relve, 3 HP petróleum mo-
torral, 1 drb vasztergapat
eladó Braća Leipniknél,
Subotica. Tanoncok felvé-
tetnek. 9338

Uj és használt, jó állapot-
ban levő tölgyboroshordók
különböző nagyságban leg-
olcsóbban beszerezhetők
Ivan Ogrizeknél, Osiiek,
Gundulićeva 72. 9348

VÁROSI MOZI

Hétfő—Szorda

Tutenkamenologija

kaosztató burlesk

Zsiványbecsület

Film Amerika őskorából, amikor még fegyverrel a kézben kel-
lett védeni minden talpalatnyi földet. Kalandos, szellem,
humor. Kaosztát és könyvekre indít — Főszereplők:

GEORGE O'BRIEN, OLIVE BORDEN

Jön! Élő szám! Jön!

OKADO

A kínai rejtély

Alig használt ebédülőbutor
és egy koncert-zongora olc-
són eladó, Virágh gyógy-
szertár, Bajmok. 9236

Négyoszobás lakás fürdőszo-
bával postaközelében azon-
nal kiadó. Földes ruhaüz-
let. 8977

Bijelinán, Boszniában, rég-
óta fennálló, nagyon jól
bevezetett papirkereskedés
kedvező feltételek mellett
átadó. Felvilágosítással szol-
gál Árpád Weil, Bijelina.

Keresek megvételre jókar-
ban levő magánjáró vagy
huzatos cséplőgarnitúrát.
Eladó 20 HP Renauer-
gyártmányu, majdnem új,
komplett szívógázmotor.
Cím a kiadóban. 9280

Hol vásárol a vidéki
legolcsóbban Szuboticán?
Földes Samu ruhaáruházá-
ban (Gyümölcs-piac). —
Férfi öltöny már 475 dinár-
tól. Őszi férfi raglánok már
675 dinártól. Iskolai fiu ru-
hák már 350 dinártól.
Gyermek téli kabátok már
375 dinártól. Női felöltők
már 425 dinártól. Leány
felöltők már 375 dinártól.
Bőr kabátok már 850 dinár-
tól. Férfi téli kabátok már
475 dinártól. Tessék meg-
győződni olcsóbb mint hár-
hol! 9075

Bednárz-féle faiskola, Sta-
ra Kanjiža, ősi árjegyzéke
megjelent. Kívánatra héri-
mentven küldjük. 9094

Téli elrakásra Ia paprika
kapható az ecetgyárban, I,
Vojnovićeva ulica 5.

Autó, négyüléses, teljesen
új gumikkal olcsón el-
adó. »Libraria« Kula. 9174

Széna. Prima kő- és sá-
mentes szénát szállítok va-
gontételekben jutányos
áron. Ivan Sulyok, Gunduli-
ćeva ulica 15. 8810

Uj csőveskukoricát, korai
arany gömbölyű szeműt va-
gontételekben szállít Bu-
rány Árpád, Sonta. 8904

Malom, kitünő helyen,
egészben vagy felerészben
eladó. Antal András, Novi-
Ittebe (Bánát). 9320

Kerékpár eladó. Palić, Valy
villa. 9334

Olcsó libahus, tőpörtő, máj
kapható naponta Róteknál,
tejpiacon. 9318

Bánati 72 hold szántó, ka-
száló, legelő épületekkel
eladó. Bővebbet Klobučare-
vić főjegyzőnél Horgoš. 9349

KÜLÖNFÉLE

Jólmenő festő és vegytisz-
títózlet berendezéssel
együtt kiadó. Eidenmüller
Fülöpné, Srbobran. 9326

Malmot bérbe keresek egy-
vagonosig. — Tóth József,
Novi-Ittebe. 9321

Két egymásba nyíló buto-
rozott szoba gimnázium-
mal szembe kiadó. Trumbi-
ćeva 6, emelet. 9341

Elvesztettem augusztus hu-
szonnegyediken Draguti-
novó és Kikinda között egy
II. osztályu kocsiban egy
fekete, finom ripszszövet
gyáskabátot. Kérem a be-
csületes megtalálót, hogy a
kabátot illő jutalom ellené-
ben küldje Velikakikinda
postrestante címre. Özvegy
Mein Jenőné. 9351

Kiadó villa Palicson, vil-
lanyos megálló előtt Jóó
Dezsőné tulajdona, 6 kapa
prima szőlővel tele szép
gyümölcsfákkal, 3 szobás
szép lakással és melléke-
lyiséggel három évre ha-
szonbérbe kiadja. Grünwald
ügynökségnél, Subotica. 9344

Ujczok! Szakavatott egyé-
nek pontos felvilágosításo-
kat adnak katonai termé-
szetű, különösen sorozási,
szolgálati idő meghatározá-
sára és jogos esetekben a
szolgálatok megrövidítésére
vonatkozó ügyekben. Nem-
zetközi Iroda, Szubotica,
Aleksandrova ul. 9. 9287

Apróhirdetések Szuboticán
az Aleksandrova ulicán a
Pressburger-féle üzletben,
a Manojlovićeva ulicán a
Rádió-Reklám irodájában,
Universitas könyvkereske-
dés Aleksandrova ulica,
Földes Samu ruhaüzleté-
ben, Gyümölcspiac, Novi-
szadon, Szomborban, Szent-
tán, Veliki Becskereken
ottani fiókiadóhivatalaink-
ban is eredeti áron felad-
hatók.

21 éve ismert Larucin kap-
szulák a legjobban beváltak
mindennemű hűgyesbán-
talmaknál, női fehérhőly-
sánál. Gyógyszertárakban és
drogériákban dobozonként
25 dinár. Postai szétkül-
dés. Blum gyógytár, Szu-
botica, főpostával szem-
ben. 5190

Kiadó egy elsőrendű nagy
parkettás szoba butorral
vagy anélkül. Paje Kujun-
džića 5. 9303

SANATORIUM TERAPIA

VRNJAJČKABANJA

TULAJDONOS ORVOS Dr. KUCHAR-DURLÉN AGOST

Két magyarul beszélő orvos. — Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

A sanatorium gyönyörű szép, kies erdős ligetben fekszik, saját
gyógyforrással, úgy ivó mint, fürdő célokra a telep belterületén. Tu-
dományos alapra fektetett dietikus konyha, szigoru orvosi felügye-
let alatt. Legmodernebbül berendezett hydro- és elektro-terapia.